

SULTANI

Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını

“Solitaire” Umut ya da
“Solidaire” Umut!

UMUR TALU

“Kadın hakları
insan hakları demektir”

PROF. DR. FERİDE ACAR
İLE RÖPORTAJ

Adaletle Adanmış
Bir Yaşam:
Turgut Sengir

NURTEN YALÇIN ERÜS

2024 Yılından
Ne Bekliyoruz?

MURAT SAĞMAN

“Türkiye’nin varlığı
ve devamı ancak iyi
yetiştirilmiş hukukçular ile
mümkün olacaktır”

PROF. DR. MEHMET
HELVACI İLE RÖPORTAJ

Antartika’ya Ayak
Basan İlk Türk
Bir Mektepliydi

ARED PONTİOĞLU

O Yazdıkça
Bizim Dünyamız
Aydınlanıyor

İZZEDDİN ÇALIŞLAR İLE
RÖPORTAJ

Karanlığın İçinde
Müziğin Işığı

TUNA KİREMİTÇİ

Mektebin
Orta Yeri
Sinema

SELÇUK TAYLANER
ÖMER BOZKURT

Kaya Tuncer’in
Ardından

DOĞAN HASOL

Karma Eğitim: Yarım Asrı Deviren Dönüşüm

“1965 yılı
Mektebimiz için
tarihi bir dönüm
noktasıdır”

SAİT MISIRLIOĞLU İLE
RÖPORTAJ

Gerçek Paylaşım ve
Sırdaşlığı Mektepte
Yaşadık

AYFER ŞERİFSOY

Ey Özgürlük!

DR. MAHİDE DEMİREL SİMAİŞ

KATKIDA BULUNANLAR:

ARIN ALAGÜN
ALİ NEJAT ALPAT
AHMET BAŞAR
FİDEL BERBER
ÖMER BOZKURT
İZZEDDİN ÇALIŞLAR
NURTEN Y. ERÜS
MURAT GÜN
DOĞAN HASOL
PROF. DR. MEHMET
HELVACI
TUNA KİREMİTÇİ
BERK KUTENGİN
SAİT MISIRLIOĞLU
ARED PONTİOĞLU
MURAT SAĞMAN
DR. MAHİDE
D. SİMAİŞ
AYFER ŞERİFSOY
UMUR TALU
SELÇUK TAYLANER
ULAŞ BEŞOKLAR

Yemeksepeti

100TL
indirim

Kupon Kodu: SEPETTE100

Kampanya 02.01.2024 00:01 - 11.03.2024 23:59 arasında seçili restoranlardan online kredi kartı ile verilecek siparişlerde 500.000 adet stok ile sınırlıdır. Minimum sipariş tutarı restorana göre değişiklik göstermektedir. Görseller reklam amaçlıdır. Sağlığınız için aşırı şeker, yağ ve tuz tüketimini azaltın. Bilgi: yemeksepeti.com

SULTANİ DERGİ • ŞUBAT 2024

- 2 2024 Umut Dolu Bir Yıl Olsun — FİDEL BERBER
- 4 Cemiyet'ten Haberler — ÇAĞRI NUR TİMUR
- 24 "Solitaire" Umut ya da "Solidaire" Umut! — UMUR TALU
- 26 "1965 yılı Mektebimiz için tarihi bir dönüm noktasıdır" — SAİT MISIRLIOĞLU İLE RÖPORTAJ
- 30 Gerçek Paylaşım ve Sırdaşlığı Mektepte Yaşadık — AYFER ŞERİFSOY
- 32 Ey Özgürlük! — Dr. MAHİDE DEMİREL SİMAİŞ
- 34 "Kadın hakları insan hakları demektir" — Prof. Dr. FERİDE ACAR İLE RÖPORTAJ
- 40 Adalete Adanmış Bir Yaşam: Turgut Sengir — NURTEN YALÇIN ERÜS
- 48 2024 Yılından Ne Bekliyoruz? — MURAT SAĞMAN
- 50 "Türkiye'nin varlığı ve devamı..." — Prof. Dr. MEHMET HELVACI İLE RÖPORTAJ
- 56 Antartika'ya Ayak Basan İlk Türk Bir Mektepliymiş — ARED PONTİOĞLU
- 60 O Yazdıkça Bizim Dünyamız Aydınlanıyor — İZZEDDİN ÇALIŞLAR İLE RÖPORTAJ
- 66 Karanlığın İçinde Müziğin Işığı — TUNA KİREMİTÇİ
- 68 Mektebin Orta Yeri Sinema — SELÇUK TAYLANER, ÖMER BOZKURT
- 72 Kaya Tuncer'in Ardından — DOĞAN HASOL
- 74 Kaybettiklerimiz
- 76 Mektepli Bulmaca — ALİ NEJAT ALPAT

Sultani Dergi
web sitemizde

KAPAK: 105 devresinin ilk iki kadın mezunu Ayfer Şerifsoy ve Dr. Mahide Demir Simaiş - Fotoğraf: Ulaş Beşoklar (125)

SULTANİ Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını. YAYIN TÜRÜ: Yaygın Süreli. İMTİYAZ SAHİBİ: Galatasaraylılar Derneği adına Fidel Berber (123), Başkan.
YÖNETİM YERİ: Galatasaraylılar Derneği, Çalılık Sokak N°7 1. Levent Beşiktaş 34330 İstanbul - www.galatasaraylilardernegi.org.tr
YAYIN YÖNETMENİ: Nurtan Yalçın Erüs (125) - YAYIN KURULU BAŞKANI: Berk Kutengin (123) - EDITÖR: Filiz Gümüş - GÖRSEL YÖNETMEN: Ahmet Başar (122)
GRAFİK TASARIM: Mehmet Akif Atasoy - Gökdeniz Toprak - FOTOĞRAFLAR: İlgili yazarlar ve GS Müze arşivi.
REKLAM KOORDİNATÖRÜ: Çağrı Nur Telefon: 0212 270 19 08 / Faks: 0212 281 99 02 / E-posta: dernek@galatasaraylilardernegi.org.tr
BASKI: Özgün Basım Ltd., Seyrantepe İstanbul, Sertifika N° 48150 - HER HAKKI MAHFUZDUR. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır.

2024 Umut Dolu Bir Yıl Olsun

Sevgili Galatasaraylılar, 2024 yılının bu ilk sayısı, 2019 yılında görev ve geldiğimizde yenilediğimiz hali ile 15. sayımızla sizlere ulaşmaktan büyük bir mutluluk ve onur duyduğumu belirterek yazıma başlamak istiyorum.

2023 yılının Cumhuriyetimizin 100. yılı olması nedeni ile tüm etkinliklerimizde Cumhuriyet ve Galatasaray'ı beraber andık, beraber vurguladık. Tüm sene boyunca 100'ün üzerinde etkinlik gerçekleştiren, yılın anlam ve önemini tüm camiamızla paylaştığımızı düşünüyorum.

Hepimizin bildiği üzere 6 Şubat'ta yaşadığımız deprem felaketlerinin hemen ardından, Dernek Lokalimizi "GSD Afet Koordinasyon Merkezi"ne çevirdik ve üyelerimizden gelen yardımları, burada kontrol ve tasnif ederek en uygun şekilde bölgeye ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık. En küçük devreden en büyüğüne, gerek çalışmalar fiziki destek veren gerek koordinasyon ve ihtiyaç tedarikine destek olan tüm üyelerimize ve büyük Galatasaray Ailesi'ne teşekkür ediyoruz. Hazırlanan paketlerin bölgeye ulaştırılması konusunda da Spor Kulübümüzün desteğini burada belirtmek isterim. Bu sürecin devamında, Lise Müdürümüzün koordinasyonunda, Eğitim Vakfımız ve Okul Aile Birliğimiz ile deprem bölgelerinde aileleri bulunan öğrenci kardeşlerimizi belirleyip; maddi destek fonu oluşturduk. Ayrıca Galatasaray

Topluluğu İş birliği Kurulu'nda; olası bir İstanbul depreminde başta Lisemizde olmak üzere alınması gereken önlemler, yapılması gereken çalışmalar için "Afet Koordinasyonu" görevini Dernek olarak üstlenip; çalışmalara başladık. İletişimden ilkyardıma, özellikle ilk 24-48-72 saatlerde yapmamız gerekenler için bir "Afet Planı Yönetmeliği" hazırlayıp, gerekenleri hızlıca hayata geçireceğiz. Bu konuda çalışmalarımız devam etmektedir.

Mart ayında gerçekleştirdiğimiz Olağan Seçimli Genel Kurul'da sizler tarafından bu şerefli göreve 3. kez layık görülüp, ilk günden bu yana yaptığımız üzere çok çalışmaya devam ediyoruz. Bugüne kadar bu görevlerde yer alan ve Derneğimize katkı sunan Yönetim Kurullarına ve diğer tüm kurullarımıza, komitelerimize teşekkür ediyorum.

2023 yılı içinde gerçekleştirdiğimiz **Pilav organizasyonu, Sultani Balo, Cumhuriyet Sohbetleri, Tevfik Fikret Anma, Cumhuriyet Resepsiyonu, Selanik Gezimiz, Galatasaray Ödülü Töreni, Cumhuriyet Gezisi, Sınırsız Galatasaray Sohbetleri, Meslek Grupları Buluşmaları**; Lisemizde gerçekleştirdiğimiz **Kariyer Günleri, Okur-Yazar Sohbetleri, Sarı Kırmızı Sağlık Sohbetleri, Mentorluk Programımızın 5. dönemi, Mekteb-i Sultani Denizcileri** ile gerçekleştirdiğimiz sohbetler ve trofeler; **Bodrum Buluşmaları, Öğretmenler Günü Yemeği, İstanbul Maratonu**; Galatasaray Müzemizde gerçekleştirdiğimiz **Atatürk Sergisi, Komite Toplantılarımız** ve Galatasaraylı kurumlarımızın etkinliklerine katılımı, dolu dolu bir yıl geçirdiğimizi söylemeliyim.

Dernek Yönetim Kurulumuz 10 Kasım 2023'te Mektepte.
SOLDAN SAĞA: Hasan Cenk Buyurgan, Fidel Berber, İhsan Mannaslar ve Arın Alagün.

Büyük bir özenle hazırladığımız Sultani Dergimizi, hem bu çalışmaları belgeleyerek sizlerle paylaştığımız hem de birbirinden değerli Galatasaraylıların yazılarını ve röportajlarını bulacağınız bir içerikle sizlere sunuyoruz. Değerlerimizi andığımız, büyük ailemizin çeşitliliğine şahitlik ettiğimiz, güncel konularda fikirlerin paylaşıldığı ve Derneğimizin çalışmalarının detaylarına ulaşacağınız bu sayımız da umarım beğeninize mazhar olur. Bugüne kadar olduğu üzere bu sayımızda da katkılarını bizden esirgemeyen, dergimizin bu yoğun içeriğe ulaşmasında çok değerli çalışmaları tamamen gönüllülük esası ile gerçekleştiren ve dergimizin yayın hayatına devam etmesi için reklamları ile bizleri destekleyen tüm paydaşlarımıza da teşekkürü bir borç biliyorum. Sizlerden de her türlü fikir, öneri ve katkılarınızı, çekinmeden bizlerle paylaşmanızı rica ediyorum.

Yukarıda bahsettiğim etkinliklerimize, 2024 yılında da katlayarak devam edeceğiz. Komitelerimize katılmak veya bu etkinliklerimize destek vermek isterseniz, bizlerle her zaman iletişime geçebilirsiniz. Amacımız bu alandaki paydaşlarımızın sayısını artırarak, Derneğimizin çalışmalarının çok daha geniş tabanlara yayılmasını sağlamaktır. Ayrıca Galatasarayımızın bir kurumlar bütünü olduğu bilinci ile her biri birbirinden değerli kurumlarımızla ortak çalışmalar, karşılıklı fikir alışverişleri yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz. Üniversitemiz ile başlattığımız “**Cemiyet Akademisi**” projemiz ile sertifika programları, bunun en güzel örneklerinden biri. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda, alanında yetkin dernek ve platformlarla da iş birlikleri oluşturuyoruz. Sultani’nin bu sayısı, bu açıdan da son derece değerli. Bildiğiniz üzere Lisemizde karma okuyan ilk

Sene 1973, okulun son günü. 105 devresinin ilk iki mezunu Ayfer Aksan (Şerifsoy) ve Mahide Demir (Simaiş) devre arkadaşları ile “Galatasaray Lisesi’nin ilk kız mezunları” başlıklı haberler için gazetecilere poz veriyor.

cemiyet akademi

devre 105’tir ve 105 Devresi, Haziran 2023’teki Pılav’da mezuniyetinin 50. yıl plakelerini, geçtiğimiz aralık ayında da 50. yıl beratlarını aldı. 1965 yılında okula adımını atan ilk 10 kız öğrenciden, 1973 yılında mezun olan ilk 2’si Dr. Mahide Demirel (Simaiş) ve Ayfer Aksan (Şerifsoy)’u Derneğimiz Lokalinde Sevgili Kardeşim **Ulaş Beşoklar**’ın (125) objektifinden kapağımıza taşıyoruz; Lisemizde bundan 58 yıl önce yaşanan ve bugün gurur duyduğumuz bu dönüşümü çok özel görseller ve yazılarla, tarihe not düşmek istedik.

Cemiyet olarak yürüttüğümüz tüm çalışmalarda her daim temel amaçlarımız; Galatasaray’ın köklü ve değerli yapısını güncel tutmak, kıymetli üyelerimizin dayanışma içinde olmalarını sağlamak ve kurulduğu günden bu yana ana ilkesi vatanını seven ve faydalı bireyler yetiştirmek olan Lisemize ihtiyacı olan her türlü desteği sağlamak, çevremize öncü ve örnek olma misyonunu gerçekleştirmektir.

Bütün bu çalışmaların yanında; bir araya geldiğimiz, evimiz olarak adlandırdığımız Lokalimizin fiziki şartlarını iyileştirmek ve güzelleştirmek adına, birçok çalışma gerçekleştiriyoruz. İkinci katımızda oluşturduğumuz kütüphane ve küçük toplantı odası, değerli üyelerimizin kullanımı için hazır durumdadır. Girişteki salonumuz ile ilgili yaşadığımız bazı sıkıntılar da sona erdi. Bu sene içinde buranın da bize yakışır bir şekilde hazırlanması ve üyelerimizin kullanımına açılmasını sağlayacağız. Tabii ki tüm bunların gerçekleşebilmesi için desteğinize, fikirlerinize ve maddi-manevi katkılarınıza ihtiyacımız var. Bu bağlamda tüm üyelerimizden, aidatlarını güncel olarak yatırmalarını hatta çevrelerine de bu konuda çağrıda bulunmalarını önemle rica ediyorum.

Göreve geldiğimiz günden itibaren, hem yeni üye kayıtlarımızın hem de aidat ödemelerinin geçmiş yıllara göre arttığını memnuniyetle gözlemliyorum. Bu kadar nitelikli bir camianın, çok daha fazlasını yapabileceğine yüreктen inanıyorum. Yeter ki birbirimizle açık iletişim kurabilelim ve etkileşimimizi artırabilelim. Bizi biz yapan Galatasarayımıza olan sevgimiz ve gururumuz, aynı zamanda bizlere

çok ciddi sorumluluklar da yüklüyor. Cemiyetimizin çalışmalarına ve gelişmesine destek olarak, camiamıza çok ciddi fayda sağlayabileceğimize gönülden inanıyorum.

Özellikle genç kardeşlerimizle yaptığımız çalışmalar ve karşılıklı fikir alışverişleri, bizleri her daim pozitif düşüncelere itiyor. Onların azmi ve yeni düşünceleri, bizim her zaman sahip olduğumuz umutlarımızı güçlendiriyor; gelecek dönemler için hayallerimizin gerçekleşebileceğine dair çok somut işaretler ortaya koyuyor. Galatasaraylı olmak, geleceğe umutla bakmak ve çevremize ışık olmak ilkesi ile omuz omuza dayanışarak; her birinizi çalışmalarımıza ortak olmaya davet ediyorum.

Bir sonraki sayımızda buluşana kadar; Derneğimizi ve etkinliklerimizi takip etmenizi, bilgilerinizi güncellenenizi, Cemiyete gelmenizi, dilek-görüş ve önerilerinizi bizlerle paylaşmanızı ve iletişimimizi güçlü kılmak için destek vermenizi rica ediyor; esenlikler diliyorum.

Sevgi ve Saygılarımla

Fidel BERBER (123)

Galatasaraylılar Derneği Başkanı

Cemiyetten Haberler

Derneğimizde tüm faaliyetlerimizin temel amacı, birbirimizle olan bağımızı kuvvetlendirecek fırsatlar yaratmak ve etkinliklerimiz aracılığıyla bir araya gelme imkânlarımızı çoğaltmak. Cemiyetten Haberler bölümümüzde, dönem boyunca yürüttüğümüz etkinlikleri özetliyoruz...

4 KASIM 2023

Galatasarayımız için “Komite” çalışmalarımız tam gaz devam ediyor

2019'dan bu yana sürdürdüğümüz Komite çalışmalarımızı tanıtmak için 4 Kasım'da, komite üyelerimizin yanı sıra 154 ve 155. devrelerden kardeşlerimizle bir araya geldik. **Kariyer ve Sürekli Eğitim Komitesi, Mentorluk Komitesi, Sosyal Sorumluluk Komitesi, Kültür Sanat ve Organizasyon Komitesi, Spor Komitesi** üyelerimiz ve kardeşlerimizin katıldığı buluşmada, komitelerimizin bugüne kadarki çalışmaları tanıtıldı ve yeni dönemdeki hedefleri üzerine konuşuldu.

İstanbul Maratonu'nda Cumhuriyetimizin 100. yılı için koştuk

Galatasaraylılar Derneği olarak, 5 Kasım'da, 45. kez düzenlenen İstanbul Maratonu'na, "Cumhuriyetimizin 100. yılı için koşuyoruz" mottosu ile katıldık. 100. yıl coşkumuzu, Galata Sanat sosyal sorumluluk projesi için koşan Mektepli kardeşlerimizle birlikte paylaştık.

Mektepte Atamızı saygıyla andık

Atamızı, aramızdan ayrılışının 85. yıldönümünde Mektebimizde düzenlenen törenle andık. 10 Kasım'da, Galatasaray Lisesi Müdürümüz **Prof. Dr. Mustafa Reşat Dabak** 'ın Atatürk heykeline çelenk koymasıyla başlayan anma töreni, saat 09.05'te sirenler eşliğinde Atamızın manevi huzurunda saygı duruşu ile devam etti.

Tevfik Fikret Salonumuzda gerçekleşen ikinci bölümde ise başta Müdürümüz Prof. Dr. Mustafa Reşat Dabak ve hocalarımızın değerli konuşmalarının ardından, Mektepli kardeşlerimizin birbirinden güzel sunumlarıyla, Cumhuriyetimizin 100. yılında Atamızı derin bir minnet ve saygı ile andık.

Atamızı Beyoğlu'nda üç aşamalı özel bir sergi projesiyle selamladık

Galatasaraylılar Derneği olarak, 10 Kasım'da Atamızın ebediyete intikal edişinin 85. yıl dönümünü, Galatasaray Spor Kulübümüzle iş birliği ile Beyoğlu'ndaki Galatasaray Müzesi'nde üç aşamalı özel bir sergi projesiyle andık.

Galatasaray Müzesi Müdürü **Çağlar Şavkay** (105) ve müze uzmanları tarafından hazırlanan sergilerin proje danışmanlığını **İzzeddin Çalışlar** (115-116), tasarımını ise **Ahmet Başar** (122) yaptı.

Büyük Önderimizin zarif, bilge, şık kimliğini; 41 portre çalışmasıyla ölümsüzleştiren **Faruk Geç** Ağabeyimizin **"Atatürk Portreleri"** adlı sergisi, Atamızın aziz hatırasına bir saygı duruşuydu.

100. yıla, 1923 manzaralı bir pencere açmak amacıyla, Galatasaray Lisesi'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve gelişimine; eğitim, spor, sanat ve fikir alanlarındaki katkılarından izler taşıyan duvar sergisi, projede yer alan ikinci sergi oldu.

Son olarak **Ali Sami Yen**'in albümünden, Ata'ya veda fotoğraflarından oluşan **"On Kasım"** sergisi ise Müzemizde aynı gün açılan üçüncü sergi oldu.

POINT HOTEL TAKSİM

Bu masada sadece dostluk ve lezzet var

Dernek Lokalimizde, 13 Kasım'da "Cemiyet Masası" adını verdiğimiz ve belirli aralıklarla tekrarlayacağımız yeni bir etkinlik dizisi başlattık. "Chef's Table" düzeninde, konuk şeflerimizin yemeklerini, eşleşen içecekler ile tattığımız ve aynı masa etrafında şeflerimiz ile sohbet etme şansı bulduğumuz bu özel akşamda; ilk konuğumuz Meze Şefi **Yıldız Şahinler** oldu. Şahinler'in hazırlayıp sunduğu yemekleri, IWSA eğitmeni **Deniz Aynur**'un seçimi olan masanın "Büyükleri" ile eşleştirerek tattık. Bir yandan özel tadımın keyfini çıkarırken, bir yandan da şefimiz ve eğitmenimizin anlatımlarıyla soh-bete koyulduk.

17 KASIM 2023

Her şeyin başladığı yerde, Selanik'teydik

17 Kasım Cuma günü, "Ata'mıza Gidiyoruz" diyerek çıktığımız Selanik yolculuğumuzda, Cumhuriyetimizin 100. yılında Ulu Önderimizi bir kez daha saygı, minnet ve özlemle an-dık. TC. Selanik Başkonsolosluğu ve Ata'mızın doğduğu evi ziyaretimizi, Sayın Başkonsolo-sumuz **Serkan Gedik**'in nazık ve içten ev sahipliği ile gerçekleştirdik. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Galatasaraylılar olarak attığımız her adımda, **Ulu Önder Atatürk**'ü hatırlamaya ve yaşatmaya devam edeceğiz.

Geleneksel gecede laik eğitim sözünde birleştik

Gelenek olduğu üzere 24 Kasım **Öğretmenler Günü**'nü, bu yıl da üzerimizde emekleri olan değerli öğretmenlerimizle birlikte, Derneğimizde düzenlediğimiz akşam yemeğinde kutladık.

Lise Müdürümüz **Prof. Dr. Mustafa Reşat Dabak** ve Dernek Başkanımız **Fidel Berber**, yemekte yaptıkları konuşmalarda, Cumhuriyetin 100. yılında en başta gelen Cum-

huriyet değerlerinden laik eğitimin önemini vurgularken; değerlerimizi gözeterek bu meşakkatli mesleği büyük özveri ile icra eden, emekli ve halen görevde olan öğretmenlerimize katkılarından dolayı teşekkür etti.

Cemiyet çatısı altında, kıymetli öğretmenlerimizle bir kez daha birlikte olmanın mutluluğunu yaşadık.

12. Galatasaray Ödülleri sahiplerini buldu

Derneğimiz tarafından bu yıl 12. kez takdim edilen **Galatasaray Ödülü**'nün sahipleri, 16 Aralık Cumartesi akşamı, Lisemizin Tevfik Fikret Salonu'nda gerçekleşen ödül töreniyle açıklandı.

Seçici Kurul Başkanı **Reha Bilge**'nin açılış konuşmasını yaptığı gecede, 2023 yılında "*Cumhuriyet Kazanımları*" temasıyla verilen Galatasaray Ödülü, kadın hakları mücadelesine ulusal ve uluslararası alanda yaptığı katkıları dolayısıyla **Prof. Dr. Feride Acar**'ın oldu. Prof. Dr. Acar'a ödülünü, Dernek Başkanımız **Fidel Berber** ve Lise Müdürümüz **Prof. Dr. M. Reşat Dabak** takdim etti.

Bu yıla özgü verilen "*Gerekeçeli Ödül*" ise çağdaş Türk kadınının her alanda temsiline atfen, **A Milli Kadın Voleybol Takımımızın** oldu. Takımı temsilen Galatasaraylı oyuncu **İlkin Aydın** ile Türkiye Voleybol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi **Kazım Şahin Gürkan**'a takdim edilen ödülü, Dernek Başkanımız Fidel Berber ve Galatasaray Spor Kulübü Başkanı **Dursun Özbek** teslim etti.

Kazım Şahin, İlkin Aydın, Dursun Özbek, Fidel Berber

Prof. Dr. Feride Acar, Fidel Berber ve Prof. Dr. Mustafa Reşat Dabak

SOLDAN SAĞA; Gecenin sunucuları Buse Burdurlu ve Mehmet Ali Tanrıku, Dernek Başkanımız Fidel Berber, Seçici Kurul Üyesi Prof. Dr. Ali Ergur, Prof. Dr. Mustafa Reşat Dabak, Türkiye Voleybol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Kazım Şahin, ödül sahibi İlkin Aydın, Seçici Kurul Üyeleri Dr. Gönül Pultar ve Sait Mısırlıoğlu, ödül sahibi Prof. Dr. Feride Acar, Seçici Kurul Başkanı Reha Bilge, Seçici Kurul Üyeleri Murat Yeşildere, Nazan Moroğlu, İzzeddin Çalıışlar, Nurten Yalçın Erüs, Prof. Dr. Tarkan Okçuoğlu ve Galatasaray Yardımlaşma Vakfı Başkanı Betül Pasinler.

SKODA

Keşfetmenin Yeni Yolu Škoda'dan Geçiyor

444 77 80

www.skoda.com.tr

f t i /SkodaTurkiye

Škoda Octavia RS ve Škoda Octavia Combi RS için ortalama yakıt tüketimi 5,6/100 km, CO₂ salımı 146 g/km, Škoda Kodiaq RS için ortalama yakıt tüketimi 8,9/100 km, CO₂ salımı 201 g/km'dir.

XüceAUTO

Biz kocaman bir aileyiz

Galatasaraylılar Derneği Yönetim Kurulu olarak, Dernek çalışanlarımız ile her birimizin gönüllü mesaisinde en büyük destekçimiz olan ailelerimizin katılımıyla yeni yıl yemeğinde buluştuk.

18 Aralık'ta, Dernek Lokalimizde düzenlenen bu güzel gecede, Derneğimize profesyonel hizmet veren çalışma arkadaşlarımıza ve evlerimizde bizleri destekleyen aile üyelerimize, teşekkür imkânı bulduk. Gecede, 2024 yılında da aynı azim ve kararlılıkla çalışmak için birbirimize bir kez daha söz verdik.

Fotoğraftaki kişiler:

ARKA SIRA: Etem Sönmezşık (113)-Murat Gün (127)-Hasan Cenk Buyurgan (123)-Mehmet Vecihi Tokuç (112)-Haluk Levent (113)-Eray Yanbol (126)-Orhan Koray-Efe Murat Gökdağ-Abdülkadir Baziki (141)-Altan İsmail Erüs-İhsan Mannaslar (138)

ORTA SIRA: Çağrı Nur Timur-Mehmet Ali Tanrıkulu (149)-Fidel Berber (123)-Sema Koray-Buse Burdurlu (147)-Ertuğrul Gazioğlu (111)-Berk Kutengin (123)-Arın Alagün (124)-Gökalp Özdikicioğlu (113)

OTURANLAR: Gülşenem Gün-Zeynep Tokuç-Özlem Kıyat Berber (124)-Nurperi Toker Gazioğlu (109)-Ruhan Çelik-Nurten Yalçın Erüs (125)-İrem Kutengin-Kübra Mannaslar

Unutulmaz büyüğümüz için anlamlı buluşma

Türk aydınlanmasının önderi, büyük şair ve unutulmaz müdürümüz **Tevfik Fikret**'in aramızdan ayrılışının yıl dönümü olan 19 Ağustos'ta, her yıl mezarı başında Aşiyân Mezarlığı'nda bir anma töreni gerçekleştirmekteyiz. Bu törenin yanı sıra 2019 yılından bu yana her yıl büyük ustanın doğum günü olan 24 Aralık'ta da Lisedeki kardeşlerimize yönelik bir anma etkinliği düzenliyoruz. Bu yılki etkinliğimizi, 21 Aralık Perşembe akşamı gerçekleştirdik.

Cumhuriyet'in 100. yılı dolayısıyla, **Tevfik Fikret**'i Atatürk inkılaplarına ilham veren yönleriyle ve özellikle eğitimci kimliğiyle ele aldığımız etkinlikte, büyük şairin "**Zelzele**" şiiri üzerine koreografisini hazırladığı dans gösterisini **Filiz Coşkun**er ve minik balerin **Doğa Özbaş**'tan izledik.

Dernek başkanımız **Fidel Berber**'in, kardeşlerimize hitaben yaptığı konuşmanın ardından sırasıyla değerli konuşmacılarımız **Prof. Dr. Seyfi Kenan**, **Doç. Dr. Ali Faik Demir** (120) ve Aşiyân Müzesi Müdürü **Ata Yersu**, **Tevfik Fikret** ve Cumhuriyet'e ilham olmuş özellikleri üzerine değerli bilgiler verdi.

İstanbul'da adım adım Cumhuriyet rotası

Cumhuriyetimizin 100. yılında, “*Ata’mızın İzinde Cumhuriyet Gezisi*”ni üyelerimiz ve yakınlarının katılımıyla 23 Aralık 2023 Cumartesi günü gerçekleştirdik.

Değerli rehberlerimiz **Bülent Demirdurak** (106) ve **Gürkan Eliçin** (117) gerek derin bilgi birikimleri gerekse müthiş anekdotlarla süsledikleri keyifli anlatımlarıyla, Atatürk’ün İstanbul’da bulunduğu 3 farklı dönemi, katılımcılarımıza adeta yeniden yaşattı. Atamızın kurmay yüzbaşı ünvanıyla mezun olduğu dönemin **Harp Akademisi** ve şimdiki **Harbiye Askeri Müzesi**’nde başlayan gezimiz; onun savaş cephelerinden İstanbul’a dönüşünde yaşadığı, Samsun’a çıkmadan önce kaldığı son evi olan bugünkü **Şişli Atatürk Müzesi** ziyareti ile devam etti.

Son olarak hayatının son dönemini yaşadığı **Dolmabahçe Sarayı** ve İstanbul’a ilk geldiğinde kısa bir dönem kaldığı **Pera Palace Hotel**’ini de ziyaret ederek, çok şey öğrendiğimiz gezimizi tamamladık.

Atamıza minnet ve Cumhuriyetimize inanç duygularımızın daha da kuvvetlendiği gezimize önderlik eden Bülent Demirdurak ve Gürkan Eliçin ile birlikte katılımlarıyla gezimizi anlamlı kılan tüm üyelerimiz ve yakınlarına teşekkür ederiz.

‘Kadın Dilinden Masallar’ Cemiyet sahnesindeydi

Dernek Lokalizmizde 22 Aralık Cuma akşamı, 114. Dönem mezunlarımızdan tiyatro oyuncusu **Özden Dilek Karakışla**’nın tek kişilik başarılı oyunu “*Kadın Dilinden Masallar*”; yılbaşına özel olarak “*Yeni Yıl Masalları*” adıyla Cemiyet Sahnesi’nde Galatasaraylılarla buluştu.

10 OCAK 2024

13. “Ekonomi Sohbetleri”ni gerçekleştirdik

Her yıl olduğu gibi bu yıl da geleneği bozmadık. 10 Ocak tarihinde 13. kez düzenlediğimiz “*Ekonomi Sohbetleri*”nde, **Prof. Dr. Asaf Savaş Akat** (94) ve **Murat Sağman** (124) ile “*2024’te Ekonomide ve Piyasalarda Beklentiler*” üzerine söyleştik. Alanlarında öncü olan iki ustanın öngörülerini dinledik, sorularımıza cevaplar aldık.

TEKNOLOJİ TEKNOSA'DA

 teknosa.com 0850 222 55 99

 [instagram.com/teknosa](https://www.instagram.com/teknosa) [facebook.com/teknosa](https://www.facebook.com/teknosa) x.com/teknosa

TEKNO

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri

Salı akşamlarının vazgeçilmez kültür buluşması haline gelen “Sınırsız Galatasaray Sohbetleri” etkinliğimiz Arın Alagün’ün (124) renkli sunumuyla, soluksuz devam ediyor. Bu sohbetlerle farklı alanlarda isim yapmış birbirinden değerli isimleri, Dernek Lokalimizde üyelerimizle buluşturmanın heyecanını yaşıyoruz.

31 Ekim Salı akşamı konuğumuz, yazar ve sosyolog **Shahzadeh N. İğual** ile yeni kitabı “**Adı Mercan**” üzerinden, Türk-İran kültür köprüsü üzerine keyifli bir söyleşi yaptık.

14 Kasım Salı akşamı, konuğumuz, **Opr. Dr. Nuri Şen** (115) ile Fonksiyonel Tıp ve Sağlıklı Yaşlanma üzerine çarpıcı bir söyleşi yaptık. **Murat Yankı** (115), **Metin İlhan** (113) ve konuğumuz **Mustafa Saraç**, değerli sunum ve katkılarıyla söyleşimize değer kattı.

17 Ekim Salı akşamı konuğumuz, Türkiye’nin ilk kadın voleybol antrenörü **Sırma Çallı Üç** (115) oldu. Voleybol üzerine keyifli söyleşimize, Galatasaray Ortaokulu 5. Sınıf öğrencisi lisanslı voleybolcu kardeşimiz **Dora Saka** da en genç Galatasaraylı olarak, ailesiyle birlikte renk kattı.

7 Kasım Salı akşamı konuğumuz, ülkemizin önde gelen mantarbilim uzmanı 113. dönem mezunlarımızdan **Jilber Barutçıyan** ile mantarların lezzetli ve zehirli dünyalarında macera dolu bir yolculuk yaptık.

28 Kasım Salı akşamı konuğumuz, göç alanındaki çalışmalarıyla tanınan 124. dönem mezunlarımızdan Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Didem Danış** oldu. Danış ile yüzyıl boyunca nüfus değişimi ve toplumsal dönüşüm üzerine çarpıcı bir oturum gerçekleştirdik.

CEMİYETTEN HABERLER

5 Aralık **Kadın Hakları Günü**'nde konuğumuz, gazeteci ve yazar **Mine Söğüt** ile edebiyattan politikaya uzanan geniş bir yelpazede ahlak ve sanat üzerine söyledik. Etkinliğe, Mektebimiz Edebiyat Kulübü üyesi kardeşlerimizin katılımı ise bizlere ayrı bir mutluluk verdi.

14 Aralık akşamı konuğumuz; insan kaynakları alanında ülkemizin lider şirketi Kariyer.net'te CEO'luk görevini başarıyla sürdüren, 125. dönem mezunlarımızdan **Fatih Uysal** ile yapay zekanın şekillendirdiği gelecekte istihdam modelleri üzerine, ufuk açan bir söyleşi gerçekleştirdik.

7 Aralık Perşembe akşamı gerçekleşen **Mekteb-i Sultani Denizcileri** buluşmasında konuğumuz; açık deniz yelkenciliğinin en zor yarışlarından biri olan *Ocean Globe Race*'de ülkemizi temsil eden, 123. dönem mezunlarımızdan Performans Açık Deniz Yelkencisi **Metin Balcı** oldu. Balcı ile bu eşsiz macera üzerine keyifli bir söyleşi yaptık. Gecemize katılan Mektepli denizcilerle, üyelerimizle ve konuklarımızla güzel bir akşam geçirdik.

26 Aralık akşamı konuğumuz; kültür turizminde başı çeken markalardan Dünya Değişmeden Turizm'in kurucusu, 127. dönem mezunlarımızdan **Tulga Ozan** ile değişen dünya dinamiklerinde seyahat organizasyonu, gastronomi, belgeseller, fotoğraf sergileri gibi birçok farklı konu üzerine keyifli bir sohbet yaptık.

8 Ocak akşamı yeni yılın ilk buluşmasında konuğumuz; Galatasaray Erkek Basketbol Takımı ve Milli Takımlar koçluğunu yapmış, antrenör ve spor insanı 105/6. dönemden **Koray Mincinozlu** ile meditatif yaşam üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Meslek Buluşmaları

Perşembe akşamları Dernek Lokalimizde gerçekleşen “Meslek Buluşmaları” toplantıları, Prof. Dr. Murat Karaman’ın (127) sunumuyla, mesleki alanlarında başarılarıyla öne çıkan birbirinden değerli konuklarımızı, üyelerimizle buluşturmaya devam ediyor.

2 Kasım Perşembe akşamı gerçekleştirdiğimiz Meslek Buluşmaları “Communités Curieuses” dizisinin “**Ekonomi**” konulu toplantısına, 119. Dönem mezunu **Prof. Dr. İbrahim Mustafa Turhan** ve 125. Dönem mezunu **Doç. Dr. Burçay Erus** konuk oldu.

30 Kasım Perşembe akşamı gerçekleşen “**Mimarlık**” başlıklı toplantımızda konuklarımız, 88. Dönem mezunu **Doğan Hasol** ve 114. Dönem mezunu **Emre Arolat** oldu.

19 Ekim Perşembe akşamı gerçekleşen “**Tıp**” başlıklı toplantımızda, konuklarımız; **Prof. Dr. Nur Danişmend** (93) ve **Prof. Dr. Dursun Buğra** (103) oldu. **Galatasaray Liseli Tıp Doktorları** grubunun da yoğun ilgisiyle renklenen buluşmamıza katılan değerli konuklarımız ile Mektepli hekim ve hekim adayı kardeşlerimiz birlikte keyifli bir akşam geçirdi.

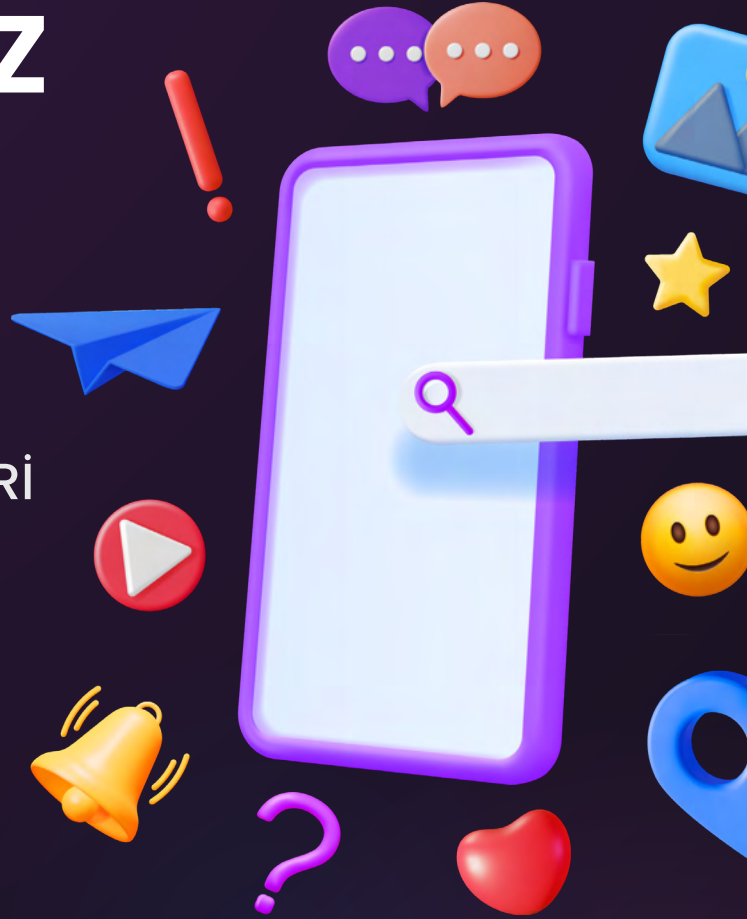
21 Aralık Perşembe akşamı gerçekleşen “**Mühendislik**” başlıklı 2023 yılının son toplantısının konukları, 112. Dönem mezunu **Prof. Dr. Günay Anlaş** ve 123. Dönem mezunu **Doç. Dr. Ebru Angün** ile keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

POLİ DİJİTAL

İLETİŞİM ÇÖZÜMLERİMİZ İLE ÖNE ÇIKIN

DİJİTAL MESAJLAŞMA SERVİSLERİ
TOPLU SMS & MMS & OTP
MARKA İŞBİRLİĞİ
MOBİL PAZARLAMA
DİJİTAL PROMOSYON ÜRÜNLERİ
HEDİYE İNTERNET PAKETLERİ
AKILLI YETENEKLER
İLETİ YÖNETİM SİSTEMİ (İ.Y.S.)

Bize Ulaşın www.polidijital.com

+90 216 517 33 46

gs@polidijital.com

Cumhuriyet Buluşmaları

Galatasaraylılar Derneği olarak, 2023'ün ilk gününden itibaren Cumhuriyetimizin 100. yılını bize yakışan bir coşkuyla kutlayacağımıza dair sözümüzü tutmak için çalıştık. Yıla yaydığımız pek çok etkinlik ve projeyle, Cumhuriyetimizin kurucusu **Ulu Önder Atatürk'e** ve onun değerlerine olan bağlılığımızı, düzenlediğimiz **“Cumhuriyet Buluşmaları”** etkinlikleri ile haykırdık.

“Cumhuriyet Buluşmaları” kapsamında 21 Kasım Salı akşamı, ülkemizin ilk kadın hukuku uzmanı **Av. Nazan Moroğlu**'nu ağırladık. Moroğlu ile Cumhuriyet kazanımlarını, çağdaşlaşmayı ve kadınların çağdaşlaşmadaki yeri ve önemini konuştuk.

19 Aralık Salı akşamı, ülkemizin önde gelen özgün baskı sanatçılarından, ressam ve akademisyen **Prof. Süleyman Saim Tekcan** ile Cumhuriyet kazanımları perspektifinde, sanat ve sanatçıyı konuştuk.

2024-2025 yılında da devam edecek etkinliklerimizden haberdar olmak için:

Instagram: @gscemiyet
Twitter: @GSCemiyet
LinkedIn: Galatasaraylılar Derneği
Youtube: @GalatasaraylılarDerneği

Etkinlik ve İletişim Koordinatörü:
Çağrı Nur Timur
Tel: 0(212) 270 19 08
E-posta: cagrinur@gsd.org.tr

Sürdürülebilirliği önemsiyor, 'Gelecek Bebeklerin' diyoruz!

Siz de ebebek ile sürdürülebilirliğe bir adım atın!

1

AMBALAJ GERİ DÖNÜŞÜM KUMBARASI

Geri dönüştüreceğimiz ambalajlar ile hem doğamızı hem kaynaklarımızı koruyalım.

2

DETERJAN DOLUM İSTASYONU

Deterjan Dolum İstasyonunda yeniden dolum ile sürdürülebilirlik hareketine siz de destek olabilirsiniz.

3

BENDEN KARDEŞİME Dönüşüm Sepeti

Paylaşmak istediğiniz bebek tekstil ve oyuncak ürünlerini dönüştürelim, şefkatle buluşturalım.

“Solitaire” Umut ya da “Solidaire” Umut!

“**U**mutluz dünyanın umudu, son umudu; insanlar, tüm canlılar, tabiat ve kardeşlik adına, mümkünse “enternasyonalist” hissiyatla isyan edebilen, el ele, yürek yüreğe, akıl akla, duygu duyguya, öfke öfkeye kardeşleşebilenlerdir. Onlar orada, şurada, burada mevcuttur... Onlar az, bazen çok az olsa da umudun biraz  bile biraz umuttur!”

Bu parça, geçtiğimiz 24 Ekim’de yazdığım “Dünya umut verici bir yer olabilir mi?” başlıklı yazımın sonu. Makale umutla başlamamıştı ama umutla bitti.

Sanırım hayatımın  zeti de bu. Ve hayattan anladığım da bu.

En acı, en trajik, en kötü şeyleri görmeye, aktarabilmeye çalışmak ama onlara rağmen insanlara, en azından bazı insanlara dair umudu diri tutabilmek.

Çünkü her ikisinin sebepleri de çok açık:

İlki elbette güncel, çünkü her gün üzerimize s k n ediyor, umursamaz değilsek. İkincisi daha ziyade tarihsel. Çünkü ne tarihin bütün kötülükleri sadece bizim üzerimize s k n etti ne tarih onca kötülük içinde eli kolu bağlı durdu ne de tarih bizden,  mr m zden ibaret.

Umudun, ama toplumsal umudun, insana dair umudun özü tarihseldir.

Tarihle d ş nmediğinde ya umutsuzluğa ya umursamazlığa ya da “kişisel gelişim”e saplanabilirsin.

O yüzden “psikoloji, psikiyatri” belki umutsuzluk yaralarını tamir etmeye çalışır ama “felsefe, tarih bilgisi ve bilinciyle donanmış felsefe” umudun köklerini taşır; yapraklar solmuş olsa bile o köklerin yürüyebileceğini anlatır.

Bahsettiğim elbette hakiki “Great expectations” yani büyük hik yelere, tarihin akışını, o anki bakışını değiştiren umutlara dair.

Yoksa  ocuk umutlarımız vardı, çocuksu umutlarımız oldu; umut ettiklerimizin bazıları oldu, bazıları hiç doğmadı bile; ümidimiz oldu, ümidimiz de g l n minesini de soldu.

12 yıl yatılı okuduğum **Galatasaray Lisesi** yatakhaneleri bilhassa, hayaller ile umudun birbirine karıştığı, bazen sığındığı yerd . Sınıflar bunu bilgiyle b t nleştirebiliyorsan, biraz oydu işte. Alanlar, koridorlar, bahçe ve sokaklar ise umudun omuz omuza dair bir şey olduğunu anlatıp duruyordu.

Son sınıflar, hele 12. sınıf; umudun sıçradığı, edebiyatla, şiirle, teoriyle, eylemle dolmak üzere kapıyı çaldığı dönem oldu.

Sonrasında  niversitedeyken sendika, belediyeler birliği, meydanlar, sokaklar, eylemler, kitaplar, hareketlilik; kayıplara, acılara, korkulara rağmen umudun bile kendinden çok umutlu olduğu yıllardı.

44 yıldır gazeteciyim. Y nettiğim sayfalar ve gazeteler, kullandığım haberler, attığım manşetler hep “umut” adına; kirli, haksız, adaletsiz olanın farkındalığına katkı amacını taşıdı çoğunlukla.

Bu s renin yarısından fazlasında ise köşe yazısı yazdım, yazıyorum; onlar da böyle. Taradığımda  yle çok yazımda “umut” var ki kelime olarak da hissiyat ve ifade de. Ve hemen hepsi aslında umutları  alınan, bastırılmak istenen insanlara dair. Umut ne kelime, hayatları canlı ya da cansız gasp edilmişlere dair...

Öyle... Çünkü umut kendinden menkul değil ki. Neyin haksız, neyin adaletsiz, neyin hakkaniyetsiz olduğunun farkındalığı eksikse, tamam farkında olsan dahi bunu ifade edebilmekten aciz ve uzaksan veya öyle isteyenlere boyun eğmişsen; orada umut olmaz.

Kendini aldatmaktır o. Yaşad ğının kıymetini sadece sana faydasıyla ölçtüğün veya zararlardan korktuğ n bir hesap hayatıdır.

Umudun oralarda işi olmaz. Hayırlı işler, hoş geliş gidişler olur; kahkahalar, keyif filan da eşlik eder de umudun umutlanacağı yer değildir.

Elbette kimseye umut bi ecek ve onu telkin edecek değilim ama “damarlarındaki asıl umut” tarihte umutların peşinden gi-

derek hayatı, ülkeleri, dünyayı değiştirmiş; buluşlar, keşifler, devrimler yapmış; bazen ömürlerini öyle tüketmiş bazen o yolda can vermiş ünlü ve ünsüz insanların farkındalığıdır.

İster kendi ülke tarihine bakın, ister yüzlerce yıllık dünya muhasebesinin muhakemesini yapın.

Koleranın havadan değil “su”dan kaynaklandığını bulan, onca insanı kurtaran doktorun, hala çalıştığı masaya başını koyarak can verdiği yerde, sadece trajedi ve ölüm yoktur; insanlık için de kocaman bir umut vardır mesela.

Bir çeşmeyle bir mahallede vuku bulan, evrensel bir umut olabiliyor-muş işte, dersin!

İşim bu ya...

Yeni bir makalemin sonuyla başlamış-tım yazıya...

Sadece köşe yazısı yazmaya başladığım bir yıldaki, 1996'da o zaman gazete olan **Milliyet**'teki bir yazımın “*Biraz cesaret*” diyen başlangıcıyla bitireyim ki umut nasıl yaşayıp durmuş, ben de unutmayayım:

Jonas, Parisli bir ressamdır. Kendi halinde, ünsüz bir ressam. 35'inde birdenbire “*keşfedilir*”. Tabloları satmaya başlar.

Ünü arttıkça çevresi dolup taşar ama bir süre sonra, “*değerlendiği*” hızla “*değersizleşmeye*” yüz tutar. Çevresi boşalır...

Öykü, “*sessizce düşen*” Jonas, ölmek üzereyken (doktor iyile-secer diye umut verdiği sırada), yakın arkadaşı Rateau'nun, yan odada Jonas'ın üstünde çalıştığı son tabloyu bulmasıyla biter:

“Rateau, bembeyaz tuvale bakıyordu; ortasına, sadece ortasına Jonas, pek küçük harflerle, zorla okunabilen, ama dayanışma mı yoksa daima yalnız mı olduğu anlaşılamayan bir sözcük yazmıştı sadece”... (**Albert Camus**, *Sürgün*, Jonas ya da Sanatçı İş Başında, sayfa 179, Varlık Yayınları, 1973)

Ah tercümenin kaçınılmaz çıkmaz sokağı!

Türkçede “*dayanışma*” ile “*yalnız*”ın da “*daima yalnız*”ın da kötü okunan bir yazıda bile birbirine karışması pek zor.

Oysa Camus'nün ana dilinde, bunlar birbirinin zıddı bile olsa, yazıda da toplum hayatta da birbirlerine dönüşebilmesi, birbiriy-le ilişkide olması mümkündür:

“*Solitaire*” (soliter), yani “*yalnız*” ile “*solidaire*” (solider), yani “*dayanışmacı*”.

Yazımlarının ve tonlamanın yakınlığına karşın, birinin köke-ninde “*tek olmak*”, diğerinde ise “*sağlam olmak*” bulunur.

Sadece biraz kötü bir yazı ve t mi, d mi yazıldığının anlaşıl-maması bu iki zıt kelimeyi birbirine karıştırmaz; hayat da ikisi arasında salınıp gider.

Köleler, “*tek başlarına*” özgür olabilmek için “*dayanışma*” ha-linde ayaklanırlar.

“*Toplumsal*” gelişme dediğimiz de ekonomik veçhelerin yanı sıra bireylerin “*kişisel*” hakları için “*toplu*” mücadelesiyle çizilmemiş midir?

Aslında, *Sürgün*'ü yıllar önce Türkçe'sin-den okuduğumda bu zıtların birliğini ka-çırılmışım ki hiçbir iz bırakmamıştı.

Ondan epey sonra bir başka kitap-ta fark ettim ve Jonas'ın iyi okunma-yan yazısı o zaman anlam kazandı.

Rollo May, *Yaratma Cesareti* isim-li kitabının (*Metis*, 1987) “*Toplum-sal Cesaret*” bölümünde, ressamın (daha doğrusu Camus'nün) bu kelime oyununa atıf yapıyordu.

Gerçi temel konusu ikili ilişkilerdi...

Ancak orada, “*ilk pisikanalistlerden*” dediği **Otto Rank**'tan aktardığı iki “*korku*”nun, “*solitaire*” ile “*solidaire*” arasındaki salı-nımın kaynağı olduğunu söyler.

“*Yaşam korkusu*” bir başkasına dayanma ihtiyacını doğurur. “*Ölüm korkusu*” ise benliğini, özerkliğini, bağımsızlığını yitirme endişesidir.

May, “*Eğer kendimizi gerçekleştirmeye doğru ilerleyeceksek*” der; “*zorunlu olan bu iki korkuyla yüzleşmek ve kişinin sadece kendisi olmasıyla değil, diğer benliklere katılımıyla da geleceğinin farkında olmaktır.*”

Çünkü “*toplumsal cesaret, bu iki korkunun yüz yüze gelmesini gerektirir.*”

Korkunun öteki yüzü, kendi zıddı olan “*cesaret*”tir.

“*Ölüm korkusu*”yla yüzleşip, karşısına “*yaşam korkusu*”nu dikmenin, (Türkçe yazımları ve tarihi anlamları pek yakın olma-sa bile) “*solitaire*”den “*solidaire*”e hızla geçmenin gerektiği gün-lerdeyiz.

Sessizce “*tek tek*” düşmemek için, birlikte bağırarak “*sağlam*” olmak gereken günler.

Biraz korkun lütfen...

Ve lütfen biraz cesaret...

“1965 yılı Mektebimiz için tarihi bir dönüm noktasıdır”

Onunla azıcık dahi sohbetiniz varsa itirazınız olmayacaktır... **Sait Mısırlıoğlu** uzmanlık alanı olan iletişimin tüm imkanlarını ustalıkla kullanarak özenli, dikkatli ve zekâ dolu bir yola davet eder karşısındakini. Camiamızın hemen her kurumuna bilgisiyle, katılımıyla, projeleriyle ve ona çok yakışan nezaketiyle destek veren Mısırlıoğlu'nun reklamcılık geçmişinin ve yazıyla sıcak ilişkisinin son eseri ise devre arkadaşı **Ragıp Duran** ile hazırladığı 50. yıl anı kitabı **TAMBUR 105** oldu. Yayıncılık geçmişi de olan **Sait Mısırlıoğlu** ile geçmişten bugüne her satırında Mektep ve Galatasaray'ın izi olan bir ufuk turuna çıktık. Elbette, **TAMBUR 105**'in hazırlık aşamasındaki balkon sohbetlerinden uykusuz gecelere; okulun ilk kız mezunlarını veren 1965 yılı girişli devrede erkek öğrenci olmanın samimi muhasebesine kadar her şeyi konuştuk...

Soldan Sağa-Üst Sıra: Derya (vefat), Şevket, Naci (vefat), Engin, Ahmet, Erol, İlker, Sait, Kaya (vefat), Fatih. Alt Sıra: Derya (vefat), Cüneyt, İnal, Murat, Burhan, Işıl, Salamon, Celal.

SULTANİ DERĞİ — Öncelikle sizi daha yakından tanımak isteriz. Biz biliriz ki **Sait Mısırlıoğlu** her şeyden önce haza İstanbul beyefendisidir. Hikâye nasıl başladı; Mektep ve sonrasında nasıl devam etti?

SAİT MISIRLIOĞLU — Tanımınız ve iltifatınız için çok teşekkür ederim. Yanaklarımın kızardığını söylemeliyim. Çok kozmopolit bir toplum yapısı içinde, artık bu tanımın ne olduğunu, bilinip bilinmediğini veya ne anlam ifade ettiğini, hatta olumlu bir sıfat olup olmadığını maalesef artık kestiremiyorum. Ancak bizim avantajımız, Galatasaray gibi büyük, köklü bir camianın üyesi olarak, her alanda çok değerli insanlarla birlikte olma şansına sahip olmamız ve ortak bir dili konuşuyor, ortak bir kültürü ve iklimi yaşıyor olmamızdır. Bu ayrıcalığımla gurur duyuyor ve keyfini yaşıyorum.

Aile ve yakın dostlarımızın; “*Bizim Sait hariciyecisi olacak*” hedefi ve beklentisiyle Galatasaray’a girdim. Henüz yetiştiricide müzik hocamız Enver Bey ve Türkçe hocamız Abdülkadir Bey’den çok etkilendim. Her ikisinin de kendi alanlarındaki bilge ve ilerici kişilikleri ufku açtı. Lise yıllarında da birçok hoca kendi branşlarının dışında bize insanlık ve yurttaşlık bilinci aşıladılar, iyi bir kentli olmayı öğretiler. 10. sınıfa geldiğimde kendimi arkadaşlarıma uyum sağlamak zorunda hissettim ve sıkı bir skorla çıktım. İlk defa yaz aylarında ikmale hazırlanmak zorluğunu yaşamadan, şahane bir tatil yaptım. 105 dönemi olarak 1965 yılında başladığım, altı yıl birlikte olup, 106 olarak devam ettiğim ve içinde bulunmaktan gurur ve mutluluk duyduğum 12 Edebiyat mezunu olarak lise hayatımı tamamladım.

Henüz Mektep yıllarında kolektif çalışmalar, etkinlikler gibi alanlara ilgi duyuyordum. Broşür Kolu’nda ve **Fikri Sağlar** başkanlığındaki ilk **Galatasaray Kültür Şöleni**’ni hazırlayan ekip içinde yer aldım. O zamanlar, daha tam olarak ne olduğu dahi iyi bilinmeyen reklamcılık ilgimi çekiyordu. 80’li yılların başlarında, annemin üçüncü oğlum dediği kadar yakın **Salih Ecer** ile bu alana adım attım ve hedefimi gerçekleştirdim. Reklamcılık ile eş zamanlı olarak, çeşitli alanlarda bazı şirketlerin kurucu ortaklığını ve yöneticiliğini yaptım. Kurumlar içinde her zaman iletişimden sorumlu idim.

Galatasaray içinde de bu alanda yer aldım. Sizin şimdi istikrar ve başarı ile sürdürdüğünüz **Sultanî**’nin, 30 yıl önceki mütevazı versiyonu olan **Galatasaraylılar Derneği Bülteni**’nin 1997-1998 yıllarındaki yayın kurulunu yönettiğimi, sorunuz üzerine şimdi hatırladım.

S.D. — Camiamızda pek çok önemli görev de aldınız, alıyorsunuz. Biraz bunlardan da bahseder misiniz?

S.M. — Galatasaray'da on yıllardır birçok ağabey ve son 40 yıldan beri de kadın ve erkek kardeşlerim okulumuz, camiamız, ülkemiz ve dünyamız için çok önemli görevler üstleniyor ve çok iyi işler çıkartıyor. Bazıları için Galatasaray'ın kurumları içinde olmak, adeta bir yaşam biçimine dönüşmüş durumda. Onları çok takdir ediyorum. Bu nedenle benim yaptıklarım, bunların yanında çok az kalır. Değerli **Duygun Yarsuvat** ve Değerli **Anıl Büyükeröğlu** dönemlerinde, 2 defa **Galatasaraylılar Derneği** yönetim kurullarında yer alma şansım oldu. Çok kısa bir süre ise **Galatasaraylılar Yardımlaşma Vakfı Yönetim Kurulu**'nda yer aldım. İş Birliği Kurulu'nda bu dönemlerde fikrimi aktarmak ve uygulamada katkı sunmak üzere yer aldım. Çok yakın arkadaşım **Eşref Hamamcıoğlu**'nun, **Galatasaray Spor Kulübü** Divan Başkanlığı sırasında sipariş ettiği "**GSK İletişim Raporu**"nu hazırlayan çalışma grubu içinde, etkin olarak yer aldım. Son dört dönem **Galatasaray Ödülü Seçici Kurul Üyesi** olarak görev aldım. Tüm bu görevlerim sırasında birlikte çalıştığım Galatasaraylılardan müthiş beslendim. Ama özellikle içinde bulunmaktan çok keyif aldığım, gurur ve mutluluk duyduğum, iki özel projeden bahsetmek isterim.

Bunların ikisini de çok sevgili **Dağhan Baydur** ile hayata geçirdik. Çok önemli bir müzik insanı, yaratıcı, sıra dışı, cesur; başta Galatasaray için olmak üzere sürekli fikir ve proje üreten Dağhan Baydur ile **“Galatasaraylı Besteciler”** projesini gerçekleştirdik. İkimiz de merhum, Sevgili Duygun Ağabey’in başkanlığındaki Galatasaraylılar Derneği yönetim kurulundaydık. Duygun Ağabey’in renkli, ilerici, geniş ufka sahip kişiliği ile projemiz kabul edildi ve adımlar atıldı. Fakat dönem sonu gelmiş, yeni seçimle bu defa merhum Anıl Ağabey başkan olmuş; biz de yine yönetim kurulunda yer almıştık. Neredeyse tüm unsurları ile hazır olan proje yine kabul gördü. 24 Mayıs 1997 gecesi Şef **Gürel Aykal** yönetimindeki **Bilkent Senfoni Orkestrası**, Lütü Kırda Sahnesi’nde Galatasaraylı 9 bestecinin; **Ulvi Cemal Erkin, İlhan Mimaroglu, Ali Doğan Sinangil, Ahmet Yürür, Yalçın Tura, İlhan Usmanbaş, Timur Selçuk, Bülent Arel ve Cemal Reşit Rey**’in eserlerini seslendirdi. İlhan Usmanbaş’ın eseri, solo olarak Reşit Erzin tarafından seslendirildi. Senfonik eserlerin dışında kalan eserler **Geyvan Mc Milen** koreografisi ile **Mimar Sinan Üniversitesi Dans Bölümü** öğrencileri tarafından modern danslar ile görsellik kazandı. **Stuttgart Bale**’den **Uğur Seyrek** baş dansçı olarak yer aldı. Bu projenin en önemli yaratıcılarından biri olan değerli müzik insanı **Evin İlyasoğlu**’nu da kuvvetle vurgulamadan edemem. Galatasaraylı dokuz bestecinin kitabını yazdı ve mentorumuz oldu. Konserin dışında kitap, CD ve kasetten oluşan bu uzun soluklu proje ile tarihe not düşüldü.

İkinci proje yine Galatasaray ve yine müzik ile ilgiliydi. Niçin Galatasaray Spor Kulübü'nün bir senfonisi olmasın düşüncesi, dünyada bir ilkin gerçekleşmesi ile mutlu sona ulaştı. Kuruluşunun 100. yılında Galatasaray Spor Kulübü, senfonik bir esere sahip oldu. Değerli besteci **Kamran İnce**, "**Galatasaray Senfonisi**"ni besteledi; librettoyu bugün olduğu gibi üretken, çok yönlü, gurur duyduğumuz, iyi Galatasaraylı, Değerli **İzzeddin Çalışlar** yazdı.

Galatasaray Kültür Şöleni

Bu yıl, senelerdir çatısı altında feyz aldığımız Büyük Galatasaray Camiyesine borcumuzu ödeyebilmek için, broşur kolu başkanı Fikri Sağlar'ın ortaya attığı fikir olan «kültür Şölenini» düzenledik.

Kültür Şöleninin amacı, Türkiye çapında kültür hareketine başlayıp Türk kültürüne katkıda bulunmek, iyiyi, güzeli ulus için yararlıyı yaratan tüm Galatasaraylılarla beraber olmaktır.

Bu dileğimizi gösteren, sergisi, konferans ve açık oturumlarla gerçekleştirdik.

birleşmesinden meydana gelen «şölen komitesi» titiz çalışmaları sonunda böyle büyük organizasyonu gerçekleştirme başarısını gösterdi. Aslında bu başarı sadece onların değil tüm Galatasaraylıların.

Bizden sonrakilerin bu atılımı başarı ile ilerletecekleri inancı bizleri mutlu ediyor. Çünkü biliyoruz ki Galatasaraylı yaratır, yaşatır, yüceltir yücelir.

Bu kültür şölenini ebediyete intil eden hocamız Melâhat MANİPOĞLU ve Zehir ALANGU'ya ithaf ediyoruz.

Galatasaray Kültür Şöleni

PROGRAM

4. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	4. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
5. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	5. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
6. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	6. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
7. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	7. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
8. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	8. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
9. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	9. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)
10. Wiese, Eusebius	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)	10. Wiese, Karl	1847-1870, Tübingen, Germany (born) 1870-1871, Tübingen, Germany (died)

GALATASARAYLI
BESTECİLER

14 KÜLTÜR

Galatasaraylılar Derneği yeni yönetim kurulu ilginç bir proje gerçekleştiriyor

Do do do, re re re, la si, la si, re

[illegible][illegible]

her afında övünür. Bu yüzden her afında birisi hayranlıkla dinler. Çünkü bu sözler, her sözünde bir hikmet, her sözünde bir öğüt, her sözünde bir ilham vardır. İşte bu sözleri dinleyenlerin yürekleri, bu sözlerin ışığında aydınlanır. İşte bu sözlerin dinleyenlerin yürekleri, bu sözlerin ışığında aydınlanır.

Ragıp Duran'ın Selanik'teki evinin balkonu, 50. yıl kitabı için hazırlık kampına ev sahipliği yaptı.

9 Aralık 2005 gecesi, İş Sanat İş Kuleleri salonunda, konserin birinci bölümünde Yalçın Tura'nın "1. Senfonisi" ve Timur Selçuk'un "Gülbaba Senfonik Suiiti" (her ikisinin de dünya prömiyeri idi) Şef Bujor Hoinic yönetiminde 90 kişilik Bilkent Senfoni Orkestrası tarafından seslendirildi. İkinci bölümde ise 70 kişilik T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Çok Sesli Korosu, soprano Tülay Uyar, tenor Levent Gündüz, boy soprano Anıl Kırkıldız'ın katılımıyla ve koro şefi İbrahim Yazıcı ve orkestra şefi Kamran İnce yönetiminde Galatasaray Senfonisi ilk defa seslendirildi. Bu projede Dağhan Baydur ve benim dışında Turgay Kıran, Ömer Kayalıoğlu, merhum Alparslan Karagülle ve Şerif Kaynar'ın da yer aldığını belirtmem gerekir.

S.D. — Devrenizle ilgili genel bilgiler verebilir misiniz? Doktoru bol bir devre diye biliyoruz...

S.M. — 105. devre, hiç dağılmamış kalabalık bir grup. Aylık dönem yemekleri, gruplar halinde birliktelikler, yıllık büyük buluşmalar hep süregeliyor. Burada büyük harflerle VEDAT BİLGE'nin ismini yazmak ve hakkını vermemiz gerekir. "Noter" lakabını daha okul yıllarında alan Vedat, bu grubun toparlayıcısı; birleştiricisi ve titizlikle biriktirdiği fotoğraf ve belgelerle, hafızası aynı zamanda. Dönemimizin en önemli özelliği, Galatasaray Lisesi'ne girmiş olan ilk 10 kız öğrenci arkadaşımıza ve Galatasaray tarihinin ilk iki kız mezununa sahip olmamız.

Evet, çok öğündüğümüz ve sadece bizlere değil tüm camiaya, ülkeye hatta dünyamıza çok büyük katkıları olan birçok

özverili doktor arkadaşlarımız var. Onlar bizlerin her ihtiyacında yanımızda oldular. 1970 başlarında çok popüler olan TMGT mezunu çok sayıda turizmci arkadaşımız, avukatlarımız, mühendislerimiz, iş adamlarımız, siyasetçilerimiz, hatta bakanımız var. Hepimiz Galatasaray kurumlarında yer alıp, katkı vermeye çalıştık ve çalışıyoruz.

S.D. — Bir iletişimci olarak bugüne kadar sayısız proje yürüttünüz. Son olarak 105. devre için muhteşem bir 50. yıl anı kitabıyla ilgilendiniz. Kitabı elinize aldığınızda ne hissettiniz?

S.M. — 50 yıl öncesinde de çok benzer bir duygu yaşadım. Dönemin yıllığı için yaz tatilim Yenilik Matbaası'nda geçmişti. Fotoğrafların pikajlarını, sayfa düzenlemelerini yapmış; fotoğraf altyazılarını, eksik yazıları tamamlamış ve baskıya hazır hale getirmiştım. Pes etmemiş olmamı artı haneme yaşıyorum.

Sözünü ettiğiniz "TAMBUR 105/50 Özel Sayısı" ise tam bir ekip çalışması oldu. Proje ortağım ve isim babası çok sevgili arkadaşım; ilkeli, geniş vizyonlu, bilge, gırgır, çok iyi bir entelektüel, çok iyi gazeteci, yazar Ragıp Duran ile çok uyumlu, bütüncüleyici çalıştık. Diğer komite üyelerinin bize güveni ve en önemlisi kitaba yazı, fotoğraf ve belgelerle katkı sunan 50'yi aşkın dönem arkadaşım ile bu sonuca ulaştık. Planlama, ilke belirleme, ilk eskizler derken; sayfa sayfa ilerleyen ve gelişimini her gün gördüğümüz, bir sorun çıktığında uykunuzun kaçtığı, endişelendiğiniz, işler iyi giderken neşelendiğiniz adeta bir bebek gibiydi Tambur 105... Kitabı elime alınca hissettiklerimi, gizli bir mutluluk ve gurur kelimeleriyle ifade edebilirim.

S.D. — Yayın komitesini temsilen, bize TAMBUR 105 fikrinin nasıl ve ne zaman çıktığını anlatır mısınız?

S.M. — 105. dönemliler olarak herkese açık büyük bir zoom toplantısı gerçekleştirdik. Önerilenler ve talep edenler için hiçbir tartışma çıkmadan 105/50. Yıl Kutlama Komitesi seçildi ve işe koyulduk. Fikirler uçtu. Ragıp, bir yayın hazırlayalım ve ismini de TAMBUR 105/50 Özel Sayısı koyalım dedi. Sonrasında Ragıp ile ben projeyi üstlenmiş olduk.

S.D. — Kitabın hazırlık aşaması nasıl geçti? Toplantılar, yazılara dair standartlar, beklentiler nasıl belirlendi? Bildiğimiz kadarıyla yayın kurulunu temsilen Ragıp Duran ile Selanik'te kampa bile girdiniz, öyle değil mi?

S.M. — "TAMBUR 105"i, önce yaz pilavında dağıtmaya karar verdik. Ancak yılın ikinci yarısını da kapsamı için Aralık Pilav'ını hedeflemek daha doğru geldi. Eylül ayında Ragıp'a, "Sana geliyorum" dedim. Selanik'teki evinde harika zaman geçirdik. Hazırladığı şahane kahvaltılardan sonra her gün tam bir Ege duygusu yaşayarak, güzel balkonunda çalıştık. Beyefendinin kesinlikle aksatmadığı ritüeli 14:00-16:00 arasındaki siestasında, ben Selanik'i gezdim, akşam yemeğinde şehirde buluşup bol sohbet ve Galatasaray dedikodusu yaptık. Avantajımız her ikimizin de daha önce benzerlerini çokça gerçekleştirmiş, deneyimli, aynı dili konuşan arkadaşlar olmamız idi. Ayrıca ikimizin de kişisel egosu oldukça törpülenmişti. İlkeler ve planlama en çok üzerinde durduğumuz iki konu idi. Sadece

50. yıl mezunları kitabı mı, yoksa tüm 105 dönemini mi kapsasın tartışıldı. İlkokul dahil ara sınıflarda kalan, devam etmeyen ama kendini Galatasaraylı hisseden tüm dönem arkadaşlarımızı kapsamı konusunda, kuvvetle hem fikir olduk. Bu kitapta herkes kendine ait bir şeyler bulabilmeliydi. İlerisi için bir belge niteliğinde olması, Galatasaraylı olmayanların da belli bilgi ve duyguları elde etmesi kararlaştırıldı. TAMBUR 105 herkesi kapsayacak, değerlerimiz, çeşitliliğimiz, renkliliğimiz; yazılar, belgeler, görseller ile ortaya konacak ve her şeyden önemlisi, eşitlik ilkesine göre uygulama yapılacaktı. TAMBUR 105; kişilikli, düzeyli, kaliteli ve profesyonel yaklaşımla hazırlanmış bir yayın olmalıydı.

S.D. — Kitap hakkında söylenecek çok söz var ama yazarın herkesin, samimi üslubu üzerinde durmamız gerek. Aynı samimiyetle soruyorum; gidenler, kalanlar, ulaşılanlar, ulaşılmayanlar... Bu kitabı hazırlarken en çok eğlendiğiniz ve de en çok zorlandığınız anları bizimle paylaşır mısınız?

S.M. — Ragıp'ın dışında ayrıca değerli bir şair-yazar arkadaşımız son okumayı yaptı. Şunu söyledik ona; *"Lütfen hiçbir yazının kimliğine müdahale etme, sadece fahiş imla hatalarını dikkate al"*... Bu nedenle yaklaşık 50 kişinin yazıları da kendi dillerinde ortaya çıktı. Çeşitlilik ve renklilik ilkesini karşılamış olduk. En büyük zamanımızı, tüm arkadaşlarımız ile iletişime ayırdık. Defalarca ortak duyurular yaptık, katkı istedik. Çok çabalamamıza rağmen 31 arkadaşımıza ulaşamadık. İnanın, bu sayıyı eksiksiz yapamamanın üzüntüsünü yaşadım. Ragıp ile görüntülü telefon görüşmelerimiz, benim için müthiş keyifli idi. Bana yaşadığım sorunları unutturuyor, açılımlar sağlıyordu. Bu tür işlerde bir ikinci gözün, yaklaşımın önemini bilirsiniz. Ender de olsa yalnızlık duygusuna kapıldığım zamanlarda Ragıp, çok iyi geliyordu. Her görüşmemizde sadece TAMBUR 105'i değil; politika, sanat spor ve kahkaha dolu sohbetlerimiz oluyordu. Sonuçta katılım olağanüstü oldu. Başta 100 sayfalık bir planlama yapmıştık ama kitap önce 130, sonra 200 sayfaya çıktı. Şu anda sadece çok az sayıda nüsha elimizde kaldı. Bu arada meraklandırma, hatırlatma, gündemde tutma gibi profesyonel tanıtım ve pazarlama uygulamalarını da hissettirmeden kullandığımızı itiraf etmeliyim.

S.D. — 105. dönemin bir özelliği ise Mektebimizde çeşitlilik ve kapsayıcılık adına en büyük adımın atıldığı, kız öğrencilerin de kabulünün olduğu ilk devre olması. Kitapta bu durumun altı, gururla çiziliyor. Karma eğitimi siz nasıl deneyimlediniz? Sizce kızlarla birlikte okumak size ve Galatasaray'a neler kattı?

S.M. — Çok net; 105. dönemlilerin en önemli avantajı ve ayrıcalığı, beraber okula ilk adımı attıkları ve yine beraber mezun oldukları kız öğrenci arkadaşlarıdır. O yıllar için Galatasaray gibi kökleşmiş kültürün, kemikleşmiş alışkanlıkların varlığını dikkate alırsak, bu önemli dönemi yaşamış olan tanıklar olarak bizler çok şanslıyız. *"Batiya açılan pencere"* için bu açılım; zaten çok gecikmiş bir karar ve uygulama idi. Tabii ki zaten olması gerekiyordu. Bugün artık sözü dahi edilmiyor. Ama kız öğrenciler okulda, mezunlar dış hayatta artık Galatasaray'ı ve Galatasaraylılığı en kuvvetli derecede yaşıyor ve yaşıyor. Düşünsenize; Galatasaray'ın en önemli makamı olan Galatasaray Lisesi Müdürlüğü'nü, 105. dönemli ilk 10 kız öğrenci içinden bir arkadaşımız; ilk kez bir kadın müdür olarak yıllarca yürüttü. Vakıflarımızın birinde başkanlığı, diğerinde etkin yöneticiliği Galatasaraylı kadınlar yürütüyor. Kurumların yönetimlerinde yer alıyorlar.

Ben kız-erkek çocuk ilişkilerinin son derece iç içe, doğal olduğu bir ilkokuldan geldiğim için bu konuda hiç yabancılık çekmedim. Diğer erkek arkadaşlarım için de öyle olduğunu düşünüyorum. Özellikle erkek öğrenciler, törpülemeleri, düzeltmeleri gereken yanlarının farkına vardılar. Başka bir rekabet veya dayanışma düzeyi ve ortamı oluştu. Sonuçta Galatasaray, o yıllarda, zaten çoktan olması ve günümüzde de korunması gereken bir konum sağladı. 1965 yılı, bu anlamda Galatasaray için çok önemli tarihi bir yıldır, bir dönüm noktasıdır. Bugün omuz omuza vererek; özellikle Türkiye'de kadın-erkek ilişkilerindeki bariz hataları, kötü uygulamaları, haksızlık ve kötülükleri el birliği ile düzeltmek için daha etkin, hatta seferber olunmalıdır. Günümüzde birlikte eğitim gören kız ve erkek öğrenciler, dayanışma, iş birliği, adil paylaşma gibi ilkeler ile Türkiye'ye rol model olmalı ve dış hayatlarında bu yönleri ile kadın erkek eşitliğinin adeta misyonerleri olarak çalışmalılar.

S.D. — 25. yıl ve 50. yıl hazırlıkları yapan, ne yapsak da yıllarca hatıra olarak kalsa diyenlere, benzer bir anı kitabı yapmalarını tavsiye eder misiniz? İnsan, nakit ve vakit gibi kaynakların kullanımında nelere dikkat etmelidir?

S.M. — Kesinlikle tavsiye ederim. Ancak bunu üstlenecek kişi ve kişilerin adanmış olmaları, bu alanda deneyimli olmaları, profesyonel anlayış sergilemeleri ve iyi profesyonellerle çalışmaları şart. Galatasaray camiasında insan kaynağı sorunu hiç yok. Her dönem, yaratıcı ve yetkin insanları bünyesinde barındırıyor. Hazırlığa en az altı ay önce başlanması şart. Sorunuzdaki vakit kaynağını kullanmada ise bol zamana sahip, bu anlamda rahat ve bonkör olmaları lazım. Nakit konusunda ise ciddi yaklaşılmalı ve ortaya çıkartılan özgün ve kaliteli işler için kaynak sorunu olmayacaktır. Örneğin TAMBUR 105, tüm arkadaşlarımızın esirgemedi, itiraz etmeden günümüz koşulları için önemli bir karşılık ödedikleri ve ayrıca sponsor ihtiyacı hissetmediğimiz bir yayın oldu. Gösterdiğiniz ilgi ve değerli sayfalarınızı ayırdığınız için kendim 105. dönemliler adına çok teşekkür ederim.

Mektepte karma eğitimin başlaması için camia olarak 1868'den 1965'e kadar, neredeyse bir asır beklememiz gerekti. 1965 yılı ve 105 devresi bu anlamda bir miladın da adı oldu. 105 devresiyle okula kaydolan ilk 10 kız öğrenciden 2'si, 1973 yılında mezuniyet belgelerini aldılar. Aralık ayında, Tevfik Fikret Salonu'nda 105 devresinin 50. yıl mezuniyet töreninde, sahne **Ayfer Şerifsoy** ve Dr. **Mahide Demirel Simaiş**'in idi. Okulumuzdan mezun olan ilk 2 kız öğrenci olarak yaptıkları konuşmaları, Sultani olarak tarihe not düşmek adına sizlerle buluşturmayı görev bildik.

ÜSTTE: Mektebin ilk kız öğrencileri 105 devresine mensup. 2023'te mezuniyetlerinin 50. yılını kutlayan devre, tarihi bir dönüşümün de temsilcisi. 105 devresi Ortaköy'deki binanın merdivenlerinde.

SOLDA: Ayfer Şerifsoy ve Dr. Mahide Demirel Simaiş. Galatasaraylılar Derneği, Şubat 2024. Fotoğraf: Ulaş Beşoklar (125)

Gerçek Paylaşım ve Sırdaşlığı Mektepte Yaşadık

Gelenekleri ile ün salmış, yıllarca kapısını sadece erkek öğrencilere açmış olan lisemiz, 1965-1966 ders yılında ilk kez okula 10 kız öğrenci alarak, karma eğitime başlamış oldu. Okullarına kız öğrenci alınmaması için çok uğraşan, büyük tepki veren Galatasaray camiasının, bizleri benimsemesi çok zor olmuştu. Bunu ocaklarının temeline konmuş dinamit olarak değerlendirmişlerdi. Lisenin geleneksel ruhunun kalmayacağını düşünmüşlerdi. Oysa Galatasaraylılar arasındaki dostluk, kız-erkek Galatasaraylılar arasında da oluştu, devam ediyor.

1973'te Galatasaray tarihinde ilk kez, 2 kız mezun olduk. Galatasaray diplomasını alan ilk kızlar olmanın gururunu yaşıyoruz. Bugün arkamızdan gelen kız mezunların sayısı çığ gibi büyüdü.

Değerli dönem arkadaşlarımızla okula birlikte başladık, birlikte büyüdük. Okulumuzun geleneksel havasını birlikte soluduk. Gerçek paylaşım ve

Edebiyat Öğretmeni Tahir Alangu ve 105. dönem 11 Edebiyat Sınıfı, kantinde, 1972.

sırdaşlığı yaşadık. Beraber geçirdiğimiz çocukluk ve gençlik günleri, bizleri kardeş yaptı. Çok iyi anlaştık. Bu sözüme devremizdeki erkek arkadaşlarımıza; bize hep destek oldunuz, sizden kuvvet aldık, sağ olun.

Keyifle andığım güzel günlerimin geçtiği okulumu hep çok sevdim. Kayıt günü, sevinçten babamla birlikte ilk ben gelmişim. Okul numaram 8'dir.

Tarihe damgasını vurmuş bu değerli camianın bireyi olduğum için çok mutluyum. Galatasaray Ocağı'ndan yetişmek ve Galatasaray ruhunu hissetmek, yaşamak; benim için bir gurur, övünç kaynağı.

Okuluma duyduğum, hayatım boyunca süren minnet borcum hiç bitmez, teşekkürlerim yetersiz kalır.

Mezun olduğum yıl, mezuniyetin 50. yıl dönümü, bana çok uzak ve ulaşamaz gibi görünüyordu. Bugün ise anıları çok gerilerde kalmış olsa da sanki 50 senedir buralardaymışım hissini yaşıyorum. Diplomalarımızı aldığımız bu salonda, bugün plaketlerimizi aldık. Ne mutlu ki yine birlikteyiz, birlikte olmanın mutluluğunu, heyecanını ve gururunu yaşıyoruz.

Bu ocakta yetiştiğim, Galatasaray ruhunu taşıdığım ve 50. yıla ulaşabildim için binlerce kez şükrediyorum.

Ey Özgürlük!

“**B**ugün 50. Mezuniyet yıl dönümümüzde, sevgili arkadaşlarımız bizden ilk mezun kızlar olarak 5 dakikalık bir konuşma istedi. Nereden başlamalıydım? İlk aklıma gelen; Kant, aydınlanma, Atatürk aydınlanması, kadın erkek eşitliğinden mi? Yoksa dünya ölçeğinde ataerkilliğin yaşandığı çağlarda kadının etkisinin Anadolu toprakları dışında hiçbir yerde görülmediğinden mi?”

1973, Grand Cour

Anadolu'nun kız evlatlarına neden tarihiyle, yetiştirdiği özgür düşünceli bireylerle çok önemli bir eğitim kurumu olan Galatasaray Lisesi, yaklaşık yüz yıl sonra kapılarını açmıştı? 1868'den 1965'e dek Galatasaray Lisesi'ne neden kızlar kabul edilmemişlerdi? (1927 yılında kurum, Galatasaray Lisesi adıyla ve Cumhuriyet devrimlerine uygun olarak eğitime başlamıştı.)

Anadolu tarihinde bereketi, bolluğu ve doğurganlığı simgeleyen **Kybele**, **Ma**, **Artemis** gibi ana tanrıçalar; Amazonlar gibi savaşçılar; **Artemisya**, **Aspasya**, **Zeo**, **Hürrem Sultan** gibi güçlü karakterler; **Sappho**, **Mihri Hatun**, **Halide Edip** gibi sanatçılar; **Nene Hatun** gibi kahramanlar bulunmaktadır.

Erich Fromm'un dediği gibi “*Düşünmek günah işlemeye benzer, insan onun zevkini bir kez tattı mı artık ondan bir daha vazgeçemez.*”

Galatasaray Lisesi, Erich Fromm'un da belirttiği gibi özgür düşünceli, sorgulayan, eşitlikten yana öğrencilerin yetiştiği bir kültür ocağıdır. Acaba kızların özgür düşünen bireyler olması mı toplumda istenmiyordu? Yoksa **Sokrates**'in dediği gibi “*Özgürlük, ancak bilgi ile olanaklıdır. İnsan, bilgisi arttıkça özgürleşir, yetkinleşir ve erdemli olur*” sözünü doğrulayan, bilgi ile donanmış eşit bireyler olmaları mı? Burada Victor Hugo'dan bir alıntının uygun olacağını düşünmekteyim. “*Özgürlük doruk ise eşitlik temeldir, iyi olmak kolaydır zor olan eşit olmaktır.*”

Anlaşılan çok büyük tartışmalar sonucu bu nadide eğitim kurumuna kızların kabulü, kendi adına bir devrim niteliği taşımaktadır.

Galatasaray Lisesi, kardeşliğin çok özel yaşandığı bir kurumdur. Kardeşliğin olmazsa olmazı, özgürlük ve eşitlik ilkelerini benimsemiş bir ortamın varlığıdır. Ancak bu koşullarda birey özgürleşir, yetkinleşir ve erdemli olur.

Galatasaray Lisesi'nin vermek istediği gerçek anlamdaki deha, düşünce ve eylemde özgürlüktür. İşte Galatasaray Lisesi, bu özgür bireylerin yetiştiği kültür ocağıdır. “*Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür*” bireyler yetiştirir.

Bizler kardeşliğimizi yaşatacak en büyük gücün insanlık sevgisi olduğunu biliyoruz. Hepimiz, bizi bilgisizlikten kurtaracak tek yolun özgür ve bilimsel düşüncelerimiz, olumlu eylemlerimiz olduğunun bilincinde olmuş bireyleriz.

Sözlerime **Paul Eluard**'ın “**Ey Özgürlük**” şiirinden bir bölümle son vermek istiyorum:

*Yıkılmış evlerime,
Sönmüş fenerlerime,
Derdimin duvarına,
Geri gelen sağlığa,
Geçen her tehlikeye,
Yazarım ben adını, yazarım.
Bir sözün coşkusuyla,
Dönüyorum hayata,
Senin için doğmuşum haykırmaya;
Ey özgürlük!*

BİLİM EŞİTTİR YEDİTEPE

“Kadın hakları insan hakları demektir”

Cumhuriyet’in 100. yılına ithafen 2023’te “*Cumhuriyet Kazanımları*” başlığı altında verilen Galatasaray Ödülü’ne layık görülen **Prof. Dr. Feride Acar**, kadın hakları alanında uluslararası seviyede temsil ve etki gücü olan bir isim. Kadınlara yönelik şiddet alanında dünyada “*altın standart*” olarak bilinen İstanbul Sözleşmesi’nin yazılmasında doğrudan rol almış olmayı, hayatının en onurlu işlerinden biri, sözleşmeden çıktığımız anı ise hayatının en büyük hayal kırıklığı olarak yaşayan Feride Acar; daha iyi bir toplum için “*kadının insan hakları*” temelinde tüm gücümüzle mücadele etmemiz gerektiğine inanıyor. Prof. Dr. Feride Acar ile **Galatasaray Ödülü**’nü alması vesilesiyle, Türkiye’de kadının insan hakları çerçevesini konuştuk.

SULTANI DERGİ — Sizi yakından tanımak isteriz. Nasıl bir aileye doğdunuz, çocukluğunuz nasıl bir fikir ortamı içinde geçti?

FERİDE ACAR — Bursa’da doğdum ama Ankara’da büyüdüm. İlkokulu **Ayşe Ablâ İlkokulu**’nda okudum. Orta öğrenimimi ise **Ankara Koleji**’nde sürdürdüm. İyi bir öğrenciydim. Lise son sınıfta, AFS değişim programı bursu kazanarak, ABD’ye gittim ve liseyi orada bitirdim. Orada aldığım eğitim ve Amerikalı bir ailenin içinde yaşadığım o yılın, benim dünyaya bakışım ve seçtiğim yaşam yolu üzerinde çok etkili olduğunu hep düşünürüm. Üniversiteyi çok isteyerek girdiğim **Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Bölümü**’nde okudum. 1970’te mezun olup 1971’de ODTÜ’den arkadaşım Ahmet Acar’la evlendim ve lisansüstü eğitim almak üzere birlikte ABD’ye gittik.

Annem ve babam iyi eğitilmiş, ikisi de meslek sahibi insanlardı. Annem avukat ve İngilizce öğretmeni olarak yıllarca çalışmıştı. Babam, Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuydu; kamu yöneticiliği kariyerinden geliyordu ama benim tanıdığım dönemde, artık siyasetçi olmuştu. Uzun yıllar milletvekili, bir süre de bakan olarak görev yaptı. Bir kız kardeşim var. Onun meslek yaşamı da ODTÜ’de öğretim görevliliği ile geçti.

Cumhuriyet değerlerinin benimsendiği, kadın-erkek eşitliği alanında dönemin ileri denilecek standartlarının uygulandığı ama aynı zamanda, geleneksel birçok doğrunun da yadsınmadığı bir ailede yetiştim. Kızlar için üniversite okumak, meslek sahibi olup çalışmak, olmazsa olmaz koşullardı ama iyi bir aile kurmaları, çocuk sahibi olmaları yönünde de bir beklenti vardı.

Benim büyüdüğüm evde siyaset hep konuşulurdu; anne ve babamın hem kendi aralarında hem de dostları ile olan sohbetlerinde, daima güncel siyaset ön plandaydı. Ülkede demokratik bir yönetim olması, bütün toplumsal kesimlerin temsilinin önemi ve temiz siyaset gereği yanında laiklik ve kadın-erkek eşitliği gibi kavramlar da vurgulanır ve aile içi ilişkilerde de önemsenirdi.

Prof. Dr. Feride Acar, eşi Prof. Dr. Ahmet Acar (2008-2016 ODTÜ Rektörü), oğlu Dr. Aybar Acar (ODTÜ Öğretim Üyesi), gelini Doç Dr. Başak Şahin Acar (ODTÜ Öğretim Üyesi) ve torunu Aybar Ekin Acar ile birlikte. 7 Temmuz 2016, ODTÜ.

Prof. Dr. Feride Acar

Ben ve kardeşim böyle bir ortamda büyüdük. Dönemin tanınmış birçok kişisini şahsen tanıdık; onların önemli olaylara ilişkin değerlendirme ve sohbetlerine, aralarındaki fikir münakaşalarına şahit olduk.

S.D. — Kadın konusuyla akademik olarak ilgilenmeniz ne zamana rastlar? Bu alanı seçmeniz tesadüften mi, yok sayamadığınız bir ihtiyaçtan mı doğdu?

F.A. — Benim lisans eğitimim ODTÜ'de, sosyoloji dalındadır. Daha sonra ABD'de lisansüstü eğitimime siyaset sosyolojisi alanında devam ettim. Orada yazdığım yüksek lisans ve doktora tezlerim de o dönemde siyaset sosyolojisi alanında popüler iki kuramsal yaklaşım olan "çoğulculuk" ve "seçkincilik" çerçevesinde idi. 1970'li yılların siyaset sosyolojisi literatüründe, bunlar başat yaklaşımlardı. Öte yandan içinde yetiştiğim aile ve toplumsal ortam da bu konuyu benim açımdan ilginç hale getirmişti. Doktora tezi için alan araştırmamda, seçkinci ve çoğulcu kuramlar bağlamında, Cumhuriyet

döneminde Bursadaki siyasi kadroların dönüşümünü incelemiştim. O dönemde akademik çalışmalarımın kadın konusuyla hiç ilgisi yoktu. Siyasi kadroların cinsiyet boyutuna doktora çalışmamda hiç değinmemiş olmama, doğrusu sonrasında yıllarda kendim de hayret ettim.

Kadın konusuyla akademik olarak ilgilenmem, daha sonraki yıllarda ODTÜ'de öğretim üyesi olduktan sonra başladı. Aslında bütün öğrenim sürecimde, önemli kadın hocaların etkisi olmuştu. ODTÜ'de öğrenci iken **Mübeccel Kıray, Çiğdem Kağıtçıbaşı** gibi üstün vasıflı kadın sosyal bilimciler, rol model olarak beni etkilemişlerdi. Geldiğim ailenin yapısı da meslek sahibi kadın olmayı "doğal" tanımlayan bir ortamdı. Amerika'da doktora yaptığım Bryn Mawr College'in düşünsel ortamı da sanırım beni kadın konusunu çalışmaya hazırlamıştı. Orası, ABD'de uzun zamandır feminist duruşu ve kadın hakları savunusu konusundaki öncü konumu ile bilinen bir yerdi. Zamanın toplum liderleri, tanınmış düşünürleri,

sıklıkla kampüse konferans vermeye; söyleşilere katılmaya gelirlerdi. Bryn Mawr College, kadın hakları savunuculuğu konusunda dönemin ilk akla gelen akademik ortamlarından biriydi.

Türkiye'ye döndükten ve ODTÜ'de öğretim üyesi olduktan sonra, ilk akademik çalışma konumu "*Akademide Kadın*" olarak seçtim ve kadın öğretim elemanlarının üniversitede erkeklerle oranla ne durumda olduğunu bakmak istedim. Bu seçimimde kişisel deneyimin değil, gözlemlerimin etkili olduğunu söyleyebilirim.

Türkiye'de 1930'lu yıllardan bu yana kadınlar, akademik yaşamda ve hekimlik, avukatlık gibi uzman mesleklerde hayli yüksek sayılarda ve göze görünür konumdaydılar. Bu durum Cumhuriyet reformlarının doğrudan sonucu olarak ortaya çıkmıştı. Öte yandan akademide kadın varlığı, dünyada ve Batılı toplumlarda, uzun zaman çok sıkıntılı bir sorun alanı olarak kalmıştır. 1970'li yıllarda Türkiye'de gördüğümüz kadın akademisyen oranları, hiçbir Batı Avrupa ülkesin-

de yoktu. Ancak Türkiye’de de ilk anda göze çarpan bu olumlu tablonun daha ayrıntılı incelenmesine gerek vardı. Örneğin ülkeimizde üniversite kadrolarında kadınların bulundukları alanlar, statüler ve karşılaştıkları cinsiyete dayalı engeller, doğrudan çalışılmamıştı. Ben 1980’li yıllarda bu konuyla ilgilendim ve ülkemizde akademik yaşamda kadın alanındaki öncü çalışmalardan birini yaptım. Daha sonraki yıllarda eğitimde, siyasette ve toplumsal hareketler içinde kadınların rolleri ve konumları üzerinde de çalışmalarım oldu.

Kadın çalışmalarının, 1990’lı yıllarda, uluslararası alanda da hem akademik, hem siyasi düzlemde yükselen bir ilgi alanı haline gelmesi ile bu alan benim akademik yaşamımda da daha ön plana geçti. 1994’te alanın Türkiye’deki ilk örneklerden biri olan, **ODTÜ Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans Programı**’nın kurulmasında öncü rol aldım. ODTÜ Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans Programı’nın kurucu başkanı olarak, 10 yıl kadar görev yaptım.

S.D. — ODTÜ’den başlayarak, ulusal ve uluslararası alanda kadın hakları konusunda çok önemli kurumsal ve bireysel varlık gösterdiniz, gösteriyorsunuz. Biraz bu çalışmalarınızdan söz eder misiniz?

F.A. — ODTÜ gibi dünyaya ve gelişmelere çok açık bir kurumda akademisyen olmam, sanırım kadın hakları ve eşitlik alanında dünyada atılan önemli uluslararası adımlar içinde yer alabilmemin de yolunu açtı. Nitekim ODTÜ Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans Programı’nın kurulmasından kısa süre sonra, 1995’te Pekin’de toplanan BM IV. Dünya Kadın Konferansı’nda Türkiye’den katılan resmi heyetinin içinde yer aldım. Bu toplantı BM tarafından, kadınların insan haklarının sağlanması amacıyla yönelik çalışmalara siyasi temel oluşturmak için düzenlenmişti. Pekin Konferansı, benim kuşağımdaki bütün kadın hakları ve eşitlik savunucuları için bir milat olmuştur. Bu konferans, benim de kariyerimde çok önemli bir dönüm noktası oldu. Sanırım biraz da bu konferans bağlamındaki katkılarım

ve tanınırlığım sonucu, 1996 yılında Türkiye tarafından, **BM Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW)**’ne bağımsız uzman olarak aday gösterildim. Yapılan uluslararası seçimle de 1997’de bu göreve getirildim.

BM CEDAW Komitesi’ne üye olmak, kadınların insan haklarının temel güvencesi olan ve 189 devletin taraf olduğu bir uluslararası sözleşmenin denetiminde, bağımsız uzman olarak, doğrudan rol almak demektir. Bu, bir akademisyen için olağanüstü bir şanstı. CEDAW üyesi olmak, bütün dünyada kadın-erkek eşitliğini, hem devletlerin hem de sivil toplumun bakış açıları üzerinden ve ilk elden izlemek; bütün dünyada durumun iyileştirilmesine yönelik katkı yapabilmek fırsatı bulmak demektir. Benim için de 1997 yılında başladığım, dört defa seçildiğim ve aralıklı olarak toplam 16 yıl yürüttüğüm; bir dönem (2003-2005) Komite Başkanı olarak da görev yaptığım CEDAW yılları, hem çok öğretici hem de çok doyurucu idi.

CEDAW yıllarımda, uluslararası ortamda giderek daha fazla ilgi odağı haline gelen *“kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet”* konusu ile daha yakından ilgilenme fırsatım oldu. O yıllarda CEDAW da bu tür şiddetle mücadelede giderek daha fazla öncelik veriyordu. Daha etkin ve etkili araçlara olan ihtiyaç da artıyordu. Nitekim 2000’li yıllara gelindiğinde, Latin Amerika ve Afrika bölgelerinde, kadınlara yönelik şiddetle mücadele için bölgesel sözleşmelerin yapıldığını görüyoruz. Avrupa Bölgesi için bu ihtiyacın varlığı, biraz daha geç de olsa, 1990’lı yılların sonuna doğru belirginleşmekteydi. Bu konuda bir Avrupa Sözleşmesi’nin gereğine işaret ediliyordu.

Sanırım konuya ilişkin BM deneyimim nedeniyle, ben de 2000’li yıllarda Avrupa Konseyi’nde, bu yönde atılan bir dizi adımın baştan sona içinde oldum. 2009’da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Türkiye aleyhine verdiği Opuz kararı, Avrupa Konseyi’ndeki çalışmaları hızlandırdı. Türkiye o dönemde, kadına yönelik şiddet konusunda Avrupa Konseyi’nde yol alınmasına öncülük etmek isteyen bir devlet olarak göze çarpıyordu. Nitekim 2008 yılında, bu konuda Avrupa’da bağlayıcı nitelikli bir sözleşme yapılması gereği kabul edildi ve sözleşme müzakereleri başladı. 2010-2011 yıllarında, Türkiye’nin bu müzakerelere katılacak tek delegesi olarak da ben atandım.

Kadınlara yönelik şiddet alanında, dünyada *“altın standart”* olarak bilinen **İstanbul Sözleşmesi**’nin (Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi) yazılması sürecinde doğrudan rol almış olabilmek, yaşamımın en onurlu sayfasını oluşturmuştur.

İstanbul Sözleşmesi’nin yürürlüğe girmesi ile de bu defa Türkiye tarafından, bu sözleşmenin denetim organı olan **Avrupa Konseyi Komitesi**’ne (GREVIO) aday gösterildim ve başkan seçildim.

BM CEDAW Komitesi ve Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesi Komitesi’nde (GREVIO) eş zamanlı olarak görev yaptığım dönem, meslek yaşamımın en verimli ve onur verici bir dönemiydi.

Daha sonra Türkiye'nin öncülüğünü yaptığı ve ilk imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'nden maalesef "ilk çıkan" (2021) devlet olması ise yaşamımın büyük bir hayal kırıklığı oldu.

S.D. — Türkiye'de kadın meselesi politik bir mesele midir? Neden?

F.A. — Evet tabii sade bizde değil her yerde, bu bir politik mücadeledir. Toplumdaki en temel toplumsal iktidar mücadelesini yansıtmaktadır. "Kadın meselesi" diye tanımladığınız olgunun kökünde, toplumda eşit haklara sahip olma; toplumsal kararlarda eşit söz sahibi olma talebi yatar. Bu da var olan ataerkil düzene kökten bir başkaldırıdır.

Politik olmak, iktidar mücadelesinde değişik aşamalar, noktalar ve biçimlerde yer almak demektir. Kadın-erkek eşitliği mücadelesi, tam da böyle bir olgudur.

S.D. — Kadın hakları ile kadının insan hakları arasındaki kavramsal farkı bize anlatabilir misiniz? Neden kadının insan hakları diyoruz?

F.A. — Aslında bence her iki kavram da aynı öze işaret ediyor. Zaten kadınların insan hakları söyleminin motto-su olarak bilinen "Kadın hakları insan haklarıdır" söylemi de bunu vurgular.

Kadınlar için talep edilen bütün haklar, bütün insanlar için geçerli olan (olması gereken) insan haklarına ve temel özgürlüklere ilişkindir. Diğer bir deyişle, bu vurgu kadınların cinsiyetlerinden ötürü özel kısıtlamalara tabi olmaması; bütün temel insan hak ve özgürlüklerinin, gerçekten eşit koşul ve biçimde, kadınlar için de geçerli olması talebini dile getirir.

"Kadın hakları" ifadesi ise "kadınların insan hakları" ile eş anlamlı olarak kullanılabildiği gibi, zaman zaman, farklı bir vurgu da taşıyabilmektedir. Kimi zaman bazıları, kadın hakları derken, temel insan hak ve özgürlüklerinden farklı, hatta onlara cinsine özgü kısıtlar getirebilen bir anlayışı yansıtmaktadır. Bu duruş, eşitlik ilkesine ters düştüğü için sorunlu olabilmektedir.

Öte yandan kadınların insan hakları kavramı bağlamında, tabii ki kadınlara özgü bazı hakların inkarı ya da reddi

Prof. Dr. Feride Acar, Avrupa Konseyi'nin 24 Mayıs 2019'da Strazburg'da gerçekleşen Uluslararası Kadın Hakları Mekanizmaları Temsilcileri Toplantısı'nda, dünyada cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele eden öncü isimlerle bir arada.

söz konusu değildir. Örneğin, BM CE-DAW Sözleşmesi de her konuda eşitlik talep ederken, kadınlara özgü annelikle ilgili haklarda (Madde 4.2 ve 5b) özel koruma gereğine açıkça işaret etmektedir.

S.D. — Cumhuriyetin kadın hakları alanında sunduğu kazanımları ne kadar kullanabiliyoruz? Cumhuriyetimizin 100. yılında daha ileride miyiz geride mi?

F.A. — Cumhuriyetin kadın hakları alanında sunduğu olanak ve gerçekleştirdiği kazanımlar dünyada eşi benzeri olmayan adımlardır. Ancak kendi dönemlerinin en ileri standartları da olsalar, Cumhuriyet reformları da doğaldır ki içinde gerçekleştirildikleri yer ve zamanın etkisini yansıtır. Diğer bir deyişle, Cumhuriyet reformlarını da sürekli ileriye götürmek ve günün şartları bağlamında mükemmelleştirmek gerekir.

Bu bağlamda kanımca, Cumhuriyetin 100. yılında Cumhuriyet kurulduğu döneme veya reformların yapıldığı yıllara oranla, toplumun bugün daha ilerde veya geride olduğunu konuşmak çok da anlamlı olmaz. Daha doğru olan, 100 yıl boyunca elde ettiğimiz kazanımların bizi bugünün "en iyiler"ine oranla nereye getirdiğidir.

Unutmayalım ki Atatürk'ün koyduğu standart "muasır medeniyetler" seviyesine ulaşmaktır. Dolayısıyla bugünkü durumumuz, 100 yıl öncesine göre değil de güncel ölçekte değerlendirilmelidir. Bu açıdan bakıldığında da kadınların insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çok da parlak bir konumda olduğumuz söylenemez. Dünya Ekonomik Forumu'nca sağlanan en son verilerde (2023), Türkiye 146 ülke arasında 129'uncu konumdadır. Kadınların siyasete ve iş gücüne katılımı gibi temel konularda eşitlikten hayli uzakta olduğumuz görünen gerçektir. Örneğin ulusal siyasette (TBMM) kadınlar ancak yüzde 19,9 oranında temsil edilirken, iş gücüne katılımda da OECD ülkeleri arasında en düşük örneklerden birini oluşturmaktayız.

Öte yandan kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet Türkiye'de, OECD ülkeleri arasında yüzde 38 ile en yüksek oranlarda görülmektedir. Kadınlara yönelik şiddetin en ileri yansıması olan kadın cinayetlerinin sayısı ise her geçen gün artmaktadır. Her ne kadar bu olguya ilişkin ayrıntılı bilgileri, devlet kaynaklarında bulmak mümkün değilse de sivil toplum kaynakları geçtiğimiz yıl ülkemizde 315 kadın cinayeti ve 248 şüpheli kadın ölümü gerçekleştiğini göstermektedir.

Prof. Dr. Feride Acar, Avrupa Konseyi'nin 4 Şubat 2019'da Strazburg'da gerçekleşen Denetleme ve Danışma Organları Başkanları 7. Yıllık Toplantısı'nda.

Prof. Dr. Feride Acar, 16 Aralık 2023'te "Cumhuriyet Kazanımları 2023 Galatasaray Ödülü" töreninde Tefvik Fikret Salonu'nda konuştu.

S.D. — Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları alanında karnemiz pek parlak değil, biliyoruz. Elinizde bir güç olsa, dönüşüm için hangi adımları atardınız?

F.A. — Kadın erkek eşitliği ve kadınların insan haklarının bütünüyle gerçekleştirilebilmesi, bu kavramların topluma mal edilip; geniş kesimlerce gündelik uygulamalarda gerçekten benimsenmesiyle mümkündür. Dünya deneyimi gösteriyor ki yasal yapı bu dönüşümün olmazsa olmaz ön koşuludur ama en ilerici ve eşitlikçi yasaların varlığı dahi, böyle bir değişimi kendiliğinden sağlayamaz.

Türkiye için ise CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi denetimi de dahil, birçok uluslararası sürecin gösterdiği gerçek, toplumumuzda bu konuda öncelikli olanın, yasal değişiklikten ziyade; uygulamayı dönüştürme gereği olduğudur. Pek çok defa sorun, var olan yasaların dahi etkili şekilde uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Toplumun, siyasi liderlerin ve öncelikle yasaları uygulayıcı personelin (kolluk güçleri, yargı mekanizması içerisinde yer alan hâkim, savcı) toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların insan hakları konularındaki duyarlık ve birikiminin, artırılması lazımdır. Bu konularda güncel standartlara uygun dönüşüm gereği, hem BM CEDAW Komitesi'nin yıllar içinde Türkiye'ye yönelttiği bütün tav-

siyelerde hem de 2017 yılında Avrupa Konseyi GREVIO Komitesi'nin ülkeye yönelik olarak yaptığı inceleme sonunda oluşturduğu raporda, açıklıkla ve ısrarla belirtilmiştir.

Böylesi dönüşümler, öncelikle eğitim yoluyla gerçekleştirilebilir. Ancak eğitimin içeriği ve niteliği en az yaygınlığı ve süresi kadar önemlidir. Ülkemizde bir yandan eğitim kurumlarını yaygınlaştırmak ve onların sayısını artırmak yönünde adım atılıyor olsa da buralarda verilen eğitimin, kültürel önyargıları -özellikle de kadın erkek eşitliği alanında- ortadan kaldırıcı, kalıplaşmış kadın erkek rollerini dönüştürücü bir rol üstlendiğini söylemek zordur. Aksine, ayrımcı gelenek ve görenekler çok defa muhafazakarlık, aile kurumunun devamı, hatta dinin gereği gibi sunulmaktadır. Hatta kadınların insan haklarını ihlal eden bu tür yorumlara, eğitim ve yargıda giderek daha fazla yer verildiğini de görüyoruz. O kadar ki son dönemde, ülkemizde kadınların insan haklarını savunanlar; artık yasaların iyileştirilmesi, eksiklerin giderilmesi gibi taleplerden vazgeçerek, mevcut yasaların korunmasını öncelik olarak savunmaktadır.

Bu bağlamda, ülkemizde Cumhuriyet döneminde kadın-erkek eşitliğinin temel güvencesini oluşturan Medeni

Yasa'da yapılabilecek ve son dönemde sıkça sözü edilen, değişiklik ihtimali gerçekten çok endişe vericidir.

S.D. — Kadının insan hakları alanında yaptığınız çalışmalarla, Galatasaraylılar Derneği tarafından verilen Galatasaray Ödülü'ne layık görüldünüz. Bizlerle birlikte olmak ve bu ödülü almak nasıl bir duyguydu?

F.A. — Galatasaraylılar Derneği tarafından bana verilen bu ödülü özellikle değerli kılan, bunun Cumhuriyet'in 100. yılı kapsamında düşünülmüş olmasıydı.

Cumhuriyet'in getirdiği en önemli dönüşümlerden biri olan kadın-erkek eşitliği ilkesinin, bir devlet prensibi olarak benimsenmesi, bu alanda bütün dünyada eşi benzeri olmayan radikal bir adımdır.

Galatasaraylılar Derneği'nin, Cumhuriyet'imizin bu özel kutlama yılında, kadın-erkek eşitliği ilkesini vurgulamayı seçmiş olması, bu ödülü benim için özellikle çok değerli kılan unsurdur.

Galatasaray gibi geniş ve önemli bir camianın adıyla anılan bu ödüle, Cumhuriyet'in 100. yılında layık görülmüş olmaktan, çok özel bir gurur duydum. Beni bu ödüle değer gören tüm seçici kurul üyelerine, teşekkür ediyorum.

Yağı ileriye taşıyoruz

Nynas yağlarını dünyanın dört bir yanındaki milyonlarca uygulamada bulabilirsiniz. Ürünlerimiz gazeteler, oyuncaklar ve güneş gözlükleri gibi günlük hayatta kullandığımız eşyalardan; rüzgar türbinleri, asfalt ve güç traforları gibi endüstriyel ürünlere kadar hayatın her noktasında önemli rol oynar.

Cemil Topuzlu Cad., Dalyan Konut Sitesi
No:24 F Blok D:24
34726 Kadıköy İstanbul Turkey
sales.turkey@nynas.com

Turgut Sengir, yaşadığı sürece Galatasaray Liseli olmaktan büyük onur duydu. Bu fotoğraf onun için çok değerliydi. Galatasaray armalı üniformasıyla çekilen fotoğrafta yanında tıpkı kendisi gibi Galatasaray'da okuyan kardeşi Orhan Sengir yer alıyor. Ailede onlardan önce okuyan bir diğer isim ise dayıları Fuat Diriker'dir.

Adalete Adanmış Bir Yaşam: Turgut Sengir

Turgut Sengir, Sorbonne'dan döndükten sonra Dame de Sion mezunu İlgün Çamurdan ile Lebon'da bir çay saatinde tanıştı. "Chez Lebon, tout est bon" sözüne layık mutlu bir evlilikleri oldu. Sengirler, oğulları Rasim ve kızları Zekiye ile bir arada.

Cumhuriyet'e hayat vermiş hangi kurumun tarihine baksak, orada bir Mektepli görmenin gururunu yaşarız. Hani "Mektep tarihi, Cumhuriyet ve Cumhuriyet kurumlarına adanmış Mekteplilerin tarihidir" desek; sanırız kimsenin itirazı olmaz. Bu yazıda, 1953 yılında **Sorbonne**'dan hukuk doktorasını aldıktan sonra kamuda kalarak, hâkim olmayı seçmiş; Lozan'da, Paris'te devlet bursuyla yaptığı stajlarda öğrendiklerini Türkiye'deki ticaret mahkemelerine taşımış idealist bir Mektepli ağabeyimizi, 1943 yılı mezunu **Turgut Sengir**'i anlatacağız. Eşi **İlgün Sengir**'in izniyle, Turgut Ağabey'den kalan notları da paylaşacağımız yazıda; Mektepli bir hukukçunun yaşamı üzerinden Cumhuriyet'in muasır medeniyet hedefine katkı sunan, azimkar, gelişim odaklı, vizyoner bir ömre tanıklık edeceksiniz.

Turgut Sengir, Cumhuriyet'in ilanına aylar kala, sıcak bir Ağustos gününde, İzmir Güzelyalı'da dünyaya gözlerini açtı. Babası, **Fahrettin Altay** ile 9 Eylül 1922'de İzmir'e giren komutanlardan **Rasim Sengir**; annesi ise bugün yaşayan en büyük Mektepli Ağabeyimiz Sevgili **Fuat Diriker**'in kız kardeşi **Mediha Hanım** idi.

Dönemin tüm asker çocukları gibi kendisi de ilkokulun hemen her sınıfını farklı bir Anadolu şehrinde okudu. Mardin, Diyarbakır, Ankara, Bursa derken; ilkokul beşinci sınıfta yine tayinle gittikleri Kırklareli Pınarhisar'da, sınıf öğretmeni **Mahmut Bey**'in, yahut o yıllarda çoktan mektepten içeri girmiş olan **Fuat Dayısı**'nın (**Diriker**) tesiriyle, 1935 yılının Eylül ayında Mektep'in o eşsiz kapısından içeri adımını attı.

Turgut Sengir, Sorbonne'da Hukuk Fakültesi doktora sınıfı arkadaşları ve hocalarıyla.

"(...)Büyük bir şans olarak o sıradayım Fuat Diriker, evvelce Galatasaray Lisesi'ne girdiği için bütün ailemin isteği ile ben de tahsilimin orta kısmına, 1935'ten itibaren Galatasaray Lisesi'nde devam ettim. 1935 yılı Eylül ayında Galatasaray Lisesi'nin İhzarı B sınıfına kaydoldum. Hayatımı tam olarak ve en isabetli şekilde yönlendiren ailemin bu kararına, kimin en fazla etkili olduğunu hâlâ anlamış değilim. O sıralarda okul taksiti 125 lira, eğer diğer bir kardeş var ise 150 lira yıllık idi. Galatasaray Lisesi'nde geçirdiğim 8 yıl hayatımın ve istikbalimin önemli sahifelerini kapsadığı için bunları ayrı başlıklarda izah edeceğim..."

Turgut, matematiği saymazsak Mektep'te sınıfının en iyileri arasındaydı. Fransızca'yı sevmiştii, ezberi iyiydi. Mektep sıralarında Fransızca dersinde ezberlediği şu dizelerde dile gelen erdemi, evlenip baba olduğunda çocuklarına ezberletecek kadar sahiplenecekti.

*Tu ne sais pas maman.
J'ai donné mes deux sous aux pauvres
qui mendient à côté de chez nous.
C'est très bien mon enfant mais
pourquoi me le dire?
Tu n'es pas méritant.
Si tu veux qu'on t'admire lorsque tu
fais une bonne action, fais-le toujours
avec discrétion.*

Anne biliyor musun, bugün iki kuruşumu evimizin yakınında dilenen yoksullara verdim.

Çok güzel de yavrum, bunu bana neden söylüyorsun ki?

Bu yakışmıyor.

Eğer böyle bir şey yaptığında takdir görmek istiyorsan, sessizce yapmalısın.

Kendisinin peşinden, ilerleyen yıllarda **Çapa Tıp Fakültesi** fizik tedavi bölüm başkanlığına kadar mesleğinde ilerleyecek olan kardeşi **Orhan Sengir** de Mektep'e kaydolmuştu. Turgut Sengir, hiç sınıfta kalmadan Mektep'i

bitirecekti. Lise yıllarında ortaokula göre notları biraz düşecek ama "Assez bien"den daha az olmayacaktı. Fransızca Hocası **Monsieur Larroumets**, sonra **Mr. Lascomb**, **Mr. Bergeaud**, **Jean Rehm**'den iyi notlar alırken; Matematik Hocası **François de Laon** ile arası hep limoni kalacaktı.

Mektep, hepimiz için olduğu gibi onun için de derslerden, notlardan fazlasıydı. Yıllar sonra tuttuğu notlarda, bakın Mektepli olmanın değerini nasıl hatırlayacaktı:

"Hazırlık sınıfında ilk olarak yabancı bir lisanla tanışmak, bunun yanı sıra Türkiye'nin değişik yörelerinden gelen küçüklerin birbirleriyle arkadaşlıkları, ana baba ve aile yuvasından ayrı olmanın üzüntü ve sıkıntılarının birlikte çekilmesi ve nihayet 8 yıllık beraberlik, aynı duygu ve eğitimin etkisi altında kalış; değişik Anadolu şehirlerinde yaşamış benim gibi talebelerin arasındaki bağ ve arkadaşlığı tabii ki son derece etkilemiştir. Özellikle Pınarhisar gibi fakir bir nahiye

Turgut Sengir'in bu fotoğrafı, 10 Ekim 1952 tarihinde ünlü şair Yahya Kemal Beyatlı'yı dinlemek ve tanışmak üzere gittiği Paris Büyükelçiliğimizde çekilmiş.

Devlet bursuyla geldiği Lozan'da Federal Mahkeme'de staj yapıyor, eğitimler alıyordu. Yoğun tempodan arta kalan zamanlarda şehrin güzelliklerini eşi İlğün Hanımla birlikte keşfediyordu.

Galatasaraylı arkadaşların marifeti...

Eşi İlğün Sengir anlatıyor:

“Evlenme kararı almamızın üzerinden çok geçmedi, beni istemeye geldiler. İsteme anından çok bir şey hatırlamıyorum, zannederim epeyce heyecanlıydım. O güne dair Turgut Sengir'in bana naklettiği bir hatırasına ise hep çok güldük. Turgut hayatı boyunca sigarayı tek bir kez eline almış. Beni istemeye gelecekleri gün Galatasa-

ray Lisesi'nden arkadaşları, “Kuvvetli olursun, cesaretin gelir, konuşacak kelime bulursun, al bunu iç” diyerek, eline bir sigara tutuşturmuşlar. Meğer bizimki kapının önünde o sigarayı yakmış ama içmeyi de becerememiş, bir telaş söndürmüştü. ‘Kapıyı çalar ayak o sigarayı nasıl söndürdüm, nasıl toparlanacağımı şaşırdım, üzerime koku sindi diye de çok korktum’ diye anlatır dururdu bu hatırasını...”

okulundan geldiğim için İstanbul'un en tanınmış ve genellikle zengin aile çocuklarının okuduğu bir yerde değişik etki ve duygular arasında kalışım, ileride karşılaştığım maddi ve manevi güçlükleri aşmamda bana büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Çocukluğumun son yılı ve gençlik ile ergenlik yıllarım, Beyoğlu'nda geçirdiğim çocuk maceralarım, tamamıyla safiyet ve duygusallıkla geçti. Bu okuldan aldığım feyz, bilgi, duygu ve yaşama tarzım; bundan sonraki yıllarda da beni etkilemeye devam etmiştir..."

Turgut Sengir, 1943 yılında mektepten mezun olur. Üniversite tahsili için kararsızdır, seçenek olarak önünde hukuk ve tıp vardır. Bunlardan tıbbiye olan yönelimi, İstanbul Tıp Fakültesi'ne devam eden bir Galata-

saralı arkadaşının, heveslensin diye onu morga götürmesi ile gördüğü manzara karşısında başlamadan son bulur ve hukuk fakültesini tercih eder. İstanbul Hukuk Fakültesi'nde başlayan hukuk tahsili, ikinci sınıftan itibaren **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi**'nde devam eder. Ankara'da okurken, Mektepli ekip kurulmuştur... **Rasin Arsebük, Erol Bilik, Ekmel Erben, Suphi Duru, Tahir Aktan** arkadaştan öte kardeşleridir ve hayatı boyunca da öyle kalacaktır.

1948 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirir, asistanlık sınavlarına girer, kazanır. 1949'da Ankara Üniversitesi'nde seminer ve kütüphaneye asistanı olur. Buradaki çalışmaları nedeniyle rektörlükten "**Üstün Hizmet Ödülü**" alır. Eşzamanlı olarak eksik

kaldığını düşündüğü İngilizcesini geliştirmek için **Ankara Dil Tarih Fakültesi İngilizce Bölümü**'ne kaydolur. 1950 yılında avukatlık stajını tamamlar, 1951 yılında avukat ruhsatnamesini **Ankara Barosu**'ndan alır. Arada boş kalan zamanlarında, Ankara'da **Emlak Kredi Bankası**'nın bir hukuk müşavirine saati 10 liradan Fransızca dersleri vererek, memur bütçesine ek kaynak yaratır.

Aynı dönemde, İstanbul'a geldiği bir hafta sonu Beyoğlu'nda Büyük Postane'nin yanında yürürken Galatasaray Lisesi'nde Fransızca ve felsefe hocası, aynı zamanda Fransız Kültür Ataşesi olan **Mr. Bergeaud**'ya rastlar. Mr. Bergeaud'nun iyi talebesi olduğunu daha önce yazmıştık. Hoca, Turgut'a nasıl olduğunu, ne yaptığını sorar. Yakın zamana kadar, efsane hoca **Prof. Dr. Ernst Eduard Hirsch**'in asistanı olduğunu, ancak Prof. Hirsch ülkesine geri döndüğü için kürsüsünün kapandığını söyler.

Burada bir parantez açalım. Prof. Hirsch'te biraz duralım. Hirsch, savaş öncesi Türkiye'ye gelen Yahudi akademisyenlerden. Savaş sırasında ve sonrasında da Türkiye'de kalarak, Ankara ve **İstanbul Üniversitesi**'nde 20 yıl hukuk dersleri veriyor. Özellikle **Türk Ticaret Kanunu**'nun oluşturulmasına çok büyük katkı sunuyor. Turgut Sengir de Ankara Üniversitesi'nde, işte bu kıymetli insanın yanında asistanlık yapıyor.

Parantezi kapatalım ve Büyük Postane'nin önündeki karşılaşmaya dönelim. Monsiuer Bergeaud'dan, "*Seni Paris'te Sorbonne Hukuk Fakültesi'ne doktora yapmak üzere göndersem ne dersin?*" sorusunu duyunca, Turgut Sengir'e Paris yolları görünmüş olur. İki ay içinde başvuru ve diğer formaliteler tamamlanır; sonuç olumludur, burs çıkmıştır. İşte bir kez daha Mektepli olmak onun hayatına yön vermiştir... Fransız hükümetinden aldığı bursla 1951-52 yıllarında, **Paris Hukuk Fakültesi**'nde doktorasını yapar. Tez konusu, "*Les Frontieres de la Turquie*"dir.

Artık Türkiye'ye dönme zamanı gelmiştir. Öğrendiklerini ülke insanının faydasına sunmak için sabırsızlanıyordur. **Prof. Dr. Hüseyin Avni Göktürk**'e gider ve onun yardımıyla İstanbul hâkim adaylığına başvurur.

25 Ağustos, 1958. Turgut Sengir, müstakbel eşi İlgün Çamurdan ile nişan töreninde.

Turgut Sengir'in Sorbonne diploması

1954'te başlayan hâkimlik serüveni; sınırları aşan, Türkiye ile yetinmeyip Batı sistemiyle entegre olan, çok farklı bir vizyonun izlerini taşıyacaktı. Mesleğe atıldıktan sonra yurtdışında tecrübe edinme gayreti, ülkemizi hukuk alanında uluslararası standartlara taşıma arzusunun en açık kanıtıdır.

1954 yılında yardımcı hâkim, 1956 yılında **İstanbul 7. Sulh Hukuku Hâkimi** olur. Bu arada **Lahey Devletler Hukuku Akademisi**'nin her sene tanzim ettiği kurslara bursiyer olarak müracaat eder; bursu alır ve Lahey'e gider, orada eğitimlere katılır. Geri döndükten sonra, tüm kariyerini üzerine inşa edeceği **Ticaret Mahkemesi** hâkimliğine geçer. Ticaret Mahkemesi hâkimliği sırasında, **Adalet Bakanlığı**'nın açtığı sınavda başarı göstererek; 4489 sayılı kanun gereğince İsviçre'de, "**Sicili Ticaret Muamelelerinin Mevzuat ve Tatbikat Bakımından Tanzim ve Yürürlüğü; Ticaret Sicil Memurlarının Hukuki Durumu ve Tapuya Mukayyet Olmayan Gayrimenkullerin İktisadi Tescili**" konusunda 3 ayrı çalışma yapmak üzere görevlendirilir. Ardından da **İsviçre Federal Mahkemesi**'nde bu çalışmalarını, 6 ay süreyle sürdürme hakkı kazanır.

Bu arada hayatının en önemli hadisesi olur ve bir ömür mutlu bir evlilik yaşayacağı **İlgün Sengir** ile evlenir. Evliliklerinin birinci haftasında Lozan'a uçarlar. Lozan'a gider gitmez **Federal Mahkeme**'de staja başlar. Her gün tam zamanlı gider, davaları izler; mahkemelere gözlemci olarak katılır, gerektiğinde fikir verir, raporlar hazırlar. Bakanlığın ticaret hukuku mahkemelerinde yapacağı düzen-

lemeler için gerekli donanımı almak üzere eğitime gönderdiği isimdir Turgut Sengir.

O artık hukuk alanındaki gelişmeleri, dünya ölçeğinde takip eden bir isimdir ve bu özelliği kısa zamanda adalet teşkilatında fark edilir. Hem Adalet Bakanlığı hem de **Dışişleri Bakanlığı** nezdinde çok saygın bir yere sahip olur. Yurtdışındaki mahkemelerde, kurumlarda staj ve iş fırsatlarından ilk haberdar olanlardan, hatta bu fırsatları bizzat ilgili birimlere duyuranlardandır.

1965 yılında yeni bir yurtdışı görevi fırsatı doğar. **Fransız Dışişleri Bakanlığı**'na bağlı **ASTEP** teşkilatının bursu ile Fransa'ya davet edilir. Bu kez ticaret hukuku alanındaki yeni gelişme ve pratikleri izlemek üzere, Paris ve Strasbourg ticaret mahkemelerinde staj ve gözlem programına gönderilir. Fransada sadece **Paris Ticaret Mahkemesi**'nde bulunmaz, görevlendirmeye **Strasbourg Mahkemesi**'ne de gider. Bu kadar çalışkan, bu kadar üretken bir Mektepli; hele de ülkesinin kaynaklarından yararlanarak uzak memleketi gitmişken, oralardan eli boş dönebilir mi? Turgut Sengir, Fransa'dan gelirken, üzerinde ihtisaslaştığı **Aval Hukuku (Droit d'Aval)** hakkında yazdığı kitabı da beraberinde getirir. "**Aval Hukuku**" adını verdiği bu kitap, **Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları** tarafından 1967'de basılır. Kitap, bu alanda yazılmış ilk ve en önemli kaynak olarak, bugün dahi referans olarak gösterilmektedir.

Batı'ya açılan pencereden aldığı feyzle gelişime açık, sürekli öğrenimin değerini bilen bir hukuk insanı olarak tanındı Turgut Sengir. Eğitim için sıklıkla yurtdışına çıksa da temel amacı, her zaman geri dönmek oldu. Bir an önce öğrendiklerini ülkesiyle, ülkesinin hukuk ve adalet sistemiyle paylaşmak için heyecan duydu. Çeyrek asır gururla sürdürdüğü ticaret mahkemesi hakimliğinde, pek çok genç meslektaşının yetişmesine de destek verdi. 1979 yılında emekli olduktan sonra, çok sevdiği hukuktan hiç kopmadı. Bir yandan kendi bürosunda avukatlık yaparken, bir yandan da **Yarsuvat Hukuk Bürosu**'nun

davetine icabet ederek, onlarla da çalıştı. Yaşamının son 13 yılını gölgeleyen rahatsızlığına rağmen bilhassa genç hukukçuların üzerinden elini hiç çekmedi. Görüşlerine başvuruldu, uzmanlığına değer verildi ve o da tüm gücüyle faydalı olmak için elinden gelen gayreti gösterdi. Çalışmak, ona her daim şifa verdi. Hem meşgul oldu hem sevgi ve saygı gördü. Bakın o hastanedeyken, Yarsuvat'ta adına açılan deftere bir Mektepli meslektaşısı, **Dilek Topkaya** (114) neler yazmış:

"Değerli Büyüğüm, Üstadım, Ağa-beyim,

Çünkü sizin gibi Galatasaraylıyım ve ne mutlu bana ki aynı okulu bitirmiş, sizin gibi engin hukuk bilgisine ve tecrübesine haiz, muhterem ağabeyimle aynı onurlu mesleği ve aynı iş yerini paylaşıyorum.

Her ne kadar işe başlangıç tarihimin yeni olması hasebiyle, sizin ile yoğun bir çalışma ortamını paylaşmaya nail olamadımsa da sizi meslektaşlarınızın anlatımlarından, takip ettiğiniz dosyalardaki güzel dilekçelerinizden ve **Oğuz İmregün** ile tanzim ettiğiniz bilirkişi raporlarındaki hukuki, görüşlerinizden tanyorum.

Dileğim bir an önce sağlığınıza kavuşup renkli kişiliğiniz, engin bilgi ve tecrübeleriniz ile biz gençlerin daima yanında olmanızdır.

Sonsuz sevgi ve saygılarımla, Galatasaraylı kardeşiniz..."

Bir Galatasaraylı kardeşi olarak, ben de yaşamının her aşamasında Mektepli olmanın gururunu yaşamış ve hissettirmiş olan Turgut Sengir'in yaşamına, onun notları ve ailesinin aktarımları üzerinden tanıklık etmiş olmaktan çok mutluyum. Sevgili Eşi **İlgün Sengir**, kızı **Zekiye Ergin** ve torunu **Kerim Sengir**'e, bana bu kapıyı araladıkları için; hukukun mumla arandığı bugünlerde, hayatını hukuka adanmış bir Mektepli ağabeyimin dünyasına beni de dahil ettikleri için teşekkür borçluyum...

Türkiye'nin en köklü eğitim kurumundan yetişen
Galatasaraylıların yanındayız!

— 1985 —
GSYİAD

GALATASARAYLI YÖNETİCİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ

2024 Yılından Ne Bekliyoruz?

“Geçen yıla başlarken makroekonomik görünüm olarak en temel beklenti, 2022 yılında yükselen enflasyon ve faizlerin sonucu olarak küresel ekonominin sert bir şekilde yavaşlayacağı, hatta resesyona gireceği yönünde idi. Özellikle Rusya-Ukrayna Savaşı'nın sonucu olarak enerji krizi yaşaması beklenen Avrupa Birliği'nin, bu yavaşlamadan daha da fazla etkilenmesi bekleniyordu. ABD'de ise FED'in faiz artırım süreçlerinin daha önce çoğunda olduğu gibi resesyona girmesi olasılığı çok yüksek görülüyordu. Çin'de ise tekrar hızlanan COVID salgınına rağmen şaşırtıcı bir kararlar tüm önlemlerin kaldırarak açılmaya karar verilmesiyle, ülkenin güçlü bir büyümeye yönelme ihtimali yüksek algılanıyordu. Bu beklentilerin çoğu gerçekleşmedi. 2023 yılında örneğin ABD ekonomisi, beklenenden çok daha iyi bir performans gösterdi. Bu başarının en büyük nedeninin, ABD'de Pandemi döneminden sonra önemli bir tasarruf birikimi olduğunu, bunun harcamaya dönüştüğünü ve büyümeyi desteklediğini gördük.”

2024 yılına, yumuşak inişle giren bir küresel ekonomi ve beklenenden güçlü inen enflasyon verileri ile başladık. Enflasyondaki iniş, faiz indirimlerini de getirerek bu yılın ikinci yarısında büyümeyi destekleyecektir. 2023 yılında enflasyonda iyileşmeler yaşanırken, küresel büyüme dirençli kalmayı sürdürdü. Küresel ekonominin dayanıklılığı, kısmen güçlü tüketici harcamaları ile sıkı iş gücü piyasaları arasındaki, kendi kendini güçlendiren dinamikten kaynaklandı. 2024 yılında, küresel büyümenin yavaşlayacağını düşünüyorum ancak bir resesyon beklemiyorum. Özellikle gelişmiş piyasa ekonomilerinin, daha yavaş bir büyüme göstermesini bekliyorum. Yumuşak iniş sağlanabildiği ölçüde, faiz indirimleri de gelecektir.

2024 yılında uluslararası piyasaların diğer bir ana odağında yine merkez bankalarının faiz toplantıları olacak. ABD FED, Avrupa ECB ve İngiltere BoE başta olmak üzere, merkez bankalarının faiz kararları ve parasal sıkılaştırma adımlarının ne zaman sonlandıracağına ilişkin mesajlar piyasalar tarafından yakından takip edilecek. Merkez bankalarının, bu yıl faiz indirimi yapma ihtimali çok yüksek ancak yakın zamanda sıfır faiz politikalarına veya parasal genişlemeye dönüşü görmemiz, pek mümkün görünmüyor.

2024 yılının belki de en önemli gelişmesi, 5 Kasım 2024 tarihinde gerçekleştirilecek ABD Başkanlık seçimlerinin de piyasalar tarafından yakından takip edilecek olmasıdır. Burada izlenecek gelişme, Trump'ın tekrar gelme olasılığıdır. 2024 yılı bununla birlikte dünya için seçim yılı olacak. Dünya seçmenlerin yarısı olan 2 milyar kişi oy kullanacak. Başta ABD, Rusya, Hindistan, Endonezya, Türkiye olmak üzere 60 ülkede seçim yaşanacak.

Murat Sağman

2024 yılı ekonomik takviminde öne çıkacak gündem maddelerini özetlersek;

Küresel

- ABD seçimleri,
- Jeopolitik gelişmelerin (Rusya-Ukrayna, İsrail-Filistin) daha da kötüleşmesi riski, (Beklentimiz, 2024 yılında bu gelişmelerin daha olumluya dönmesidir.)
- Ekonomilerde düşük büyüme endişeleri,
- Enflasyondaki son gelişmeler,
- Merkez Bankalarının faiz toplantıları ve faiz indirimi beklentileri.

Türkiye

- Yerel Seçimler (31 Mart 2024). Seçim öncesi ve sonrası farklı bir dönem yaşanacak. Özellikle İstanbul sonuçlarına göre, farklı gelişmeler olabilir.
- TCMB faiz toplantıları. Faiz yüzde 45 oldu. Gerekirse yine artırım yapılacaktır. Yıl sonuna kadar indirim beklenmiyor fakat büyük bir siyasi baskı olmazsa, en erken indirim yıl sonunda olur.
- Enflasyon verileri. Enflasyon Mart-Nisan 2024 aylarında yüzde 75-80 bandına yükselecek; sonra yaz aylarında baz etkisinde yüzde 45-50 seviyelerine düşmesi bekleniyor.
- Büyüme verileri. 2024 yılında Türkiye ekonomisinin yavaşlama ihtimali var. Stagflasyon gündemde.
- Türkiye'nin 2024 Yılı Kredi Notu Takvimi de yakında takip edilecek

Moody's, 2024 yılında Türkiye için 2 kredi notu inceleme raporu açıklamayı planlıyor. Moody's tarafından açıklanan takvime göre, ilk değerlendirme tarihi 12 Ocak 2024 olarak programlandı. Moody's, yılın ikinci değerlendirmesi için takvimde 19 Temmuz 2024 tarihini belirledi.

Fitch Ratings, 2024 yılında Türkiye için 2 kredi notu inceleme raporu açıklamayı planlıyor. Fitch'in açıkladığı "*Ülkeler Kredi Derecelendirmesi İnceleme Takvimi*"ne göre, 2024 yılının ilk değerlendirmesi 8 Mart'ta yapılacak. Fitch, ikinci değerlendirmesini 6 Eylül tarihinde yapmayı programladı.

S&P Global de 2024 yılında Türkiye için 2 kredi notu inceleme raporu açıklamayı planlıyor. S&P Global'in açıkladığı "*Ülkeler Kredi Derecelendirmesi İnceleme Takvimi*"ne göre, 2024 yılının ilk değerlendirmesi 3 Mayıs yapılacak. S&P Global, ikinci değerlendirmesini ise 1 Kasım tarihinde yapmayı programladı.

İşte 2024 için jeopolitik riskler varken, içeride ekonomiyi çok güçlü tutmamız gerekir. Bunun için de sadece para politikaları yeterli olmayacaktır. Bütün bunların maliye politikaları ile de desteklenmesi gerekecektir. Bunlardan biri de devletin bütçe açığını düzeltmek için kamu harcamalarında tasarrufu artırması olacaktır. Yoksa seçimler sonrası vergiler/zamlarda artış ve/veya kurlarda ekstra bir yükselişin yaşanması halinde, enflasyon yeniden artışa geçecektir.

Serap Helvacı (110) ve
Mehmet Helvacı (110)

“Türkiye’nin varlığı ve devamı ancak iyi yetişmiş hukukçular ile mümkün olacaktır”

Istanbul Üniversitesi Ticaret Hukuku Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Helvacı (110) alanının en önemli isimlerinden... Hukuk ona göre, yerinde ve usulünce kullanılan kelimeler bütünü, bir başka deyişle “kelime kuyumculuğu”. Mektebimizden, geçmişten bugüne birçok ünlü hukukçu yetişmesinde, kavramları iki dil üzerinden öğrenmenin katkısı olduğunu söyleyen Prof. Dr. Helvacı, Türkiye’nin geleceği için hukukun yok edilmesine göz yummayacak iyi hukukçuların yetişmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Prof. Dr. Helvacı ile Mektebimizin ona kazandırdıklarından konuşurken, Sevgili Serap Helvacı (110) Ablamızdan söz etmeden olmazdı... Mehmet Helvacı’dan; yaklaşık iki yıl önce ona ve bizlere veda eden, sevgili eşi ve meslektaşı, Mektepten devre arkadaşısı, Medeni Hukuk alanında “Hocaların Hocası” olarak anılmaya devam eden Prof. Dr. Serap Helvacı ile Mektep koridorlarında başlayan, hiç bitmeyen ve bitmeyecek o güzel hikâyelerini de dinledik.

SULTANI DERGİ — Her şeyin başladığı zamana, Mektebin ilk günlerine gidelim. Samsun’dan İstanbul’a, Mektebe adım attığınız ilk gün ve öncesine dair neler anlatacaksınız?

PROF. DR. MEHMET HELVACI — Samsun doğumluyum ama annem ve babamın öğretmen olması nedeniyle çocukluğum ve ilkokul tahsilim Sinop’ta gerçekleşti. Sinop Cumhuriyet İlkokulu mezunuyum, Mektepe Sinop’tan geldim. Galatasaray Lisesi maceram şimdi rahmetli olan Galatasaraylı ağabeyim o zamanlar için savcı amca olan Feridun Çağlar’la başlar. Sinop’ta aynı apartmanda otururduk. O her fırsatta benim Galatasaray Lisesi’ne gitmem gerektiğini söylerdi. Giriş sınavları öncesinde okula gelen formu, çocuk aklımla evden çok uzaklaşmamak için Samsun Koleji olarak doldurmuştum. O günün şartlarında Samsun bile çok uzaktı, karayolu neredeyse yoktu, karadan Samsun 8

saat sürüyordu. Sinop’ta büyüyen bir çocuk için dünya Sinop kadardı. Formu doldurduğum akşam, savcı amcaların büyük oğlu Nüzhet Çağlar (daha sonra o da Galatasaray Lisesi’ni kazandı ve kardeşim oldu) “Evdeyseniz bu akşam babamlar size gelmek istiyor” diye kapımızı çaldı. Elbette buyursunlar dendi ve savcı amca ve eşi Hâkime Hanım Mavili Teyze -her ikisine de rahmet diliyorum- ve oğulları Nüzhet ve Faruk bize geldi. Biraz sohbetten sonra konu bizim akşam yemeğinde konuştuğumuz benimle ilgili konuya Samsun Koleji tercihime geldi. Feridun Amca, bu tercihten hiç hoşlanmadı ve benim Galatasaray Lisesi’ne gitmem konusundaki talebini yeniledi. Annemin itirazlarına rağmen babam bunun olabileceğini kabullenince, derhal onların evinden Milli Eğitim Müdürü’ne telefon açıldı. Savcı ve hâkim oldukları için evlerinde telefon vardı! Benim formum yırtılıp, yerine Galatasaray Lisesi tercih ettiğimi gösteren yeni bir form konul

1976 yılı, 10 E Sınıfı, şampiyonluk kupasıyla arka bahçede, havuzun önünde.

12 Fen B'den, okulu seven üç genç gece okula girmeye çalışırken, ön kapı parmaklıklarında. Soldan sağa: Prof. Dr. Mehmet Helvacı, Prof. Dr. Hakan Karpuz, Operatör Dr. Murat Çarak.

Soldan sağa: Prof. Dr. Mehmet Helvacı, Prof. Dr. Yahya Güldiken, Hikmet Tertemiz, Prof. Dr. Haluk Örs, Prof. Dr. Sedat Tardü ve en sağda Ared Pontioğlu. Mektep'in önünde, 1976.

Soldan Sağa: Metin Kural, Mehmet Helvacı, Barhan Titizer, Atilla Suyolcu. Arkada; Sedat Tardü, Caner Çol ve Çan Baydarol. GS- FB maçı...1974, İnönü Stadyumu.

du. Bugün Galatasaray Liseli olmamın ilk adımı, bu şekilde atıldı. Sonra o dönem tüm diğer çocuklar gibi Galatasaray Lisesi'nde yapılan sınava girdim. Sinop'tan İstanbul'a gelmek büyük bir mesele olduğu için babam sınavdan çıkınca fikrimi sordu, kazanmış olabileceğimi söyledim. Onun üzerine o zaman okulda baş muavin olan **Ömer Sümer**'in yanına çıktık ve babam benim sınavı kazandığımı düşündüğümü söyleyerek, kendisinden kayıt için gerekli şartları öğrenmek istedi. Ömer Bey'in şaşkınlığını ve sınav sonuçlarını beklememiz gerektiğini hiç unutamam. Babam öğretmen olduğunu, Sinop'tan gelmenin güçlüğünü anlatınca, kendisi de Sinoplu olan Ömer Sümer, durumu kabullendi ve sınavı kazanmam halinde, kendisini veli tayin ettiğini gösteren belgeyi babama imzalattı, gerekli evrak listesini verdi. Biz evrakı o gün tamamlayıp, Ömer Sümer'e teslim ederek Sinop'a döndük. Birkaç gün sonra Ömer Sümer'den sınavı kazandığımı ve kaydımın yapıldığını söyleyen bir telgraf geldi. Telgrafta, okulun açılış tarihi ve daimî yatılı okuyacak olduğum için gerekli eşyanın da bir listesi vardı. Sonra okulun açılış zamanı geldi. Babamla hep yaptığımız gibi vapurla İstanbul'a geldik ve bugün Galataport olan rıhtıma tüm eşyalarımızla beraber indik. Babam beni eşyalarla rıhtımda bıraktı ve bizi Ortaköy'e nakledecek bir araç bulmak için görevlilerle konuşmaya gitti. Üzerimde okul üniformam, lacivert ceketimde de tabii Galatasaray kokardım vardı. Beklediğim yerde, birinin arkamdaki pencerenin camına vurduğunu duydum. Döndüm; sonradan öğretmenim olacak, o zaman tanımadığım **Resai Barbaroğlu**, cama vurmaktaydı. Dönünce GS kokardımı daha net gördü ve pencereyi açıp, babamı çağırمامı söyledi. Derhal babamı bulup, durumu anlattım. Hızla eşyaların yanına giderken, bir müstahdem bizi durdurup Resai Hoca'nın odasına yönlendirdi. Biz çaylarımızı içip, sohbet ederken araç tedarik edildi; eşyalar yüklendi. Yanımıza da bir görevli verilerek, babama ve bana eşya taşınmaması tembih edildi. Teşekkür edip, Ortaköy'e yollandık; Hoca'nın tembihini doğrultunda yatakhaneye yerleştirildik ve babamın tüm ısrarlarına rağmen görevliler ödeme de almadı. Galatasaray ile böyle tanıştım. O ilk geceyi ise kendim gibi bir yatakhane dolusu çocukla tanıştığım, Sinop'tan alışıktığım denizle, huzurlu bir hayata ilk adımımı attığım an olarak hatırlıyorum.

S. D. — Nasıl bir öğrenciydiniz? Serap Ablamızla devre arkadaşlığı, diğer arkadaşlarınız... Biraz o yılları anlatır mısınız?

M. H. — İyi bir öğrenciydim demeliyim. Elbette bu iyilik, Mekteplilerin anlayacağı tarzda bir iyilikti. İlgi alanlarıma yoğunlaşıp, her sene ikmale kalarak ama hiç sene kaybetmeden okulu tamamladım. İkmal, benim için bir tercihti çünkü ikmal sınavında dersi öğrenerek geçmek, yıl içinde geçmekten daha az külfetliydi. Serap'la da arkadaşlığımızın başlaması, 9. sınıfın biyoloji ikmal kurslarına rastlar. O parmağını kırdığı için giremediği bir sınav nedeniyle ikmale kalmıştı, bense her zamanki sebeplerle tercihim bu yolda kullanmıştım. İyi ki de öyle olmuş, sonra 11 ve 12. sınıfta Serap Edebiyat'ta, ben Fen'de karşı karşıya sınıflarda okuduk. O dönemde hep birlikte özellikle yatılı arkadaşlarla, Beyoğlu'nun tadını çokça çıkaracağımızı da söylemeliyim.

Serap-Mehmet Helvacı, meslektaş olarak da birbirini destekleyen bir çift idi. Fotoğraf; hem konferans konuşmacısı hem de doktora jüri üyeliği için davetli oldukları Rennes Hukuk Fakültesi'nde, Fransız meslektaşları ile.

S. D. — Mektep, hepimize çok şey kattı ama sizin pencerenizden, bugünkü Mehmet Helvacı'ya en büyük katkısı ne oldu?

M. H. — Mektep elbette; bilgi, kültür, görgü, hayat tecrübesi, düşünme, analiz etme, çok çeşitli insan karakterleriyle bir arada uyumlu yaşama ve hatta hayatta kalma becerisini bana kazandırdı ama herhalde en önemli katkısı, Serap olmuştur. Hayatımın bu şekilde oluşması, her ikimizin aynı kültürün parçası olarak bir arada olmamızdan kaynaklanmıştır. Serap benim hem devre arkadaşım, hem de eşimdi. Eş tanımını, gerçekten bizim evliliğimizde yerini bulan bir tanımdır. Onu bu sebeple çok özliyorum...

S. D. — Hukuk sizin için bilinçli bir tercih miydi? Akademik kariyeri daha lisedeyken hedeflemiş miydiniz?

M. H. — Bilinçli bir tercihti evet ancak ben hukuku, neleri yapmak istemediğimi saptayarak seçtim. Ablam tıp tahsili yaptı, onun tahsil hayatını gördüm ve kendim için uygun bulmadım. Fen mezunu olmama rağmen sosyal alanda çalışmak istediğimi biliyordum. Bir Galatasaray Lisesi mezunu olarak benim için en iyi tahsilin hukuk olduğunu; hukuk fakültesine gitmenin bana çok şey kazandıracağını düşünerek, bu yolu seçtim. Hukuk tek tercihimdi, **İstanbul Hukuk Fakültesi**'ni seçtim. Lisede fen kolunu seçmemin nedeni de zaten üniversite sınavında kolaylık sağlaması içindi. Akademik kariyer fikri daha o zamanlar çok net değildi ama bize yurttaşlık bilgisi dersine gelen **Prof. Dr. Oğuz İmregün**'den etkilendiğimi söylemeliyim. Muhtemelen hukuk tercihimde etkisi olmuştur.

S. D. — Galatasaray Lisesi'nden her alanda çok yetkin insan yetişiyor, bu malumumuz. Hukuk ise belki de en kuvvetli kasımız. Galatasaray'dan iyi hukukçu çıkmasını neye bağlıyorsunuz?

M. H. — Bunun nedeni düşünme ve analiz yeteneğidir sanıyorum. Hukuk bir tür matematiktir, toplumun genelinde sanıldığı gibi ezber değildir. Elbette her alandaki kadar ezber bu alanda da vardır ancak başarılı hukukçular genellikle ezberleyenlerden çok, düşünenlerden çıkar. Hukukun en önemli

Evlatları Selim (solda) ve Sinan ile dört dörtlük bir aileye sahip olmayı yaşamlarının en büyük şansı olarak gördü ikisi de. Serap Helvacı, en başta ailesi olmak üzere dokunduğu herkeste unutulmaz izler bıraktı.

aracı dildir, Galatasaray Lisesi'nde iyi bir dil eğitimi olduğunu düşünürüm. Küçük yaştan itibaren birçok kavramı en az iki dilli olarak bilmek ve düşünmek de buna önemli bir katkı yapar. Yerinde ve usulünce kullanılan kelimeler bütünü olan hukuk, kelime kuyumculuğu olarak düşünülebilir.

S. D. — Siz ticaret hukuku alanında Türkiye'nin en değerli isimlerindesiniz. Hukuk okumak ya da alanında ilerlemek isteyen kardeşlerimiz için ticaret hukuku alanının sunduğu kariyer olanakları nedir?

M. H. — Teşekkür ederim eğer öyleysem; bunda en önemli katkı beni yetiştiren ikisi mezun, biri kaydolmuş ama okuma fırsatı bulamamış 3 Galatasaray Lisesi sayesinde. Bu üçlü Prof. Dr. Hayri Domaniç, Prof. Dr. Oğuz İmregün ve Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'dur. Onları anmadan geçersen, kendimi iyi anlatmış olmam. Hukuk okumak, sosyal alanda tüm kapıları açan ve benim anlayışıma göre, Atatürk devrimlerinin de temel aracı olan hukuku anlamayı ve tanımayı sağlar. Galatasaray Lisesi hukukçular olarak, Cumhuriyetin 100. yılına armağan için çıkardığımız yayında da bunu yazdım. Bu yüzden Türkiye'nin varlığı ve devamı ancak iyi yetişmiş hukukçular ile mümkün olacaktır. Ülkemizde en çok yok edilmeye çalışılan şeyin hukuk olduğunu ve fakat onu yok etmek için bile araç olarak yine hukukun kullanıldığını söylersem;

belki değeri daha iyi anlaşılır. Tabii ki ticaret hukuku ülkenin ekonomik yapısını ilgilendiren bir ana damar olarak da çok önemlidir ve diğer alanlara oranla, uğraşanlara ekonomik faydası daha yüksektir.

S. D. — Bugün sizce hukuk sistemimizde ticaret ve iş dünyasını ilgilendiren en önemli düzenleme alanları neler?

M. H. — Elbette bir ticaret hukukçusu olarak, hukuk sistemi bakımından en önemli alanların başında; ticaret hukuku ve onun türev alanları olan Banka, Sermaye Piyasası, Rekabet, Fikri ve Sınai Mülkiyet, Fikir ve Sanat Eserleri ve Taşıma Hukuku ile benim de dersini verdiğim Avrupa Hukuku olduğunu söylemek lazım. Yukarıda saydığım ve bir ölçüde yerel olan mevzuat Avrupa Hukuku ile mukayeseli olarak incelendiğinde hem bizim hem de en önemli ticaret partnerlerimizin hukuk yapıları tetkik edilmiş olur. Tabii ki kişi hak ve özgürlüklerini de unutmamak gerekir.

S. D. — Serap Ablamız da çok değerli bir hukukçu, hocaların hocasıydı. Onun tüm yaşamına eşlik etmiş; tanık olmuş biri olarak, özellikle hukuk kariyeri düşünen Mektepli kız kardeşlerimize biraz onun başardıklarından, yarattığı farktan söz eder misiniz?

M. H. — Hukukçuluk ve akademik kariyer, tüm Galatasaraylılara çok yakışır. Serap özelinde konuşmak gerekirse, bir hukukçu olarak oluşturduğu yaşam tarzı onu tutarlı, sarsılmaz ve tartışılmaz yapmıştır. Galatasaray Lisesi'nde öğrendiği kardeşliği, meslektaş ve öğrencilerine kadar yayan sevgi dolu kişiliği; onu tanıyan herkesin sevmesini sağlamıştır. Serap, Türkiye'nin bütün hukuk fakültelerinin, tüm öğrencileri tarafından tanınan bir hocadır. Öğrencilerin sınav başarısına yönelik olarak çalıştıklarını hepimiz biliriz ama bunu kitaba çevirip, öğrenciye unutamayacağı bilgileri kazandırmak; onun başardığı bir şeydir. Onun açtığı yoldan devam edenlerin varlığı da keşfettiği yöntemin ne derece başarılı olduğunu kanıttır. O kitapları ile hala yaşamakta, hala kitapları en çok satan hukuk kitapları olma özelliğini devam ettirmektedir. Rakipsiz olduğunu, benzer kitapların ancak ikincilik için yarıştığının bilinmesini isterim. Serap'a övgü gibi görünen bu beyanlar, aslında yaptığı işte yararlı olmak amacı taşıyan her Galatasaraylının yaptığı veya yapması gerekenlerdir. Mevcutla yetinmemek, daha iyiyi aramak; bu yolda engel tanımadan üretmek olarak da formüle edilebilir.

S. D. — Sizin ve kıymetli eşinizin hayatında Galatasaray hep ön sırada oldu. Bize Galatasaray ile ilgili ortak hayatınız hakkında neler söyleyeceksiniz?

M. H. — Her Galatasaraylının hayatı sanırım bizimki gibidir ve Galatasaray hep ön sıradadır. Bizim bir farkımız varsa, bu oluşturduğumuz birliktelikten kaynaklanıyor olabilir. Biz her şeyi birlikte yapmaktan zevk alan iki Galatasaraylı olarak, Galatasaray'ın olduğu her alanda elimizden geldiği kadar faaliyette bulunduk. Üniversitede ders vermekten, kulüpte yöneticiliğe; vakıflarda mütevelli olmaya kadar, birçok yerde olmaya gayret gösterdik. Elbette bunun sonucunda da sayısız anı biriktirdik.

Türkiye'nin **Kariyer.net'i 25 yaşında!**

Kurulduğumuz günden bugüne kadar **847 binden** fazla işverene çözüm ortağı, milyonlarca adaya umut olduk. Her yıl **140 milyondan** fazla iş başvurusuna aracılık ederken, yılda **1.6 milyon** kişinin yeni işini bulmasına yardımcı olduk.

İnsan Kaynakları alanını dönüştüren teknolojilerimiz ile ülkemizde istihdama katkı sağlamak için hem genç hem umut doluyuz!

Türkiye'nin Kariyer.net'i olarak **işimiz gücümüz iş bulmak!**

»İŞİNOLSUN

techcareer.net

WEBrand

WEHire

PeopleBox

COENSIO

interview.co

☎ 0 (216) 468 76 00

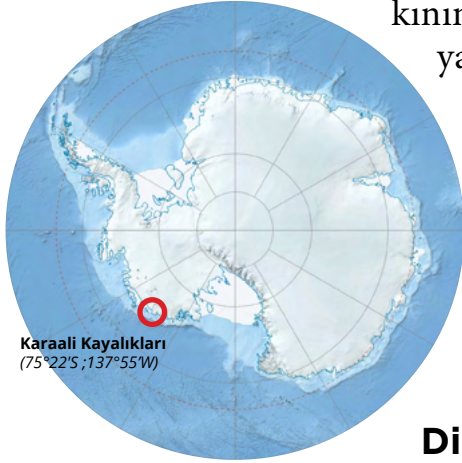
✉ musterihizmetleri@kariyer.net

f @ in > X /kariyer.net

Antarktika'ya Ayak Basan İlk Türk Bir Mektepliydi

Biz Galatasaray Liseliler; Mektebimizde okumuş, mesleklerinde öncülük yapmış büyüklerimiz, devredaşlarımız ve kardeşlerimizle övünür, gurur duyarız. Onların adını yaşatmak, unutulmuş çalışmalarını ve başarılarını hatırlatmak gibi bir sorumluluğu da her zaman omuzlarımızda taşıyoruz. Uzaya giden ilk Türk astronotumuz ile gurur duyduğumuz bugünlerde, uzaklarda çok uzaklarda bir başka ilkin kahramanının bir Mektepli olduğunu biliyor muydunuz? Mektebimiz 93 devresi, 1961 mezunu, iyonosfer fizikçisi ve elektronik yüksek mühendisi **Atok Karaali**, kıtadaki bir grup kayaya adı da verilen, Antarktika'ya ayak basan ilk Türk ilim insanı... 2013'te düzenlenen bir

bilimsel çalıştayda Karaali'nin hakkının teslim edilmesini sağlayan ise tanıdık bir isim; **Ared Pontioğlu** (105). Yaşama ve yazıya bir mühendislik titizliğiyle yaklaşan Ared Pontioğlu'nun kalemin-den Atok Karaali Ağabeyimizin uzaklardaki macerasını okuyalım.

Dikkat, Vefa ve Özen

Ared Pontioğlu, 2013 yılında *Cumhuriyet* gazetesinin *Bilim ve Teknoloji* dergisinde bir yazı okur. "*Bilim Dünyamıza Antarktika'nın Yolu Gözüküyor mu?*" başlıklı yazıda, "*Antarktika'da Türk Araştırma Üssü Kurulması Çalıştayı*"nın yapılacağı haberini alır. Galatasaraylılığın ona bahsettiği duygu ve hislerle Antarktika'ya ayak basan ilk Türk olarak tanıdığı, birlikte çalışma şansı da bulduğu, mütevazı bilim insanı, GSL93 (1961) mezunu **Atok Karaali**'nin adını bilim heyetine hatırlatma gayesiyle harekete geçer. Bu çalışmaya katılarak, Atok Ağabeyimizin eşi **Prof. Dr. Artemis Karaali** ile bir sunum

Güney Kutbu'ndaki Plateau Gözlem İstasyonu'nda görevli iyonosfer fizikçisi, sınıf arkadaşlarına göre "Mektebin Einstein"ı Atok Karaali...

yapar ve çalıştay sonundaki hazırlanan bildiriye Atok Karaali'nin, "*Antarktika'ya ayak basan ilk Türk*" olduğu ifadesinin girmesini sağlar.

Atok Karaali, 7 Mart 1943 tarihinde Adana'da doğdu. Annesi fizik doçenti **Selma Karaali**, babası matematik öğretmeni **Naci Karaali**'dir. 1953'te 459 numara ile mektebe kaydolar. Gerek Galatasaray Lisesi 1961 yıllığında, gerekse Galatasaray Lisesi 93 devresinin 50. Yıl yıllıklarında devre arkadaşları Atok Karaali'den şöyle bahsedir:

"Yetiştirici A'da ve ortaokulda, sınıfın orta düzeydeki öğrencilerinden biriydi. Derslerde pek çalışmaz, etütlerde hep kitap okurdu. Fransızca romanları, hikayeleri, Tintin'i okuyan nadir arkadaşlarımızdandı. Değeri lisede ortaya çıktı. Tıpkı istiridye içinde saklanan bir inci gibi parlamaya başladı. Çalışmadan sınıf geçmek mümkün olmadığı halde bizim Atok, sınıfı çalışmadan geçer. Bir iddia üzerine on beş satırlık ezberi üç dakikada ezberlediğini söylersek, herhalde bize hak verirsiniz. Zaten babası, anası profesör bir çocuk bundan daha aşağı olamaz. Atok'un sınıfta varlığı veya yokluğu pek belli olmaz. O sakin köşesine çekilir ve eline geçirdiği romanı okur. Dersleri şöyle böyle dinler, tarih, coğrafyayı önemsemez ama fen derslerinde olağanüstü başarılı olur. Cebir, geometri, fizik, kimya gibi derslerde en yüksek not alan kişidir. En büyük meşgalesi radyo söküp,

Atok Karaali, istasyonda hayati önemdeki iki jeneratörü çalıştırmak ve cihazların bakımlarını yapmaktan sorumluydu ve bu işler onun için kendi anlatımıyla zorlayıcı değildi. Görev boyunca en büyük lüksü tıraş mecburiyetinin olmamasıydı ve o da bu lüksten son güne kadar faydalandı.

tamir etmek veya hava ile çalışan radyolar imal etmektir. Bu arada kendisinin bir pul koleksiyonu olduğunu da söylememiz icap eder. Kendisine söylemesek de bizim Einstein'ımız Atok'tu. İleride âlim olacağını tahmin edebileceğimiz fen talebelerinden Atok'a başarılar dileriz."

Atok Karaali, 1961 yılında Galatasaray Lisesi'nden mezun olur. Aynı yıl **Robert Kolej Yüksek Okulu** (günümüzde **Boğaziçi Üniversitesi**) **Mühendislik Fakültesi, Elektrik Mühendisliği Bölümü**'ne girer. 1966 yılında elektrik mühendisi ünvanıyla mezun olarak ABD'de **Stanford Üniversitesi'nin Elektronik Mühendisliği Bölümü**'nde yüksek lisans çalışmalarına başlar ve 1968 yılında bu bö-

lümünden elektronik yüksek mühendisi olarak mezun olur.

Ama yaşamı için kendisine Amerika'da çizdiği yol daha bitmemiştir. Gel gelelim sıradan bir ofis işi de istemiyordur. İsteddiği fırsat, ABD'nin **USARP (United States Antarctic Research) Programı** kapsamında, **US Navy** ve **NSF (National Science Foundation)** tarafından desteklenen ve Stanford Üniversitesi'yle birlikte Antarktika kıtasında yürütülen **"Operation Deepfreeze" (Derin Dondurucu Operasyonu)** adlı araştırma ile karşısına çıkar. 1968-1969 yıllarında, bir yıl çalışmak üzere düzenlenen bir sözleşmeyle ve Amerikan Donanması aracılığıyla bir Noel zamanı Atok Karaali, Yeni Zelanda üzerinden bu kıtaya gönderilir. Bir dahaki tarifeli sefer ise o bölgede yaz mevsiminin en ılımlı döneminin aralık sonunda olması nedeniyle tam bir yıl sonradır!

Güney Kutbu'ndaki **Plateau Gözlem İstasyonu**'na gitmek için yola çıkmadan önce tüm adaylar **Oakland Naval Hospital**'de iki gün boyunca tepeden tırnağa sağlık incelemesinden geçirilir. Atok Karaali, çürümesi muhtemel dişleri doldurulduktan ve orada sorun çıkarabilecek bademcikleri de alındıktan sonra **"Buzdolabında bile yaşayabilir"** mealinde bir rapor alır.

Bu tetkikler onun fazladan 2,6 litrelik akciğer kapasitesi olduğunu da ortaya çıkarır ki bu bulgu sonraki yıllarda (maalesef) hiç rahatsız olmadan günde 2 paket sigara içebilmesine yol açmıştır. Plateau Gözlem İstasyonu'nun inşasına 13 Aralık 1965'te başlanmış; ilk ekip 1966 başla-

Plateau Gözlem İstasyonu

rında gelmiş, istasyon 29 Ocak 1969 tarihine kadar kesintisiz kullanılmıştır. Hatta 22 Aralık 2007'de bir Norveç-ABD ekibi tarafından ziyaret edildiğinde istasyonun genelde bozulmamış halde durduğu görülmüştür. ABD'nin o tarihte, kıtadaki en uzak ve en soğuk istasyonu olduğu için tekrar kullanılabilir durumda bırakılmıştır. Deniz seviyesinden 3.624 metre yüksekte olduğu için yüksek irtifa araştırmalarına uygundur. Ana bina 8x25m boyutunda olup, kızaklı iniş takımları monte edilen Hercules C-130'ler tarafından taşınan ve bu uçakların konteyner ölçülerine uygun olarak inşa edilmiş 5 prefabrik ünitelerden oluşmaktadır.

İstasyondaki temel faaliyetler, mikro meteorolojik araştırmalar, kutupsal aydınlatma / soğurma araştırmaları, üst atmosfer incelemeleri ve geomagnetik araştırmalardır.

75kW'lık iki dizel jeneratör gerekli enerjiyi sağlamak için bir de yedek jeneratör mevcuttur. Atok Karaali'nin buradaki görevi, gözlem cihazlarını çalıştırmak için gerekli elektriği sağlayan, çıkardığı ısı ile istasyonu ısıtan ve egzoz sıcaklığıyla erittiği buzlardan kullanma ve içme suyu veren iki jeneratörü sırasıyla çalıştırmak ve cihazların bakımlarını yapmaktır. Bu görev onun için çok basit olduğundan yanında götürdüğü kitapların tümünü ilk haftada, kendisinden önceki ekibin terk ettiği kitapları da sonraki iki haftada bitirir.

Sıcaklık bazen -80 derecelere indiğinden, dışarıya ancak gözlem amacı ile çıkılmakta olup, bu süre zarfında nefes yollarının donmaması için derin nefes almak bile yasaktır. Antarktika'da çok steril bir ortam olması nedeniyle bağışıklık sisteminin güçlü olmasına gerek olmadığından ekibin akuyvar sayısının azaldığı gözlenmiştir.

Antarktika'nın toprağı volkanik küllerden oluşmuştur. Tıpkı bir çöl gibi etrafta hiç bitki, havada hiç nem yoktur. Oysa ayaklarının altında tonlarca donmuş su vardır. Antarktika'da her yıl 5 ay gündüz, 1 ay alacakaranlık, 5 ay gece, 1 ay alacakaranlık yaşanır. 21 Temmuz'da kış ortası yaşanırken, yaz ortası 21 Aralık'tadır. İstasyon daracıktır. Kar, buz altında, dışarıya çıkma olanağı yoktur. Atok Karaali, o dönemde ileriki hayatında da çok kullanacağı planlama mükemmeliyetini, detayları inceleme becerisini ve sonraki hamleleri düşünmeyi öğrenir. Ha, bir de dinginliği...

Tabii bu dinginliğin yararları saymakla bitmez. Özellikle biz Akdenizli tutuşkan insanların fişkırmaya çok müsait durumlarında o, sakin ve yol gösteren olarak kalmayı başarır. Acaba kutupların buzunu yanında mı getirmiş? Kim bilir... Bomboş ve uçsuz bucaksız beyaz soğuk, onu nasıl terbiye etti de en haddini bilmezi bile sakinleştirecek kadar geniş yürekli olabildi? Bu yeteneğini yaşamında hep olumlu kullanmıştır. Daracık bir mekânda, aynı kişilerle 6 ay gece, 6 ay gündüz gerçeğini yaşamak elbette bu araştırmacılar bazı yaşamsal değişiklikleri de beraberinde getirir.

Tıraş olma mecburiyeti ortadan kalkınca, saç ve sakal dönünceye kadar salınır.

Durağanlıktan dolayı Güney Kutbu'ndaki günler zor geçmekte ve insanlar bunalıma girmektedir. Atok Karaali anılarında, bir gün arkadaşlarından birinin yanlarına gelerek diğer gözlem istasyonuna gideceğini söyleyip dışarı çıktığını, diğer istasyon birkaç yüz kilometre ötede olduğu için başta şaka yaptığını sandıklarını ama daha sonra ondan bir daha haber alamadıklarını aktarır.

ABD Başkanı **Lyndon B. Johnson**, 20 Haziran 1968 tarihinde araştırma grubuna aşağıdaki takdir belgesini gönderir:

"1968 kış ortasında, Antarktika gecesinin soğuk ve karanlığında, bilim için kendilerini özverili bir çalışmaya adanmış cesur insanlara geleneksel selamlarımı göndermenin mutluluğunu yaşıyorum. İnsanlığın bilgi birikimine zorluk ve tehlikeyi göze alarak yaptığınız özverili katkılar, tüm dünyanın hayran olacağı bir cesaret ve iş birliği örneğidir. Dünyamızın zorlu çevre koşulları karşısındaki kararlı mücadelenizin verdiği ilhamla umutları tazelenen herkesle birlikteyim. Ve gelecekteki başarılarınızın devamını dilerim. Johnson..."

Misyon tamamlandığında kendilerine verilen sertifikada, orada bulundukları sürede yaşadıkları yerin yüksekliğinin 11890 feet (3624m) ve en düşük

sıcaklığın -123°F (-86°C) olduğu belirtilmiştir.

Güney Kutbu'nda çalıştığı süre zarfındaki başarılarına karşılık, Antarktika'da, Marie Byrd Land'deki Matikonis Tepesi'nin 5 deniz mili (9 km) doğusunda yer alan ve çoğunlukla karlarla kaplı Coulter Tepelikleri'nin Doğu tarafındaki kayalıklara, **Antarktika Yer İsimleri Danışma Kurulu (USACAN)** tarafından, Plateau İstasyonu'nda görevli iyonosfer fizikçisi Atok Karaali'ye ithafen **"Karaali Rocks (75°22'S ;137°55'W)"** yani **Karaali Kayalıkları** adı verilmiştir.

Askerlik görevinden sonra, **TÜBİTAK Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü (MBEAE)**'de 1987 yılına kadar çalışır. Daha sonra **Teletaş Telekomünikasyon A.Ş.**'deki çalışmaların ardından tekrar TÜBİTAK'a dönerek bu kez **Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE)**'de 2004 yılına kadar görevini sürdürür. Antarktika'ya muhtemelen ayak basan ilk Türk bilim insanı olan Atok Karaali, 12 Haziran 2005 tarihinde aramızdan ayrılır.

Atok Karaali, Antarktika'da çalışma arkadaşlarıyla birlikte.

İŞİMİZİ, DÜNYAMIZI GÖZETEREK YAPIYORUZ

United Nations
Global Compact

Gülman, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) imzacısıdır.

7 ERİŞİLEBİLİR VE
TEMİZ ENERJİ

9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK
VE ALTYAPI

11 SÜRDÜRÜLEBİLİR
ŞEHİRLER VE
TOPLULUKLAR

13 İKLİM
EYLEMİ

Mekteplilerin “İzo”su

O Yazdıkça Bizim Dünyamız Aydınlanıyor

O kuyor, araştırıyor, sunuyor, sergiliyor, yazıyor... Yazar, editör ve çevirmen olarak imzasını taşıyan kitap sayısı 186, evet yazıyla yüzseksenaltı! Tiyatro, reklamcılık, iletişim danışmanlığı, akademisyenlik, radyoculuk, yazarlık, küratörlük derken; bir koltukta taşınabilecek kaç karpuz olabilecekse, o hep daha fazlasını taşıyor. Bugünlerde yolunuz Galataport’a düşerse, “*Cumhuriyetin Yüzü*” sergisinde adını küratör olarak görebilir; herhangi bir kitabevinin Son Çıkanlar rafalarında “*Cumhuriyete Doğru 52 Hafta*” adlı kitabını bulabilirsiniz. Kültür dünyamızın en üretken isimlerinden, Mekteplilerin “İzo”su, İzzeddin Çalışlar’ın yazı masasına konuk olduk; pek tarzı olmasa da bu kez kendisini anlatmasını istedik... İşte Sultani’de okuduğunuz nefis yazılarıyla da kalbimizde yer edinmiş olan İzzeddin Çalışlar ve onun yazın dünyası...

SULTANİ DERGİ — İsminizi Millî Mücadele’nin önde gelen komutanlarından dedeniz Orgeneral İzzettin Çalışlar’dan alıyorsunuz. Biraz ailenizden söz eder misiniz?
İZZEDDİN ÇALIŞLAR — Dedem İzzettin, Mütevellizade Atallah ile Esma’nın altıncı ve en küçük çocuğu olarak 1882’de

Yanya’da dünyaya gelmiş. Ailesi, Yanya’nın 1431 yılında Karaca Paşa tarafından teslim alınmasından sonra, **Sultan II. Murat**’ın şehre Müslüman nüfus yerleştirilmesi kararı ardından Çorum’dan göçmüş. Tıp öğrenimi amacıyla İstanbul’a geldiğinde, sınavları kaçırdığı için **Fatih Askeri Rüstiyesi**’ne girmiş. **Mühendishane-i Berri-i Hümayun**’dan 1903’te mezun olup **Erkân-ı Harbiye Mektebi**’ne başlamış. 1906’da topçu sınıfı ikincisi olarak kurmay yüzbaşı rütbesiyle ordu hizmetine girmiş. 1912’de **Yanyalı Rodan Ailesi**’nden **Kevser**’le evlenmiş.

Mustafa Kemal, kurmay başkanı olarak Çanakkale Cephesi’ne geldiğinde, **Binbaşı İzzettin**’i, karargâhına çağır-mış. Harbiye yıllarına dayanan dostlukları, bir tür dava yoldaş-

lığına dönüşmüş. Yakınlıklarının Cumhuriyet döneminde de sürdüğünün göstergelerinden biri, halam **Bedriye**’nin düğününe davet edildiğinde **Atatürk**’ün; “*Senin kızımın düğününü ben yapacağım*” diyerek, kutlamayı Dolmabahçe Sarayı’na aldırmasıdır. Bedriye’nin (**Alpsoy**) dışında, **Celal**, **Seniye (Arda)** ve **Gündüz** adlarında dört çocuğu olmuş. Kurucu kadrodaki birçok silah arkadaşı gibi, o da oğullarını **Galatasaray Lisesi**’nde okutmuş. Amcam Celal 1938, babam Gündüz 1948 mezunu ağabeylerimdi aynı zamanda! Kardeşim **Hasan** ise sınav sistemi azizliğine uğra-

dığından **St. Michel**’de okudu. Annem ev hanımıydı. Klasik, orta halli çekirdek aileydik.

S. D. — Bugün karşımızda çok verimli bir yazar, çok yönlü bir iletişim ustası var. Mektep yıllarında bugünkü kariyerin işaretleri oluşmuş muydu? Yazı ve sanatla ilişkiniz nasıldı? İlk imzalı işiniz ve konusu neydi?

İ. Ç. — Erken keşfedilen yeteneğim, resimdi aslında. İlkokuldan itibaren ileride ressam olmamdan endişe ediliyor, sanatla uğraşmak aç kalmakla eş tutuluyordu. Galatasaray’da şahane bir atölye vardı. Sekizinci sınıfta **Nurullah Berk** Ağabeyimi-

1969. Aygen, Hasan, Gündüz ve İzzeddin Çalışlar.

İzzeddin Çalışlar, büyük ilgi gören "Cumhuriyetin Yüzü" sergisinin küratörlüğünü üstlendi..

Ayaktakiler: İzzeddin Çalışlar, Attila Şaylan, Oturanlar: Okan Bayülgen, Melih Gökmenoğlu.

zin açtığı **İstasyon Sanat Evi**'ne gitmeye de başladım. İmzamı taşıyan ilk işler de tuvaler oldu. Ön bahçedeki **İş Bankası Sanat Galerisi** kalıntısında 2 yıl üst üste sergi açmıştım. Akademide liseyi bitirmemi bekleyen hocalar bile vardı. Yazmaya da o sıralarda başladım ama yazar olma gibi bir niyet ya da hayalim yoktu. Daha doğrusu mümkün görmüyordum ama heves ediyordum. Daktiloya çektiğim metinlerimi birer nüsha olarak elden ele gezdirir, sınıftakilere okuturdum. 11 Fende çakıp, edebiyata geçince onlar arttı ve taltif görmeye başladı. Bir yandan da şarkı sözleri yazıp, gitarla bes-teliyordum. Son sene **Sedef Ecer** ve **İlhan Helvacı**'nın ardından **Ferhan Ağabey**'in (**Şen-soy**) **Nöbetçi Tiyatro**'suna takılmaya başladım. Üniversiteye başladığım sene "**Afitap'ın Kocası İstanbul**"un, ertesi yıl da "**Çehov'lardan Bir Demet**"in müziklerini yaptım. **İKS**V rehberi olup, hayranı olduğum birçok dünyaca ünlü sanatçı ve gruba mihmandarlık yaptım. O sıralar **Korhan Abay**, hem tiyatro hem televizyonla uğraşıyordu. Onunla senaryo çalışırken, **Sinan Çetin**'le tanışıp **Yeşilçam**'ın son nesline katıldım. Arada bir okula gittiğim de oluyordu ama amcam gibi diplomat olmayacağım kesinleşmiş gibiydi. İkinci sınıftayken **Veysel Batmaz**, "**Madem yazıp çiziyorsun, gel**" diyerek beni yeni kurulan bir reklam ajansına ortak yaptı. Diğer ortağım da devre arkadaşım **Yeşim Dilaver**'di. Reklamcılık on yıl sürdü. Çoğunlukla

lisede yazdıklarımın oluşan ilk kitabım "**Bir Ben Var Bende Benden Evveli**" de o ara çıktı. Dün saydım; o zamandan beri yazar, editör ve çevirmen olarak imzamı taşıyan 186 kitap olmuş.

S. D. — Siyasal Bilgiler okudunuz. Tiyatro, reklamcılık, iletişim danışmanlığı, akademisyenlik, radyoculuk, yazarlık, küratörlük... Bu kadar üretken olmanın sırrı nedir? Konu seçimi, öncelikler, zaman yönetimi; formülünüz nedir?

İ. Ç. — On yıl boyunca asıl işim reklam ajansıydı ve diğer alanlarda projeler yapmayı pek engellemiyor, aksine geri beslemesi oluyordu.

Bu maymun iştahlılığın tek zararı, okulun uzaması oldu. Hatta üçüncü sınıfta atıldım ama **Duygun Ağabey (Yarsuvat)** dekan olduğu için sene kaybetmeden geri dönebildim. Dört yıllık okul, yedi yılda bittiğinden askerlik de gecikti. Otuz yaşından sonraki önceliğim, hayatımı işe gitmeden kazanmak oldu. Bunun için önce reklam ajanslarının sistemi dışında kalan iletişim projelerine yöneldim. Uluslararası projeler de yaptım. Korhan Abay sayesinde **Ahmet San**'ın getirdiği dünya yıldızlarına, **Eurovision**'a metin yazarlığı yaptım. Genellikle çok iyi markalar ve büyük ölçekli şirketlere hizmet verme şansını buldum. **Mavi** için **Emir Kusturica** ile reklam filmi çektik örneğin. **Sinan Çetin**'le de ilişkim hep devam etti. **Plato Film**'in birçok

1982. 115 ve 116 devreleri Tevfik Fikret Salonu'nda: Müşfik Sözer, Nadir Tekecik, Can Arınel, Bahar Atlamaz, Alper Özen, Levent Doğanay, Tümer Tümay, Barış Kayalar, Sedat Artukoğlu, İlhan Helvacı, İzzeddin Çalışlar, Zerrin Sıdar Cantürk, Bülent Şamlı, Cem Uğurad, Cenk Tıkız, Andon Deniz, Tüge Toprak Dukul, Gökçe Erendor.

2024. İlber Ortaylı ile Cumhuriyetin Yüzü sergisinde.

2001. Bhutan'da.

1982. 11. sınıfta edebiyat ve fen sınıfı kızlarıyla Galatasaray Lisesi Ortaköy kampüsü Taş Salon'da, Coda konserinde.

1986. Yeşim Dilaver ve diğer ortaklarıyla Panajans'ta.

2002. Sylvia Kristel ile Fethiye'de film çekiminde.

yapımında çalıştım. Böyle olunca da giderek, o her şeyi bilen maydanoz tiplerden oldum. Özel radyolar açıldığında, devre arkadaşım **Sedef Ecer**'le program yapmaya başladım. O iş de orada-burada on yıl devam etti. İlk aldığım ödül gezi yazısı alanındaydı. 1990'ların sonların da öyle bir konjonktür oluştu ki çektiğim fotoğraflar ve gezi yazıları, sürekli dünyayı gezmeyi finanse edebildim. En gidilmeyen uzak ve ücra noktalarına kadar gezegeni dolandım, yüzlerce dergi yazısı yazdım. Bunlar bir şekilde kitapları da besledi. Sonuçta maddi olarak hiç rahata kavuşmasam da her sabah kalkıp işe gitmeden geçinebilmeyi becerdim. Evlenip çocuk sahibi de olmayı hiç düşünmediğimden, şahane ve uzun bir serseri gençlik yaşadım.

S. D. — İzzeddin Çalışlar denilince aklımıza belgeler, dosyalar, tarihe tanık bir bellek geliyor. Arşivinizi sorsak... Nasıl edindiniz, ediniyorsunuz; nerede saklıyorsunuz?

İ. Ç. — Sıklıkla sektör ve kurum tarihi kitaplarıyla, belgeseller ürettiğimden zaten her bir iş ardında bir tortu bırakıyordu. Bunları kotarmak için de belge, kayıt, görsel bulmak gerekliydi. Atmaya kıyamadıklarım giderek birikti. Dedemin günlüklerini keşfetmemle yakın tarihe merak duymaya başlayınca, üstüne bir de ondan kalan evrakı metrukenin tasnifi ve değerlendirilmesi geldi. Galatasaray'a dair önceki nesilden bana intikal edenler falan derken, kendi evimde arşivimin misafiri gibi oldum. Bir şeylere merak salınca, o şeylerin gözündeki değeri de artıyor. Müzayedelerde kimsenin ilgilenmediği, ucuz ama bence anlamlı nesneleri toplamaya başlayınca, evdeki kolilerin sayıları arttı. Aslında ilk küratörlüğü 1998'de, o zaman okulun içinde olan Galatasaray Müzesi'nde açtığım **"Abdi İpekçi Karikatürleri Sergisi"** ile yapmıştım. Sonra dedemle ilgili küçük sergiler açtım. Arşiv sahibi olmanın ilk büyük avantajını **"İş Bankası İftiharla Sunar"** sergisinde gördüm. Büyük bütçeli ilk informatik sergim bu oldu ve beklenmedik bir etki yarattı. Ardından nüvesini elimdeki malzemeye ördüğüm ve bir milyonu aşkın ziyaretçiyle rekor kıran **"İstiklal"** sergisi geldi. Benim için yeni bir iş kolu doğmuş oldu. Her serginin hazırlık sürecinde arşivim de genişledi. Yine de en çok keyif aldığım iş, mektebin 150'nci yılındaki **"Batiya Açılan Pencere"** sergisi oldu. Onun da ardında, Galatasaray'a dair ne varsa bir köşeye koyup saklama dürtüm vardı.

S. D. — Galataport'ta açtığınız "Cumhuriyetin Yüzü" sergisinin ardından, "Cumhuriyete Doğru 52 Hafta" kitabınız da yayınlandı. Bugün geldiğimiz noktada Cumhuriyet tarihini daha iyi anlatmak sizce bir ihtiyaç mı?

İ. Ç. — Yakın tarihe dair yaptıklarım benim anlatma ihtiyacından değil, daha çok iskalamış olanların anlama ihtiyacından kaynaklanıyor. Sonuçta ben bir proje geliştirip pazarlamaya çalışmıyorum. **"Cumhuriyete Doğru 52 Hafta"**'daki yazılar önce **Oksijen** gazetesinin yazı işleri sorumlusu **Tayfun Devecioğlu**'nun siparişi üzerine yazıldı. Gazetede yayımlanmaya başladıktan bir ay sonra **Remzi Kitabevi** ile kitaplaştırmaya anlaşması yaptığımızda, yüzde doksanı daha yazılmamıştı. Gazetenin, aynı içeriği kitap olarak 50 bin adet basıp dağıtmasına rağmen yayınevinin daha nitelikli bir yayın olarak piyasa çıkarmış olması da anlama ihtiyacının sürdüğünü gösteriyor. **"İstiklal"** sergisi İstanbul ve Ankaradan sonra, İzmir'de de açıldı. İnsanlar 2 yıl boyunca bu sergiyi gezdi. O daha sürerken **"Bir Asrın Ardından"** açıldı ve benzer bir ilgi topladı.

1980. 115 devresiyle okulun önünde öğlen arasında. İzzeddin Çalışlar, Yahya Çalapkulu, Göksel Dinçer, Orhan Yüzen, Bülent Şamlı, Tümer Tümay, Taşkın Kaya, Sedat Artukoğlu, Kemal Okçu.

Yakın tarihin büyük kırılım noktaları, yüz yılı devirdikten sonra ilgi çekmeye başladı gibi görünüyor. Bu da şu veya bu şekilde Cumhuriyet tarihini anlatanların, meraklılara doyurucu içerik sunmasını gerektiriyor. Bizden önceki nesilde böyle bir merak yoktu. Bu da bir açlık doğurmuş olabilir. Sonuçta kurumlar bu tür işlere kaynak ayırdığı sürece, bu büyük prodüksiyonlar gerçekleştirilebiliyor. Onların beklentisi de ilgi görmesi. Ancak iyi ve farklı anlatıldığı zaman ilgi gören konular... Açıkçası halkın daha iyi anlama talebi olmasa yakın tarihe dair ne kitap ne sergi yapılır. İyi ki de yapılıyor çünkü yanlış bilinenlerin hâkimiyeti altında yaşamak, hakikaten çekilmez geliyor ve insanı kendi toplumuna küstürüyor. Doğrusu varken, kimse yanlış olana itibar etmez ama ortalık doğruya rastlanmaz hâle gelince, demek ki bir ihtiyaç doğuyor. **İlber Hoca (Ortaylı)**'yı düşünün; bir ülkede her kesimin en güvendiği, sevdiği, okuduğu ve sözüne değer verdiği kişi bir tarihçi olabiliyorsa, o zaman bir ihtiyacı karşılıyor demektir.

S. D. — Siz aynı zamanda camia ve mektebimizle çok yakından ilgileniyorsunuz. Galatasaray Lisesi, geçmişten bugüne taşıdığı misyonla ve içindeki yaşamla bir yazar adayı ya da oradan çıkmış bir yazar için iyi bir ilham vesilesi midir?

İ. Ç. — Oradan çıkmış olmayanlar için bile müthiş olanaklar sunan bir ilham madeni olduğunu düşünüyorum. Birçok akademisyenin yanında **Grangé** gibi bir romancıya bile ilham vermiş. Bunca süre kendi malına, kaydı kaydına sahip çıkabilmiş kurum çok nadir çünkü. Bizim de kaybettiklerimiz olmuş

ama koruyabildiğimiz kadarı bile daha birkaç neslin üzerinde araştırma yapabileceği kadar zengin. Bana en cazip gelen tarafı ise tek bir kurumdan yola çıkarak, ulusal tarihe yönelik saptamalar yapabilmeye olanağı. Belgeli tarihimizin hemen hemen her dönemine, Galatasaray referanslı bir saptama ya da katkı yapılabilir. Nitekim yapılıyor da. Benim ilgim erken ve amatörce başlamıştı. Şimdi genç ve profesyonel tarihçilerin, bu pencereden çok daha özenli ve bilinçli baktığını görüyorum. Onlar literatüre yeni katkılar yaptıkça, eminim kurgu dünyasındakilerin de ilgisini çekecektir.

S. D. — Mekteplilerin “İzo”sunun yazı masasında bu ara neler var, yakında ne göreceğiz ne duyacağız?

İ. Ç. — Yüzüncü yıl yıpratıcı diyebileceğim bir tempoda geçti ya da artık çalıştıkça yıprandığım yaşlara geldim. Hedefimde öncelikle verimliliği düşürmek var. Piyasadan yeni iş almaya ilk adımı attım. Yine de boş duracak değilim. Ankara'daki **İş Bankası İktisadi Kalkınma Müzesi**'nin reklam tarihine ayrılmış katının yeniden düzenlenmesi ve aynı konu üzerine bitirmek üzere olduğum bir kitap var. Dernek yayınları arasında çıkan serinin 3. kitabı **“Cumhuriyet ve Galatasaraylılar”** olacak. İşlerden dolayı sürekli ertelediğim, çok sesli bir II. **Abdülhamit** dosyam var. **Dağhan Ağabeyimizin (Baydur)** eşsiz deneyimlerini aktardığı kitabı da fırından çıkmak üzere. Umarım karadan çok, deniz üzerinde geçireceğim bir yıl olur. Nasıl olsa teknede de bir yazı masası var! ...

Karanlığın İçinde Müziğin Işığı

“Yugoslavya İç Savaşı sırasında, Saraybosna’da bir çellist vardı. Vedran Smailović; bir gün karar vermişti: 27 Mayıs 1992 tarihinde bir fırının önünde ekmek kuyruğunda bekleyen Saraybosna vatandaşlarının üstlerine havan topu atmıştı Sırp faşistler. 22 masum kadın, erkek ve çocuk öldürülmüştü...”

Çellist Vedran Smailović, o sırada evindeydi. Opera binası bombalandığından beri dışarı çıkmıyordu. O sabah gürültüyü duyar duymaz dışarı fırladı ve her gün ekmek almaya gittiği fırının önünde, cansız yatan komşularını gördü. Sonra da dehşet ve çaresizlik içinde döndü evine.

Güzel Yugoslavya’nın daha düne kadar beraber alışverişe çıkan, beraber müzik yapan, çalışan, çocuk büyüten, top oynayan, dans eden, ağlayan ve gülen insanları; birbirine düşman olmuş savaşıyordu. Aylardır kuşatma altındaki Saraybosna halkıysa, en büyük mağdurlarındandı savaşın. Şehre erzak ve sağlık malzemesi zar zor girebiliyor; çevredeki tepelere mevzilenmiş Sırp keskin nişancılar, sokaktaki sivilleri kuş gibi avlıyordu. Aynı okullara gittikleri, aynı dükkânlardan alışveriş ettikleri, hatta akraba oldukları sivilleri...

Vedran Smailović, o kanlı Mayıs günü evine döndü ve acı dolu gözlerle, uzun uzun baktı çellosuna. Bu karanlığa direnebilmek için elindeki tek şeyin çalgısı olduğuna karar verdi. Opera binası bombalandığından beri askında duran smokinini çıkarıp giydi. Çellosu ve sandalyesiyle harabeye dönmüş sokaklara çıktı ve bir köşede durup, *Albinoni*’nin “*G Minor Adagio*” eserini çalmaya başladı. Sonra da patlamada ölen 22 kişi için, 22 gün boyunca çaldı *Adagio*’yu. Yıkıntıların, bombaların, patlamaların, cesetlerin ve keskin nişancıların arasında.

Evlerine sığınmış, korkudan sinmiş, yaşama sevincini kaybetmiş insanların içine umut oldu. Saraybosnalılar, bütün risklere ve ölüm tehlikesine rağmen sokağa çıkıp Vedran’ı dinlemeye başladı. Başka bir deyişle, yeniden yaşamaya başladılar.

Vedran Smailović, bombalanan diğer mahallelere de çellosuyla gitti ve yıkıntıların arasında, bazen de cenazelerde çalmayı sürdürdü *Adagio*’yu. Yıllar sonra İngiliz bir gazeteci kendisine “*Yaptığınızı delilik olarak görüyor musunuz?*” diye sorduğunda, o unutulmaz cevabı verecekti: “*Bombalanan sokaklarda çaldığım için bana deli diyorsunuz. Peki her gün şehrimi bombalayanlara deli olup olmadıklarını hiç sordunuz mu?...*”

Tarihin en uzun kuşatması olarak tanımlanan (Saraybosna kuşatması, 1299 gün sürmüştür) ve şehir halkını en onursuz yaşam koşullarına mahkûm eden süre boyunca, insanlığı ayakta tutan bir de Saraybosna Yaylı Çalgılar Dörtlüsü olacaktır. Kemancı Cevat Şabanagiç ve arkadaşları dört yılda 206 konser vereceklerdi, yıkıntılar arasında. Tepelerden yağın nefrete ve ölüme karşı koyarak.

Ne Vedran’ın ne de Yaylı Çalgılar Dörtlüsü’nün gösterdikleri, direniş savaşının vahşi gidişatını değiştirmede ne yazık ki. 1992’de başlayan Yugoslavya İç Savaşı’nın sonunda dahi dünyanın gözü önünde, Birleşmiş Milletler Barış Gücü korumasındaki binlerce masum insan Srebrenitsa Soykırımı’nda öldürüldü.

Ama bu, müzisyenlerin yaptığı şeyin önemini azaltmadı. Çünkü onlar ve enstrümanları, şu soruyu sormuşlardı dünyaya; “*Sanat neden vardır ve neden yapılır?*”. Ve dünyanın şu cevabı hatırlamasını sağlamışlardı; “*İnsan olduğumuzu unutmamak için yapılır sanat*”...

Saraybosna’nın yürekli müzisyenleri, insanlık dışı bir ortamda önce kendilerine, sonra da bir halka hatırlatmışlardı hâlâ insan olduklarını. Albinoni’nin insanı kalbinden yakalayan G Minör *Adagio*’su, her notasıyla buna hizmet etmişti. Şiddete şiddetle değil, uyumla ve müzikle karşılık vermiş ve ülkelerini pençesine alan nefretin girdabına kapılmayı reddetmişti müzisyenler. Sonraki yıllarda kitaplara, filmlere, masallara ilham verdiler. Soylu insanlık ışığının, en koyu karanlığın içinde bile yanabileceğini gösterdikleri için.

Yaşadığımız coğrafyada savaş ve karanlık hiçbir dönemde eksik olmadı ne yazık ki. Belki de bu yüzden, sanat da hiçbir zaman eksik olmadı. Acıyı bal eyleyen ne ozanlar, romancılar, müzisyenler yetiştirdi Balkanlar ve Ortadoğu.

Bu sayede anladık ki insan denen bu tuhaf türün, karanlığa ve ölüme teslim olmak istemeyen bir tarafı da var. Sanat sayesinde direnmeyi başarıyor, insanı insan yapan aydınlık...

SKODA

Let's Explore

00037 ¼ Her kilometrede heyecan

XüceAUTO

www.skoda.com.tr

f X Instagram /SkodaTurkiye

Škoda Karoq için yakıt tüketimi 6,4-6,5 lt/100 km, CO₂ salımı 144-146 g/km değerleri aralığındadır.

Mektebin Orta Yeri Sinema!

Bir okul düşünün ki öğrencilerinin bir araya gelip bir sinema kulübü kurması, gazete sütunlarına haber, köşe yazılarına konu oluyor... Okul, **Galatasaray Lisesi**; kulüp Sinema Kulübü. Sene 1957. Bir grup hevesli Mektepli, Tevfik Fikret Salonu'nda film gösterimlerine başlıyor. Sonra ne mi oluyor? Sonrasını, **Selçuk Taylaner** (90-91 devresi) ve **Ömer Bozkurt**'un (1963 mezunu) kaleminden okuyoruz...

Baykan Sezer, Ergün Sezgin, Hitay Daycan

SELÇUK TAYLANER (90-91)

Geçen yüzyılda, bizim dönemlerin (90-91) 10 ve 11'inci sınıflarında, yatılı öğrenciler olarak sabah zil sesi yerine, klasik müzik sesi ile uyanırdık. Tek kişilik "Radyo Kolu" Sevgili **Hitay Daycan**, bunun için hepimizden önce kalkar; makaralı teyp ve lambalı amplitinin başına geçerdi. **İstanbul Şehir Tiyatroları**'nın bir döneminin teknik direktörü, mesleğe böyle başladı. Umarım şimdi beni duyuyordur...

Şimdi nasıl bilmiyorum ama bizim dönemimizde çarşamba günleri öğleden sonra ders yoktu. Çarşamba günleri öğleden sonra o zamanki adıyla "Konferans Salonu"nda sinema oynatılırdı. Öğrenciler, ufak bir ücret karşılığında film seyredirdi. Bu salonun dibindeki balkona asılıymış gibi duran kulübe ise makine dairesiydi. Projeksiyon makinesi, Krupp-Ernemann EKE 1. 1930'lardan kalma. Kömürlü ark ile çalışır. Projektörü, benim sınıf arkadaşım "Tatar Cengiz", **Cengiz Tacer** çalıştırırdı.

Baykan Sezer, Ergün Sezgin, Erdoğan Tokatlı, Erkan Özerman, Cengiz Tacer ve ben, sınıf arkadaşı ve sıkı kafadarlarız. Fransızca sinema dergilerini takip ediyoruz. Açık söylemek gerekirse, yatılı erkek lise öğrencileri olarak önce güzel yıldızların fotoğraflarına tav olmuştuk. Sonra işler değişti, yönetmenler ve filmler ön plana geçti. **Gina Lollobrigida, Sophia Loren**, kusursuz güzellikler ama bu güzelleri filmlerinde oynatan **Federico Fellini, Vittorio De Sica, Roberto Rossellini** gibi adamlar da bir şeyler anlatıyorlar o filmlerde. "Bu sahneyi neden böyle anlatmış? Bu plandan

sonra bu portreyi neden koymuş? Kamera burada neden alt açıda, burada neden üst açıda?" demeye başlayınca, bizde star hayranlığı, yerini "sinema" tutkusuna bırakmaya başladı. Okuduğumuz dergiler değişti. Magazin yerine Cahiers du Cinéma okumaya başladık. **André Bazin'i, Jean-Luc Godard'ı, François Truffaut'yu, Claude Chabrol'ü, Eric Rohmer'i** okuduk. **Henri Langlois'ı** öğrendik, **Cinémateque Française'i** öğrendik. **Eisenstein, Kurosawa, Potemkin Zirhlisi, Yurttaş Kane, Aleksandr Nevski, Kırmızı Balon** gibi filmleri merak etmeye başladık. Görmek istediğimiz filmlerin hiçbirini sinemalarda oynamıyordu. Onları görebilmemizin tek yolu vardı; "bir darbe ile Sinema Kolu'nun yönetimini ele geçirerek, o filmleri okulda göstermek"...

1956-57 eğitim yılı başında sinema kolu yönetimindeydik. İstedğimiz filmlerin listesini yapıp; film dağıtım şirketlerini dolaşmaya başladık. Aradığımız filmler pek de revaçta değildi ama seyircilerimiz memnundu. İlk film, "Le Salaire de la Peur" - "Korkunun Ücreti" oldu. Birkaç eğlenceli (ama seçmece) film oynattıktan sonra bir denemeye giriştik. Salı günü akşam etüdünde lise sınıflarını dolaşıp, "Yarınki filme bilet alanlar, biletin arkasına bildikleri yönetmenlerin, eleştirmenlerin adlarını yazsınlar" dedik. Salon kapısında durup girenlerden biletleri topladık. Fazla umudumuz yoktu ama beklediğimizden çok daha fazla cevap geldi. Bu ilgiyi görünce cesaretimiz arttı, film seçimlerinde daha atak davranmaya başladık. Gösterimlerden sonra salonda kalıp ilgi gösteren öğrencilerle sohbetlere giriştik. Bir adım daha atıp 1957 yılı başında "Galatasaray Sinema Kulübü"nü kurduk. Ortadan ikiye katlanan küçük üye kartları bastırdık, üye olanlara dağıttık. O kartları hâlâ saklayanlardan birine, **Gülseven Sonumut'a** teşekkür ederim.

16 Şubat 1957 gösterimi. Metin Erksan dışında anımsayabildiğim kimse yok.

Galatasaray Lisesinde sinema kulübü kuruldu

Bu işe teşebbüs eden genç ve faal Liseliler okul çevresi içinde sinemanın ciddi ve san'at yönü ile ilgilenecek, bu mevzuda film gösterileri, münazara ve konferanslar tertip edecekler

Galatasaray Lisesinde, dün bir Sinema Kulübü kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Bu münasebetle lisenin konferans salonunda tertiplenen bir seansta, Kulübün başkanı Erdoğan Güçbilmez, dikkate değer ve güzel hazırlanmış bir konuşma yapmış ve memleketimizde ciddi sinemaya, sinema sanatına karşı gösterilen ilgisizlikten haklı olarak şikâyet etmiştir. Erdoğan Güçbilmez-

in belirttiğine göre, Galatasaray Sinema Kulübü Avrupa memleketlerinde liselere bağlı bulunan Sinema Kulüpleri gibi tamamiyle akademik bir çalışma programı çerçevesi içinde faaliyet gösterecek ve tertipliyeceği konferans, münazara ve film seansları ile bu yolda müsbet neticeler elde etmeye çalışacaktır.

Kulüp başkanının bu konuşmasını müteakip gazetemiz Yazı İşleri Müdürlerinden, film tenkidçisi Semih Tuğrul da kısa bir hitabede bulunmuş, gençlere başarılar temenni etmiş ve Avrupadaki Sinema Kulüplerinin, lise ve üniversitelere bağlı kültürel sinema merkezlerinin çalışmalarını hakkında bilgi vermiştir. Toplantı sonunda davetilere meşhur rejisör A. Lamorisse'in «Crim Blanc» isimli, kısa metrajlı, güzel bir eseri gösterilmiştir. Genç Galatasaraylıların bu müsbet teşebbüsü ilgi ve sevgi ile karşılanmıştır.

17.2.1957 tarihli Tercüman gazetesindeki haber.

Baykan Sezer, Erdoğan Güçbilmez, Ergün Sezgin

Tabii bu kartlar sonra, kulübün kapanma bahanesi oldu.

Sıra, sinemacılar ile ilişkiler kurmaya gelmişti. Birkaç sinema eleştirilerine gidip sinema kulübü kurduğumuzu haber verdik, yapacağımız gösteriye onları davet ettik. Başkan, Erdoğan Tokatlı ve ben, Tercüman Gazetesi'nde sinema eleştirileri yazan **Semih Tuğrul** ile konuşmaya gitmiştik. Beşiktaş'ta, Avusturya Tütün Şirketi'nin binası (şimdi otel) ile **Nuri Demirağ**'ın uçak fabrikası arasına sıkışmış dar, yüksek binadaki odaya girince; ikisinin de "Hadi konuş" diye beni öne sürüp, tekleyeceğim anı hınzırca beklediklerini çok iyi anımsıyorum. Semih Tuğrul, büyük bir heyecanla karşılamıştı bu girişimi.

Semih Tuğrul'un 17 Şubat 1957 tarihli gazetesindeki haber "dün" dediğine göre, misafirlerimize gösterimi, 16 Şubat 1957 Cumartesi günü yapmış olmalıyız. Fotoğrafa bakılırsa, gelenler bayağı kalabalıkmış. Heyecandan olsa gerek, ben o günü hiç anımsamıyorum.

Haberde kulüp başkanı olarak ikinci bir Erdoğan'dan, Erdoğan Güçbilmez'den söz edildiği dikkatinizden kaçmamıştır. Yukarıda adlarını sıraladığım biz altı kişi rahatça sinema ile uğraşabilelim diye resmi alanlar, toplantısal işlerde bizi temsil etmesi için içimizden birini değil, gene sınıf arkadaşımız ve iyi bir konuşmacı olan Erdoğan Güçbilmez'i başkan yapmıştık.

56-57 Eğitim Dönemi'nde önce "Sinema Kolu", sonra da "Galatasaray Sinema Kulübü" olarak bir hayli film oynattık. Mucize şeklinde bugüne kadar saklayabildiğim notlarıma göre:

Fransa'dan:

Le salaire de la peur-**Korkunun Ücreti**-Henri-Georges Clouzot-1953.

*** İlk gösterdiğimiz film!

The River-**Nehir**-Jean Renoir-1951

Nous sommes tous des assassins-**Hepimiz Katiliz**-André Cayette-1952

Fanfan la Tulipe-**Gece Güzelleri**-Christian-Jacque-1952

Crim Blanc-**Beyaz Yele**-Albert Lamorisse-1953

Si tous les gars du monde...-**Kahraman Müslüman**-Christian-Jacque-1956

O zaman da önemliydi ama bu film, günümüzü yarım yüzyıl öncesinden gördüğü için. Bugün daha da önemli. Fransız balıkçı teknesi okyanusta açık denizdedir. Bütün balıkçılar hastalanır. Biri hariç; aralarındaki tek Müslüman Cezayirli balıkçı... Domuz konservesi yememiştir. Telsizin başına geçip, kara ile iletişim kurarak arkadaşlarını kurtarmaya çalışır.

Listeye devam edelim;

Rusya'dan:

Cuirassé Potemkin-**Potemkin Zırhlısı**-Serge Mihailoviç Eisenstein-1925

Ünlü Odesa merdivenleri sahnesine hangi filmler gönderme yaptı?

(Pek çok ama en ünlüleri **Untouchables-Bananas-The Naked Guns-3**)

Aleksandr Nevski-Serge Mihailoviç Eisenstein-1938

Burada şunu anlatmadan geçemeyeceğim; Bu filmi depodan Erdoğan Tokatlı ve Ergün Sezgin alıp gelmişlerdi. Şaşkınlık içindeydiler. Depocu 300 metrelik 8 kutu vermiş, sonra bir kutu daha verip “*Bu da artanlar*” demiş. Film izleyince gördük; Türkçe bir jenerik yapılmıştı ve orada “*Montaj: Mehmet Özbiçer*” yazıyordu. Artanlar kutusundaki parçalara baktık; donmuş göl üstündeki savaş sahneleri. Eisenstein’in bir bale gibi düzenlediği o bölüm, ithalatçıya çok uzun gözükmüş. “*Millet bundan sıkılır*” deyip Mehmet Özbiçer’e yeniden kurgulatıp, 10 dakika kısaltmış. Mehmet Bey’in ustalığına şapka!

Evet, devam edelim;

İtalya’dan:

İl Bidone-*Kalpazanlar Çetesi*-Federico Fellini-1955
İl Tetto-*Yuvasızlar*-Vittorio De Sica-1956

Amerika’dan:

How Green Was My Valley-*Vadim o kadar yeşildi ki*-John Ford-1941
The Quiet Man-*Kadın Satılmaz*-John Ford-1952
Mr. Roberts-John Ford-1955
Shane-*Vadiler Aslanı*-George Stevens-1953
Stalag 17-*Kamp 17*-Billy Wilder-1953
Roman Holiday-*Roma Tatili*-William Wyler-1953
Marty-Delbert Mann-1955
Mobi Dick-John Huston-1956

Orson Welles’den:

Citizen Kane-*Yurttaş Kane*-Orson Welles-1941
Otello-*Orson Welles*-1951
Mr. Arkadin-*Ölüm Raporu*-Orson Welles-1955

İngiltere’den:

The Third Man-*Üçüncü Adam*-Carol Reed – 1949
Ladykillers-*Kadın Katilleri*-Alexander MacKendrick-1955

Daha başka:

La Perla-*İnci*-Emilio Fernandez-1947 (Meksika)
Raşomon-Akira Kurosava-1950 (Japonya)
Robinson Kruzo-Luis Bunuel-1954 (Meksika)

Gösterilere okul dışından film eleştirmenleri, sinema yönetmenleri davet edip, tartışmalar yaptık. Gelenler içinde **Metin Erksan**’ı, **Halit Refiğ**’i, **Atıf Yılmaz Batıbeki**’yi anımsıyorum. Hafta sonları Baykan, Ergün, Erdoğan Tokatlı ve ben, Halit Refiğ’in evinde birkaç kez toplandığımızı da...

İş, hevesten çıkıp ciddiye alınacak noktaya gelmişti. Bayağı geniş bir hareket oluştu. Ve hep olduğu gibi, bu noktada göze battık. Sevgili Müdürümüz **Macit Saner**, herhalde bir yerlerden baskı görmüştü ki o güne kadar her türlü serbestiyi tanıdığı halde bir gün, “*Okulda üye kaydedilen kulüp filan olmaz*” diye üyelik kartlarını bahane ederek, kulübü feshetti. Fotoğraf kolu, tiyatro kolu, müzik kolu, radyo kolu, sinema kolu olabilirdi ama “*sine-ma kulübü*” olamazdı!

Kulüp kapandı. Ama pek çok öğrenciye, sinema sevgisini aşılamıştı bile. Kapanmış olsa da üyeleri, kurucuları, onların sinema tutkusu yok olmadı. 1958 yazında “Genç Oyuncular”ın düzenlediği birinci “*Erdek Tiyatro ve Sanat Şenliği*”nin sinema programını hazırladılar. Seçilip şenlikte gösterilen filmler:

Kırmızı Balon (Le Ballon Rouge)-A. Lamorisse
Beyaz Yele (Le Crin Blanc)-A. Lamorisse
Acı Lokma (Roma Ore 11)-G. de Santis
Kadın Katilleri (The Ladykillers)-A. Mackendrick
Kahraman Şerif (High Noon)-F. Zinneman
Hitit Güneşi-S. Eyüboğlu-M. İpşiroğlu
Siyah Kalem-S. Eyüboğlu-M. İpşiroğlu
Bir de *Marcel Marceau*’nın sözsüz oyun filmi

Cengiz Tacer orada da gösterdi hünerini, yazlık sinemanın projeksiyon makinesini gene o çalıştırdı, gösterimden sonra se-yircilerle film hakkında sohbetler yaptı (*Hayat Ağacında Tavus Kuşları*-Atıla Alpöge-Mitos Boyut Yayınları).

Sinema ve sinemacılar tekin değildir. Toplantılarda, tartışmalarda söz kaçınılmaz olarak sosyal eleştirilere, sol düşüncelere yol açardı. Birkaç şenlikli filmin dışında gösterilen filmlerin listesi de hayli kuşku çekiciydi zaten. Yani o zamanlar da birtakım “*keskin kulaklar*” vardı ülkede.

Sinemacılar yatakhane toplantısında: Erdoğan Güçbilmez, Erdoğan Tokatlı, Ergün Sezgin, Selçuk Taylaner, Baykan Sezer. Bir de sportmen misafirleri var.

Sonuçta Erdoğan Tokatlı yönetmen, Cengiz Tacer ve ben de görüntü yönetmeni olarak profesyonel sinemacılar olduk.

Diyeceğim o ki burası, **Tevfik Fikret Salonu**’dur. Unutulmuş, ama köşe bucağına sinmiş pek çok sürprizleri vardır...

Sinemacılar yatakhane toplantısında: Erdoğan Güçbilmez, Erdoğan Tokatlı, Ergün Sezgin, Selçuk Taylaner, Baykan Sezer. Bir de sportmen misafirleri var.

ÖMER BOZKURT (1963 MEZUNU)

Yanılmıyorsam 1957-58 ders yılında, 8. sınıf öğrencisiyken Sinema Kulübü'ne üye olmuştuk. Birlikte üye olan arkadaşlarımdan, gelecekte İstanbul Üniversitesi'nde profesör ve genel sekreter olacak olan **Bener Karakartal**'ı, Mülkiyede profesör olacak **Ömür Sezgin**'i ve avukatlık mesleğini seçecek olan **Yaşar Rıfat Sirer**'i hatırlıyorum. Sinema Kulübü üyeliği sadece film seyretmeye yaramıyordu. Kaldı ki Konferans Salonu'ndaki sinema gösterileri zaten bütün mektebe açıktı. Bunun yanı sıra ve asıl olarak kulüp üyeliği bir tür sinema eğitimine katılma anlamına geliyordu. Kurucu ağabeyler, 11 ve 12'nci sınıflardaydılar ve sinema sanatına ilişkin bazı kitapları okumamızı önermişlerdi. Bunlardan kütüphanemde muhafaza edilen, 1958-59 yıllarında edinmiş olduklarımdan bazıları şunlar:

Nijat Özön, *Sinema Sanatı*, Sinema Yayınları, Ankara 1956. 116 sayfa; **Nijat Özön**, *Ansiklopedik Sinema Sözlüğü*, Arkan Kitabevi, İstanbul, 1958. 466 sayfa; **Muzaffer Gökmen**, *Senaryo Tekniği*, kendi yayını, Son Havadis Matbaası, Ankara. 216 sayfa. (Tarihsiz; kaynakçasında 1952 tarihli eserler yer aldığına ve 1958'de edinildiğine göre, 1953-1957 arasında basılmış olması gerekir.)

O tarihlerde bu üç kitap dışında yayın yoktu sanıyorum. Sinema sanatı alanında Türkçe literatürün sınırlı olması Fransızca kaynaklara yönelmemize yol açtı. Kurucular doğal olarak yabancı, özellikle Fransızca yayınları yakından izliyorlardı. Böylece sinema tarihçisi ve eleştirmeni **Georges Sadoul**'u, (*Les merveilles de cinéma*, Editeur français réunis, Paris 1957; *Histoire du cinéma mondial*, Flammarion, Paris 1959. 676 p.) Eleştirmen, Montpellier ve Fribourg üniversitelerinde sinema dersleri veren **Henri Agel**'i (H. et G. Agel *Précis d'initiation au cinéma*, Les Editions de l'Ecole, Paris. 2. b. 1957. 396 p.) tanıma olanağını bulduk. *Cahiers du Cinéma*'yı izlemeye başladık.

O yıllar Demokrat Parti ve **Menderes** iktidarının ikinci ve üçüncü dönemlerine rastlamakla, döviz kıtlığının bütün ithalatı durdurduğu, her şeyin karborsaya düştüğü, sonunda 1958'de ülke tarihinin en büyük iktisadi bunalımlarından birinin yaşandığı ve Amerikan dolarının 2,80 liradan, yüzde 300 artışla 9 liraya çıktığı yıllardır. Fakat döviz darlığına rağmen kitap ithalatına imkân veriliyordu. Sözümlü ettiğim bu kitapları Tünel'deki Hachette Kitabevi'nden ısmarlardık.

Daha sonra bu yazarlara **Sergei Eisenstein** de katıldı. *Eisenstein'in Réflexions d'un cinéaste*, (Traduit du Russe par L. Galinskaia et J. Cathala, Editions en Langues étrangères, Moscou 1958. 228 p. + 28 p. de planches) kitabını, Erdoğan Tokatlı sayesinde edindiğimi anımsıyorum. O yıllarda konusu ne olursa olsun Moskova'da basılmış bir kitabı okuma; okulda, evde bulundurma hayli tehlikeli bir işti. Bu okumalar sinemayı öğrenmeye başlama dışında bir başka şeye daha yaradı; Fransızca öğrenmeye. Paradoksal görünebilir fakat Fransızcamı, işte 14-15 yaşlarında, sinema kitapları okuyarak-onları anlamaya kendimi zorlayarak - ortaokul düzeyinden çok yukarılara çıkartmıştım. Liseye geçtiğimde kimi arkadaşlarımdan biraz daha ilerdeydim.

19.2.1957 tarihli Vatan Gazetesi'nde Salah Birsel'in yazısı.

Okumalar dışında sinema eğitimi, filmlerin tartışılmasında başkaca bazı tatbiki çalışmaları da kapsıyordu. Daha sonraki yaşlarımızda uğrayacağımız mekânlardan Lefter'in meyhanesinin bulunduğu Nevizade Sokak'ta mıydı yoksa İngiliz Sarayı'nın köşesinden başlayıp Sahne Sokak'taki balıkçılara varan Dudu Odaları Sokak'ta mıydı neydi; bir kahvehanenin asma katında toplandığımızı ve synopsis ve senaryo tasarlama denemeleri yapıldığını anımsıyorum. Ayrıca izlediğimiz filmler konusunda eleştiri yazmamız özendiriliyordu. O yaştaki ve o kadarlık tecrübeyle ne kadar eleştiri yazılabilirse...

Kulübün kapanışını hatırlamıyorum fakat kapandıktan sonra da birçoğumuzun sinema sanatına ilgisi devam etti.

Galatasaray Lisesi Sinema Kulübü'nün kurucularından birçoğu sinemada kamera arkası görevlerde önemli işlere imza attılar. Rejisör Erdoğan Tokatlı bunlardan herhalde en önde gelenlerindendir. Gene kamera arkasında profesyonel olarak başarılı çalışmalar yapan Selçuk Taylaner ile Cengiz Tacer'i ve Ergün Sezgin'i sayabilirim. Üyelerden bize daha yakın yaşlardan **Engin Ayça** da sinema alanında başarılı kariyer yapmıştır. Sinema kariyerlerine yönelmeyenlerse, hiç kuşkusuz liseyi bitirirken ek bir kültür birikimiyle mezun olmuşlardı.

Kaya Tuncer'in Ardından Örnek Bir Başarı Öyküsü

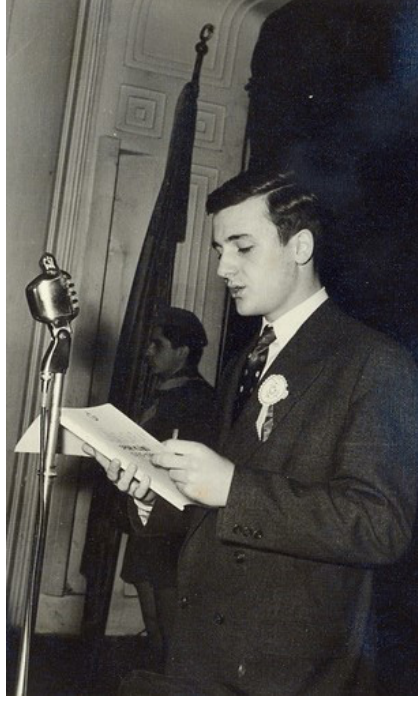
Mektep kardeşliği bir ömür sürer. Ayrılık gelse de içimiz reddeder. **Doğan Hasol**, dönem ve sınıf arkadaşı **Kaya Tuncer**'in vefatından 13 yıl sonra, Tuncer'in iş yaşamında bıraktığı izleri **Sultani** için yazdı. Gurur, sevgi ve vefa dolu satırlarla Hasol'un kaleminden Kaya Tuncer...

Galatasaray'a Ortaköy'de başladığımızda, ilk yıl Kaya ile ayrı sınıflardaydık. "Yukarı Mektepte", 6. Sınıf D Şubesi'nde, Sait Bey'in sınıfında buluştuk. Yıl 1949'du. **Sait Özçelik** hem Fransızca, hem yazı öğretmenimizdi aynı zamanda Kayıt ve Devam Bürosu'nun başındaki müdür muaviniydi.

İlkokul'dan ve Yetiştirici A'dan gelenler, 6. sınıfta neredeyse otomatik olarak A Şubesi'ne giderlerdi. B Şubesi daimi yatılıların sınıfıydı, D Şubesi ise Sait Bey'in... Sait Bey'in, iyi öğrencileri seçerek, kendi sınıfına kaydirdiği söylenirdi. Biz de küçücük aklımızla, bundan pay çıkarıp övünürdük. İyi arkadaş olmuştuk. Galatasaray'da genelde zaten herkes iyi arkadaş. Ama daha çocuktuk. Sonraki yıllardan birinde, tatil dönüşümüzde, Kaya tanınmayacak kadar uzamıştı. Belki de oynadığı basketbol işe yaramıştı. 7 yıl aynı sınıfta okuduk, birlikte büyüdük.

İyi bir öğrenciydi. Aynı zamanda, akıllı ve her davranışında ölçülü... Sonraki yıllarda biraz da etütlerin gürültüsünden kaçmak için okul kütüphanesinde görev alacaktı.

Ailesi Balıkesir'deydi. Babası Balıkesir Lisesi'nde edebiyat öğretmeni ve müdür muaviniydi. O nedenle Kaya tatillerini Balıkesir'de geçirirdi. 10. sınıftan sonraki tatilde Balıkesir'de, havaalanı inşaatını yapan Fransız şirketinde tercüman olarak çalıştığını, dönüşünde öğrendik.

Kaya Tuncer

Kaya'nın öyküsü bizi de heveslendirdi. Onun da itmesiyle, ertesi yıl yani 11. sınıftan sonra ben ve yine sınıf arkadaşımız **Erden Yöndel**, tatili Balıkesir'de Havaalanı müteahhidi **Entreprise Chemin-Colas** firmasında tercüman olarak geçirecektik. Başka tercümanlar da vardı ancak biz üçümüz herkesin dikkatini çekecek kadar bir aradaydık, imrenilecek bir birlikte ve dayanışmamız vardı. Bizim sacayağı, Fransızlarca "les trois terciman" olarak anılır olmuştu. Renkli bir yaşamımız oldu Balıkesir'de. Tabii gençlik kaçamaklarımız da...

Liseyi bitirdiğimiz yılın tatilini de yine Balıkesir'de birlikte geçirdikten sonra, üniversite giriş sınavları için İstanbul'a döndük. **İTÜ**'nün sınavını kazandık; ben **Mimarlık Fakültesi**'ni, Kaya **Maden Fakültesi**'ni...

Bu sonuç, onu pek mutlu etmedi. Kaya, Balıkesir şantiyesinin başındaki yönetici mühendise, **M. Paillet**'ye hayrandı. Adam, batmış durumdaki şantiyeyi kurtarmak üzere özel görevle gönderilmişti ve oradaki itibarı çok yüksekti. Altındaki araba, o zamanın en lüks otomobili sayılan "Cadillac"ı, şantiyenin toz-toprak yollarına sürmekten çekinmez hattâ belki de bundan keyif alırdı. O zamanlar Cadillac çok seçkin bir arabaydı. Öyle ki Başbakan **Menderes**'in bile makam arabası Cadillac'tı. Kaya, M.Paillet gibi bir inşaat mühendisi olmaya kararlıydı. Bu nedenle de maden fakültesi onu pek sarmadı.

Aklında bir yandan da hep ABD'ye gitme düşüncesi vardı. İstemeyerek de olsa maden fakültesine başladı. Bu kez Taşkıslada birlikteydik. Kaya, fakülteden artan zamanda, **Galatasaray Lisesi**'nde muallim muavini olarak, **M. Robin**'in fizik laboratuvarıyla ilgileniyor ve geceleri okulda kalıyordu.

Bu durum bir yarıyıl sürdü. Lise Müdürü **Macit Saner**'in de desteğiyle ABD'den sağlanan bir okul bursuyla, California'nın yolunu tuttu. 1957 yılı Mart ayı olmalı... Amerika'da bir yandan çalışacak, bir yandan okuyacaktı.

Doğan Hasol ve Kaya Tuncer

Santa Ana College'da mutluydu. Kısa bir süre sonra ilkin bir "Vespa" edindi, sonra da ilk otomobilinin sahibi oldu. Ardından Berkeley'ye gitti. Oradan inşaat mühendisi olarak mezun oldu. Ayrıca ekonomi dalında yüksek lisans çalışması yaptı.

İş hayatına, düşlediği gibi inşaat mühendisi olarak atıldı. Dünya'nın en büyük müteahhitlik kuruluşlarından **Bechtel**'e girdi ve orada yükseldi. Bir süre Bechtel'in Kanada'da yapmakta olduğu barajların yönetimini, sonra da yine Bechtel'in Suudi Arabistan'ın Jubail kentinde inşa ettiği ticari binalar grubu yapımının başında bulundu.

Bütün bu dış işlerin ardından Bechtel'in San Francisco'daki merkezine döndü ve orada üst düzey görevlerde çalıştı. Sonra da genç yaşta sözüm ona emekli oldu.

1980 sonrasında Türkiye'de bazı girişimler için arayışlara başladı. Başbakan **Turgut Özal**'ın bazı önerilerine karşı, İzmir'de bir serbest bölgenin yapım ve işletmesine talip oldu. Ve istediğini kopardı.

Sıfırdan kurduğu **Ege Serbest Bölgesi (ESBAŞ)** işi, Kaya'nın artık en önemli işiydi. Birçok güçlüğü yenerek, ESBAŞ'ı geliştirdi ve Türkiye'nin en gelişmiş; on binlerce kişiye iş ve ekmek sağlayan, en üretken serbest bölgesi haline getirdi. Bununla da kalmadı, bölgede yalnız Türkiye'deki öğrencilere değil, yabancı

ülke öğrencilerine de hizmet verecek Türkiye Uzay Kampı'nı kurdu. Uzay Kampı, bir eğitim merkezi niteliğiyle birçok ülkeden binlerce öğrenciyi eğitimi verdi.

Vazgeçemediği otomobil tutkusu, Serbest Bölge'de bir de **Eski Otomobiller Koleksiyonu** oluşturmalarının yolunu açacaktı. İzmir'de, adeta müze niteliğinde bir koleksiyon oluşturdu. O kadar ki eski Başbakan **Adnan Menderes**'in ünlü Cadillac'ı da o koleksiyonun nadide parçalarından biri olarak yerini aldı. Kaya'nın bir doğum gününü kutlamak üzere İzmir'e gittiğimizde, eşi **Mary**, bizi havaalanında o otomobille karşılamıştı. Adnan Menderes'in adını taşıyan havaalanından ESBAŞ'a kadar olan yolu, Menderes'in eski makam arabasına kurularak, meraklı bakışlar arasında katetmiştik.

Kaya'nın öyküsü, örnek bir başarı öyküsüdür. Ödülleri arasında; ABD'ye dışarıdan gelmiş üstün başarılı girişimcilere, kendi ülkelerine ya da toplumlarına yaptıkları katkılarla nede niyle verilen **2004 Ellis Adası Ödülü** de vardı.

Kaya, Türkiye'ye ve Galatasaray'a bağlıydı; arkadaşlarına, akrabalarına bağlıydı. 11 yaşında buluşmuştuk, hiç kopmadık. Onun arkadaşı olmanın gururu ve mutluluğuyla yaşadım. Kaya Tuncer'i **7 Ocak 2012**'de yitirdik. Her şeyin bir sonu varmış, artık anılarıyla birlikteyiz.

KAYBETTİKLERİMİZ

Acar Şamlı	1949 girişli
Ahmet Eren Erbabacan	1960 yılı mezunu
Ahmet Hayri Uğur	1957 girişli
Ahmet Oktay Uzunçarşılı	1944 yılı mezunu
Alaaddin Cezmi Sezer	1969 yılı mezunu
Ali Mahir Akarsular	1962 girişli
Alper Uygur	1975 yılı mezunu
Arif Akgün	1958 yılı mezunu
Ateş Ünal Erzen	1963 yılı mezunu
Ayşe Simla Sırmay	1993 yılı mezunu
Aziz Yüksel Akura	1947 girişli
Bülent Karadeniz	1976 yılı mezunu
Can Tekinşen	1960 yılı mezunu
Duygu Sağıroğlu	1955 yılı mezunu
Ebubekir Aslıhan Korkut	1979 yılı mezunu
Egemen Ersan Güner	1968 yılı mezunu
Engin Ardıç	1970 yılı mezunu
Enis M. Balcı	1948 girişli
Erdem Dilek	1949 girişli
Erdoğan Tınaztepe	1950 yılı mezunu
Ergin Arsal	1961 yılı mezunu
Eşref İlhami Yeğen	1966 girişli
Fatma Hilal Olcay Böckle	1984 yılı mezunu
Ferdi Cem Karacaoğlu	1962 yılı mezunu
Fikri Tanrıyar	1953 yılı mezunu
Firuz Kısmet	1939 girişli
Hasan Kaya Türkus	1960 girişli
Hasan Zeki Sidar	1977 yılı mezunu
Hıfzı Topuz	1942 yılı mezunu
Hüseyin Avni Akalın	1960 girişli
Hüseyin Taşmal	1970 yılı mezunu
Hüsnü Gündoğar	1962 girişli
İhsan Arcıl	101.dönem
İrfan İnanç	1950 yılı mezunu
İsmail Furu Türk	1953 girişli
Kamuran İpek	1944 yılı mezunu
Mehmet Erol Tarhan	1953 yılı mezunu
Mehmet Göker Arıca	1983 yılı mezunu
Mehmet İhsan Tunay	Fahri üye
Mehmet Pinhan Pamir	1987 mezunu
Mehmet Tura Ulubil	1961 yılı mezunu
Mehmet Yaman Kaşkanlar	1979 yılı mezunu
Mehmet Yavuz Dink	1995 yılı mezunu
Meriç Esmer	1952 girişli
Mete Çokkçük	1966 yılı mezunu

1 Ocak 2023 - 1 Şubat 2024

Mithat Serhadlıoğlu	1961 girişli
Muammer Ekonom	1952 yılı mezunu
Mustafa Emin Demirkan	1955 yılı mezunu
Mustafa Özyılmaz	Lise çalışanı
Muzaffer Özsoy	1952 girişli
Necdet Gürcan	80. Dönem
Necmettin Cevheri	1951 yılı mezunu
Nejat İmre	1971 yılı mezunu
Nihat Gök	1964 girişli
Oğuz Başyazgan	1949 girişli
Okan İsmail Tekinşen	1962 yılı mezunu
Orhan Karaveli	1949 yılı mezunu
Osman Erdoğan Aytun	1955 yılı mezunu
Osman Kutluözen	1945 girişli
Osman Nuri Nur	1952 girişli
Osman Özben	1964 yılı mezunu
Ömer Duru	1975 yılı mezunu
Ömer Pekin Baran	1959 yılı mezunu
Özlem Evren Dinçer	1984 yılı mezunu
Prof. Dr. Ahmet Engin Yürür	1952 girişli
Prof. Dr. Atıf Ural	1953 yılı mezunu
Prof. Dr. Gökçen Orhan	1986 yılı mezunu
Prof. Dr. Işıl Ergüvenç Karakaş	1978 yılı mezunu
Prof. Dr. Ömür Ömer Sezgin	1961 yılı mezunu
Prof. Dr. Taçkın Özalp	1987 yılı mezunu
Prof. Dr. Ünal Bengisu	1952 yılı mezunu
Prof. Dr. Yalçın Çakalır	1960 girişli
Raif Ertüzün	1950 yılı mezunu
Rıfat Yaşar Sirer	1962 yılı mezunu
Rıza Dünya Cemil Doğueri	1963 yılı mezunu
Sencer Asena	1948 yılı mezunu
Suat Köprülü	1970 yılı mezunu
Talat Tıgılı	1979 yılı mezunu
Taner Tuncel	1956 yılı mezunu
Temel Çıpa	1966 yılı mezunu
Tolga Akyıldız	1993 yılı mezunu
Turgay Sancakoğlu	1959 yılı mezunu
Uğur Gürtunca	1948 girişli
Vedat Akgüner	1963 girişli
Vedat Atalık	1946 yılı mezunu
Vehbi Doğan Sorguç	1950 yılı mezunu
Yavuz Başaran	1959 girişli
Yusuf Karal	1960 yılı mezunu
Yusuf Ziya Solakoğlu	1953 yılı mezunu

Mektepli Bulmaca

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin ilk Türk kadın yargıcı olan Galatasaraylı kimdir?

Prof. Dr. Ayşe Işıl Karakaş

"18 Mart Kahramanı" unvanıyla tarihe geçen hangi Mektepli **"Çanakkale Geçilmez"** sözünü tüm ulusun hafızasına kaydetmiştir?

Cevat Çobanlı

Manhattan'da bir denizcilik bürosu kurarak, ülkeler arası deniz nakliyatı yapmaya başlayan ve deniz nakliyatçılığı alanında ABD'deki ilk Türk milyoneri olmayı başaran daha sonra faal iş hayatından çekilen **Alişan Dobra**, Monaco'da yaşamaktaydı. Alişan Dobra, 12 Eylül 2012'de vefat etmiştir. **"Galatasaray Sans Frontieres"** mottosuyla 1997 yılında kurduğu birliğin adı nedir?

Galatasaray Association de Monaco

1985 yılında **Uluslararası Voleybol Federasyonu'nun (FIVB)** düzenlediği antrenör kurslarına katılarak uluslararası geçerliliği olan antrenör belgesi alan dünyanın ilk kadın voleybol antrenörü Galatasaraylı kimdir?

Sırma (Çallı) Üç

Avrupa'da ringe çıkan ilk Türk boksör kimdir? Aynı zamanda Galatasaray Lisesi mezunudur.

Sabri Mahir

Dünya turizm profesyonellerinin küresel turizmi ve arkadaşlığı yaymaya çalıştığı uluslararası en yaygın ve en eski turizm sivil toplum örgütü olan **SKAL**'ın İstanbul Eski Yönetim Kurulu Başkanı olan Galatasaraylı kimdir?

Ayşe Önen

Fransız Milli Tıp Akademisi'ne (Académie Nationale de Médecine) üye olarak (Membre Associé) kabul edilen ilk Türk operatör kimdir? Kendisi 1930 Galatasaray mezunudur.

Hayri Seylan

Türkiye'de kız mektebinde ilk izcilik teşkilatını kurmak ve **"Haydarpasha İttihat Kız Mektebi"** oynağını tesis etmiş Galatasaraylı kimdir?

Abdurrahman Robenson

Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği tarafından, Bilim alanında 2014 yılının **"Önder Kadın Ödülü"**ne layık görülen, aynı zamanda 2021 yılında **İtalyan Nöroşirürji Derneği** tarafından **"Socio Benemerito"** ödülü verilen Galatasaraylı kimdir?

Prof. Dr. Nurperi Gazioglu

Yakın zamanda kaybettiğimiz
Prof. Dr. Ayşe Işıl Karakaş.

Galatasaray Lisesi'nden 1958'deki mezuniyetinden sonra Münih ve Hamburg üniversitelerinde fizik ve bio fizyoloji okuyan, birçok farklı ülkede başarıları bulunan, özellikle kendi geliştirdiği **"Beyin Dinamiği"** kuralıyla Nörofizyoloji dalında dünyanın sayılı otoritelerinden biri olan, 1970 yılında sağlık dalında **"TÜBİTAK Teşvik Ödülü"**nü kazanan Galatasaraylı kimdir?

Erol Başar

Hangi yıl, hem GSL Erkek hem de GSL Kadın Basketbol takımları harikulade başarılar elde etmiştir?

1989

Türkiye'de talebe teşebbüsü ile bir okulda kurulan ilk kooperatif neresidir? Bu kooperatif Mektep'te de bulunmaktaydı.

Talebe Sandığı

İstanbul'da ilk kez bulvar açan, ağaç diktiren ve umumi park tahsis eden Eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Galatasaraylı kimdir?

Cemil Topuzlu

Sadece ülkemizde değil, Avrupa'da da (13.05.1913) ilk resmi tescilli spor kulübü müzesi neresidir?

Galatasaray Spor Kulübü Müzesi

Olimpiyat Oyunları Komitesi'nde ilk Türk temsilcisi Galatasaraylı kimdir?

Selim Sırrı Tarcan

Türkiye'de ilk defa karada hokey sporunu kuran Galatasaraylı Kardeşler kimlerdir?

Robenson Kardeşler

Havacılık tarihimizde ilk defa düşman tayyaresini uçaktan açılan ateşle düşüren (1. Dünya Savaşı) Türk gönüllü havacı, 1912 mezunu Ağabeyimiz kimdir?

İbrahim Orhan

İstiklal Savaşı'nda yabancı devletlere verilen ilk notayı hangi Galatasaraylı kaleme almıştır?

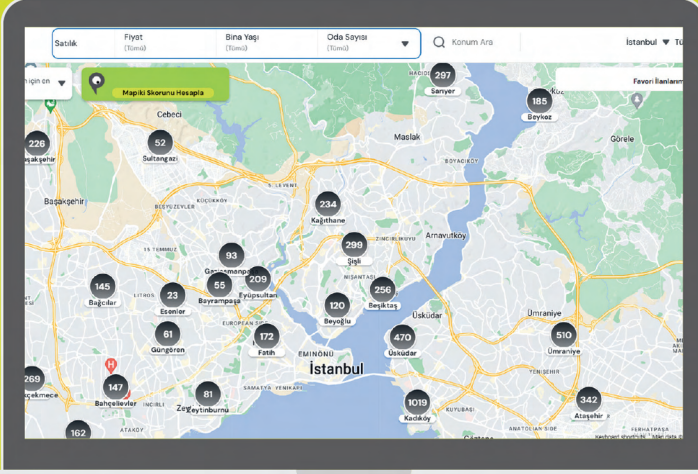
Hikmet Bayur

Manş Denizi'ni yüzerek geçen ilk Türk yüzücü kimdir? Kendisi aynı zamanda Mekteplidir.

Murat Güler

KEŞFET, KARAR VER DEĞİŞİMİ HİSSET

İstanbul'da fırsatları
yakala, keşfetmeye hazır
ol

Yaşam tarzına en uygun
bölgeleri ve muhteşem ilanları
yapay zeka ile keşfetmek için
konumunu paylaş.

Keşfet, yaşa, ev
sahibi ol!

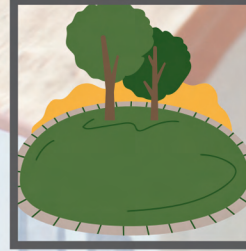

Google Play Store

App Store

maipiki

Hedefe Giden Yolda, Gururla Yanınızda!

Galatasaray Spor Kulübü Resmi Sigorta Sponsoru
Galatasaray Erkek Voleybol Takımı İsim Sponsoru
Galatasaray Kadın Voleybol Takımı Forma Göğüs Sponsoru
Galatasaray Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı Forma Sırt Sponsoru